

Makre **Makre kot tanhmã Jejus kot** **amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà**

Juãw Makre na pre kagàja nhĩpêx. Na pre hte ma hkwỳjê hkôt mẽ kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harênh o ri pa. Na pre ra Simãw Pêtreja hprĩ hã Tĩrtũm kapêr o ahkre nhũm kuma nê mar tỳx nê. Hãmri nê mẽ pamã tanhmã Jejus ã kagà hto. Simãw Pêtre xô ri tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã kagà. Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã hihtỳx o hihtỳx nê àhpumunh o àhpumunh ã nhũm pre harê nê hã kagà. Nê kêp mẽ pakutã nojarêt xwỳnh ã harê nê hã kagà. ã Juãw Makreja mẽ pamã Jejus jarê nê hã kagà anê.

Matêwre 3.1-10; Rukre 3.1-9; Juãw 1.6-8, 1.19-23

¹ Pa Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. E kot paj mẽ amã tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà ka mẽ kamã harê nê ama. Kêp Tĩrtũm Kra na. Tãm na pre mẽ pakaxyw ãm nê mẽ pahwỳr kumê. Tã tãm kot mẽ pahwỳr wrỳk nê tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho paja kot paj mẽ amã ixprĩ hã harê nê hã kagà ka mẽ kamã harê nê ama.

Juãw Paxis kot Jejus kukamã harênh

² Kormã Jejus mẽ pahwỳr wrỳk xwỳj ri na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o pa xwỳnhjê hõ pê Ijaisja kukamã tanhmã harênh to nê hã kagà. Nê Jejus kukamã harênh o mõi xwỳnh Juãw Paxisja nhũm pre mãănên hkukamã tanhmã harênh to nê hã

kagà. Te Tĩrtũm tãm hamaxpěr pyràk o harẽ nẽ harẽnh o:

E kot paj Ixkra hkukamã ma mẽ hwỳr kot harẽnh xwỳnhjê hõmẽ kê ma kutêp mẽ kãm harẽnh o ri pa. Kê mẽ kuma nẽ kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

³Koja kukamã harẽnh xwỳnhja ma kapôt ã ri hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê mã harẽnh o ri pa. Nẽ kỳx pẽ mẽ kãm kapěr nẽ mẽ kãm: “E mẽ inhma. Koja Tĩrtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ Pahihti mẽ nhũm wrỳ pu mẽ pahpi-itã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx. Te ho mẽ kot mẽhõ kutêp pry ho mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nom pry kumrêx o mex kêt nẽ. ãm amnhĩ nhĩ ho tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Pahihtita kutêp. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te kot pry nhĩnur nẽ krã hakỳx nẽ pry juk nhũm mẽ tee ri kot kãm hã mrar mex prãm kaprỳ pyràk. Jakamã kot kaj mẽ Pahihti nyw kutêp ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Hãmri nẽ te mẽ kot pry nhĩnur o mex nẽ ho katàt nhũm ra katàt mux nẽ nõr pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E kwa kêr ka mẽ ã kutêp amnhĩ nhĩpêx anẽ.” Anhỳr o koja mẽ kãm harẽnh o pa. Anẽ.

Na pre ã Tĩrtũm Juãw Paxis kukamã harẽnh anẽ nhũm ỹ hã kapěr xwỳnh pẽ Ijaisja mẽ pamã hã kagà.

⁴Tã ra kot harẽnh xà hkôt nhũm Juãw Paxisja tẽ. Hãmri nẽ kapôt ã ri mẽ kãm Tĩrtũm kapěr jarẽnh o pa nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ tokyx amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh pa nẽ mẽ ato hkra. Pa mẽ piitã mẽ kot ra mẽ apê hkra hã mẽ apumunh kaxyw mẽ akrã kumrã. Anẽ.

⁵ Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ kot kapêr mar kaxyw ma nhỹhỹnh hwỳr kapôt mã mra. Pyka pê Jutej rũm nẽ Jutej kamã krĩ pê Jerujarẽ rũm nhũm mẽ ohtô nẽ hwỳr mra. Hãmri nẽ nhỹri omu nẽ kãm:

—E ixte amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj na pa awỳr amnhĩ to tẽ. Na pa hte amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa. Tã tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ ixkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ ra inhmã amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx prãm nẽ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũmja kaxkwa kamã hkrĩ htã mẽ kuma nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã rênh pa nẽ axte kãm hamaxpêr kêt nẽ. Jakamã nhũm Juãw Paxis gôx kãm mẽ hkrã kumrã. Pyhti pê Jotãw kamã. ⁶ Juãw Paxisja hikàxpore hkêt jakamã na pre ê mex kêt nẽ pa. ãm mẽmo mry pê kamer kĩ ho amnhĩm ê nhĩpêx nẽ hagjê nẽ hã pa. Nẽ mẽmo mry hkà ho amnhĩ pre nẽ ri pa. Nẽ mẽõ mex kur kêt nẽ ãm krit ku nẽ menh ôr o ri pa. ⁷ Hãmri nẽ mẽ kãm tanhmã Jejus jarênh to ho pa nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Kojã tokyx Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhnta mẽ pahwỳr wrỳ. Ah-pumunh tỳx o kot ijakrenh jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ amnhĩ tã hã ixpijaàm rãhã ho ri ixpa. Te ixkrãm ã ixpijaàm o amnhĩ nhĩpêx pyrãk. ⁸ Na pa hte gô pix o Tĩrtũm mã mẽ akrã kumrãr o ri ixpa. Nom mẽ pahwỳr wrỳk mã xwỳnhja kojã mẽ awỳr Tĩrtũm Karõ rẽ nhũm mẽ akaxwỳnh mã

agjê. Ka mẽ ÿ hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

Juãw Paxis kot Jejus krã kumrãr ã harênh

Matêwre 3.13-17; Rukre 3.21-22; Juãw 1.32-34

⁹ Tã nhũm Jejusja tãm Juãw Paxis wÿr tẽ. Garirej kamã krĩ pê Najare rũm ma hwÿr tẽn pøj. Hãmri nhũm Juãwja hkrã hkumrã. Pyhti pê Jotãw kamã hkrã kumrã. ¹⁰ Hãmri nẽ wa gøj rũm api nẽ mÿr ri kaxkwa pumunh o xa. Nhũm kaxkwa axkjê nhũm kurũm Tĩrtũm Karõ te tuuti pyrã nẽ Jejus wÿr wrÿk o tẽ nẽ ìkre hã xa nhũm amnhĩ tã omunh o xa. ¹¹ Hãmri nhũm Tĩrtũm kaxkwa rũm kãm kapêr nẽ kãm:

E apê Ixkra mex na ka. ãm hãmri na ka hte ixkanrêhã amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Inhmã ajapê kamã na ka ri apa ho apa. Anẽ.

Jejus kot Satanasti kaga hã harênh

Matêwre 4.1-11; Rukre 4.1-13; mãänên Eprêw 2.18, 4.15

¹² Tã nhũm Tĩrtũm Karõja ma kapôt mã Jejus o mõi ¹³ nhũm kapôt ã mry xoprê kaêx ã ri mrar o hã arĩgro pê 40. Hãmri nhũm Satanasti omu nẽ ma hwÿr tẽ nẽ ri hkôt pa. Kapôt ã ri hkôt hêx rom tanhmã kãm kapêr to nhũm kot mar nẽ hkôt amnhĩ xãm prãm xaj ma hkôt pa. Nom nhũm Jejus hkaga kumrêx nhũm tee ri ho anhÿr kaprÿ nẽ ma akupÿm tẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr o mẽ wrÿk xwÿnhjaja Jejus wÿr wrÿ nẽ tanhmã ho mex to.

Jejus kot Tĩrtũm mã àpênh krax ã harênh

Matêwre 4.12-17; Rukre 4.14-15

¹⁴ Nhũm pre ra mẽ ixpê Ijaew o amnhĩptàr xwÿnh pê Erojja Juãw Paxis kot mẽmoj tã kãm àkjêr

mýrapê nhũm pre ra unê nê haxà. Tã kot haxàr jakành pê nhũm Jejus ma akupým pyka pê Garirej wýr mō nê kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapēr jarēnh o pa. Nê Tĩrtũm kot mẽ hwýr mēnh ã amnhĩ jarēnh o pa. Nom te nhãm mēhō jarēnh pyræk o amnhĩ jarē ¹⁵ nê mẽ kãm:

—E na Tĩrtũm kãm mẽ ato hkra hprãm nê. Jakamã na ra kot mẽ awýr ãm xwýnhnta mẽ nhũm mẽ awýr wrý. Kwa mẽ tokyx kapērja ma nê amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpēr. Hãmri nê ate amnhĩ tom-nuj kaga nê Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ apumu nê mẽ ato hkra. Anê.

Jejus kot amnhĩ kôt tep pynēnh xwýnh wa hwýr ã harēnh

Matêwre 4.18-22; Rukre 5.1-11

¹⁶ Tã nhũm Jejus ma Garirej kamã gō rax pê Garirej mýri mō. Hãmri nê Simãw mẽ htō Andreja wa hwýr kato nê wa omu. Wa kot tep pynēnh xwýnh jakamã na pre wa gōx kãm kryhti rēnh o xa nhũm Jejus wa hãnh tē nê wa omu. ¹⁷ Hãmri nê amnhĩ kôt wa kuwý nê wa kãm:

—E war amnē ixkôt tē nê ixkôt mãn apa. War apê tep kanhēr rax o ri apa xwýnh tã kēr ka war axàpēnhnta kaga nê hpãnhã ixkôt apa ho apa. Kot paj tanhmã war akrã hto ka wa tep pynēnh pãnhã ma ri mẽ hkôt mẽ kãm ixkapēr jarēnh o ri apa. Mē ohtō nê mẽ kot war amar nê Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwýr kaxyw. Jao kot kaj te war ate tep kanhēr rax nê Tĩrtũm mã ōr pyræk o amnhĩ nhĩpêx.

Anhýr o wa kãm kapēr. ¹⁸ Hãmri nhũm wa kuma nê kryhti kaga nê ma hkôt pa ho pa kurê kumrêx.

¹⁹ Hãmri nê mẽ gō mýri mō nê Jepetew kra Xiakre

mě htō Juāw wa hwỳr kato nē wa omu. Nhũm wa kormã hipêêxà nhĩhkô hã pàr kãm kryhti ho mex o wa nhỹ nhũm Jejus wa mẽ hwỳr kato nē wa omu nē amnhĩ kôt wa kuwỳ. ²⁰ Hãmri nhũm wa kuma nē ma hkôt pa ho pa. Pàr kre kamã mẽ kãm àpênh xwỳnhjê ri hipêêxà re nē ma Jejus kôt pa ho pa.

*Jejus kot mēhō nē mēkarōmnuti janor ã harēnh
Rukre 4.31-37*

²¹ Hãmri nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma krĩ pē Kapanaũ hwỳr mō hãmri nē hwỳr pōj. Hãmri nhũm mẽ ixpê Ijaewjê nhō arĩgromnu pē sap kato nhũm Jejus ma Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tē nē hwỳr axà. Hãmri nē kamã mẽ kot Tĩrtũm kapêr mar kaxyw axpēn wỳr mẽ pikuprōnh xwỳnhjê jahkre ho nhỹ. ²² Nē mẽ ahkre mex nhũm mẽ kuma nē tee ri hamaxpêr nē axpēn mã:

—Hêxta waa nē. Pêr ãm hãmri na ã mẽ pamã mẽmoj jarēnh anē. Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê rom àhpumunh tỳx kôt na hprĩ hã mẽ pajahkre mex nē. Anē.

²³ Hãmri nhũm mēhō myja mẽ hwỳr axà. Na pre ra mēkarōmnuti hwỳr axà nhũm ÿ hã amnhĩ tomnuj o pa. Hãmri nē mẽ hwỳr axà nē Jejus pumu nē kãm kapêr. Nom tãm kapêr kêt nē. Mēkarōmnuti nhỹ hã kãm kapêr. Kàx pē kãm kapêr nē kãm:

²⁴ —Pa Jejus? Kwa tanhmã mẽ ixto hkêt nē. Ixte apumunh mex. Apê Najare nhō xwỳnh tã mãânēn apê Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amēnh xwỳnh maati na ka. Tĩrtũm rũm na ka pre mẽ ixwỳr wrỳ. Kwa xà kot kaj mẽ ixto ajapêx nà? Anē.

²⁵ Hãmri nhũm kãm:

—Tk. Kwa anhîkrê nê myta kurũm akator kurê kumrêx. Anê.

²⁶ Hãmri nhũm kuma nê àmra htỳx kãm myja o àk tỳx nê kêp kato nê ma tẽ nhũm akupỹm mex.

²⁷ Hãmri nhũm mẽ piitã omu nê kamã no pyma nê. Hãmri nê xatã axpẽn mã harênh o pa nê axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Jejus na pre àhpumunh tỳx kôt mẽkarõmnuti jano nhũm kuma nê mẽ kurũm hapôx kurê kumrêx. Anê.

²⁸ Hãmri nhũm Garirej kamã mẽ piitã ri axpẽn mã harênh o pa.

Jejus kot akupỹm Simãw xupãnhgêx o mex ã harênh

Matêwre 8.14-15; Rukre 4.38-39

²⁹ Tã nhũm Jejus Xiakre mẽ Juãw mẽrohã Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre rũm kato nê ma Simãw mẽ Andre wa òrkwỹ hwỳr mỗ. ³⁰ Hãmri nê mẽ hwỳr agjê. Nhũm Simãw xupãnhgêxja ra à nê hkà kagro htỳx nê nỡ nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nhũm mẽ kãm harê. ³¹ Hãmri nhũm mẽ kuma nê hwỳr axà nê omu nê hpa hã kupy nê kànhmã ỹr nhũm hkà hakry nê akupỹm mex kurê kumrêx. Hãmri nê kànhmã xa nê tẽ nê mẽ kãm mẽmoj nhĩpêx nhũm mẽ hkur o hkrĩ.

Jejus kot akupỹm mẽ hkwỳjê ho mex ã harênh

Matêwre 8.16-17; Rukre 4.40-41

³²⁻³³ Tã nhũm myt axà nhũm mẽ ohtô nê Simãw mẽ Andre wa òrkwỹ hwỳr mra nê hakwakrem Jejus ã akuprõ. Nê amnhĩ kôt mẽ à xwỳnhjê ho mra. Nê mẽkarõmnuti kot mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra. ³⁴ Hãmri nhũm Jejus mẽ omu nê akupỹm ahpỹnhã mẽ piitã mẽ ho mex pa. Nê mẽkarõmnutija nhũm mẽ kurũm mẽ hapôj.

Mëkarõmnuti kot kêp Tĩrtũm Kra hã omunh tã no nhũm kapêr nê mẽ hkurê nê mẽ hano nhũm mẽ kapêr kêt rãhã mẽ kurũm hapôj nê ma mra.

Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh ã harênh

Rukre 4.42-44

³⁵ Tã nhũm apkati nhũm kormã myt kator kêt ri nhũm Jejus kãnhmã nhỹ nê tẽ nê kato. Hãmri nê ma kapôt ã ahte nhỹhỹm tẽ nê nhỹri Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh o nhỹ.

³⁶ Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ hkwỳjaja hkrã hapôj nê tee ri ixkre kamã hapêr. Hãmri nê hapôj nê ma hpri jakop o mō. ³⁷ Hãmri nê hwỳr kato nê omu nê kãm:

—Pa. Kwa na mẽ piitã tee ri ajapêr. Anê.

³⁸ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tô ma pu mẽ mō. Nom kot puj mẽ akupỹm mẽ hwỳr pamõr kêt nê. Kot puj mẽ hpãnhã nhãm krĩ hkwỳ hkôt mãn ri pajapôj. Pa kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarê mãn. Ja kaxyw na pre mẽ awỳr inhmẽ. Krĩ piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja kot kapêr mar kaxyw. Anê.

³⁹ Hãmri nê mẽ ma axte Garirej kamã krĩ hkwỳ hkôt pa. Nê krĩ piitã hkôt Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh o pa. Nê mẽ kurũm mẽkarõmnuti japôx o pa.

Jejus kot akupỹm mēhõ hkãmnu ho mex ã harênh

Matêwre 8.1-4; Rukre 5.12-16

⁴⁰ Tã nhũm mēhõ hkà hkro xapêr tỳx xwỳnhja Jejus wỳr tẽ. Hãmri nê hã hpijaam kaxyw kutã hkõnkrã ho tēm nê nhỹ nê kãm:

—Pa Pahшти. E ot pa awỳr amnhĩ to tẽ. Akupỹm ate mẽ ixto mex kaxyw axàhpumunh tỳx jakamã

kot ka akupÿm amã ixto mex prãm nẽ mãmrĩ akupÿm ixto mex. Anẽ.

⁴¹ Hãmri nhũm kuma nẽ kamã ukapřĩ nẽ hã ĩhkra xi nẽ kãm:

—Nà kot paj ato mex. E akupÿm akà mex.

⁴² Anhÿrja kôt nhũm akupÿm hkà mex kurê kumrẽx. ⁴³⁻⁴⁴ Hãmri nhũm Jejus kãm kapër kãm hihtÿx nẽ hano nẽ kãm:

—E kêr ka amnhĩ tã akwÿjê mã tanhmã ijarënh to hkêt rãhã ma patre hwÿr tẽ kê akupÿm akà mex ã apumu. Hãmri ka amnepêm Mojes kot mẽ ate akupÿm mẽ amex ã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõ xwÿnhnta ka kãm ho anẽ. Kê mẽ piitã akupÿm akà mex ã apumu. Anẽ.

⁴⁵ Hãmri nhũm kuma nẽ ma tẽ. Nom axtem nẽ ma mẽ piitã mẽ kãm amnhĩ jarënh o ri mra. Jejus kot kãm karõ xà kuhpa hã ma mẽ kãm amnhĩ jarënh o ri mra. Jakamã nhũm mẽ kuma nẽ piitã nhÿhÿnh Jejus wÿr mra. Mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ hwÿr mra nhũm tee ri mẽ noo mã nhÿri krĩm pa mã. Hãmri nẽ ãm krĩ pu hã ri pa htã nom nhũm mẽ arĩ ohtô nẽ hwÿr mra.

2

Jejus kot akupÿm ĩ kamã htyk xwÿnh o mex ã harënh

Matêwre 9.1-8; Rukre 5.17-26; Juãw 10.37-38

¹ Tã nhũm Jejus hã apkati grêre nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mẽrohã ma akupÿm Kapanau wÿr mō. Hãmri nẽ hwÿr pōj nhũm mẽ piitã nhÿri mẽhō nhōrkwy kamã hpōx kôt harënh ma nẽ hã akuprō. ² Ra hã pikuprōnh rax nẽ ixkre nhĩtom pa. Nhũm mẽ hkwÿjaja kapôt ã kuhê nhũm Jejus

Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. ³ Hãmri nhũm mẽmyjaja kęp kwat nẽ ĩ kamã htyk xwỹnhja mỳ nẽ Jejus kot ho mex kaxyw hwỳr o tẽ. ⁴ Hãmri nẽ tee ri hã mẽ pikuprõnh rax xwỹnhjê pumu nẽ nhỹhỹnh kot hwỳr o àr kaxyw tee ri amnhĩ kukamã ho ukapi ho pa. Hãmri nẽ hamaxpẽr nẽ ixkre nhĩmõk po hwỳr ho api nẽ himõk kwỳ grà nẽ hkõt ĩ kamã htyk xwỹnhta nõr xà mẽrohã hkõt Jejus wỳr haxà. ⁵ Hãmri nhũm mẽ kot kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx ã mẽ omu nẽ ĩ kamã htyk xwỹnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Na pa ra anê ate amnhĩ tomnuj piitã ho ijapêx. Kot paj axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

⁶ Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỹnhjaja tee ri ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ hamaxpẽr o:

⁷ —Tk. Kwa pẽr mẽhõ myti mũj kęp Tĩrtũm kêt tã te kapẽr pyræk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx ã amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm pix kot mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx kênã. Anẽ.

⁸ Nom nhũm Jejus mẽ hamaxpẽr kõt mẽ omunh mex nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm pix kot mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh nẽ akupỹm mẽ à xwỹnhjê ho mex kõt mẽ hamaxpẽrja nhũm mẽ omunh mex nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. ⁹ Ixte mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx par ã amnhĩ jarênh tã mẽ ate mẽ ano ho ja kõt ixpumunh kêt jakamã na ka htem ja hã ixkõt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nom kot paj mẽ anoo mã akupỹm myja o mex. Ka mẽ ja hã ixpumu hãmri nẽ ixkõt ajamaxpẽr kurê kumrêx. ¹⁰ Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmênh xwỹnh na pa. Ixte mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh kaxyw

na pre mẽ awỳr inhmẽ pa wrỳ. Tã mẽ ate ja kôt ixpumunh kaxyw kot paj mẽ anoo mã mytija ho mex.

¹¹ Anhỳr o mẽ kãm kapër hãmri nẽ ì kamã htyk xwỳnhta mã kapër nẽ kãm:

—E kànhmã xa nẽ anõr xà mỳ nẽ ma akupỳm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

¹² Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã ãm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ akupỳm mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ nõr xà mỳ nẽ mẽ noo mã kato nẽ ma akupỳm õrkwỹ hwỳr tẽ. Hãmri nhũm mẽ kot omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê omu nẽ no hapõx kaxyw nẽ hkôt omunh o kuhê nẽ kamã no puma htỳx nẽ. Nẽ tee ri omu nẽ axpên mã:

—Hêxta waa nẽ. Aa mẽ pahte ã mễhõ kot amnhĩ nhĩpêx anhỳr ã omunh kêt kumrẽx tã jarãhã ja pumu. Nà Tĩrtũmja ãm mex o mex. Anẽ.

Jejus kot amnhĩ wỳr Rewi hwỳr ã harẽnh

Matêwre 9.9-13; Rukre 5.27-32

¹³ Hãmri nhũm Jejus mẽ ma mra nẽ akupỳm gô rax pê Garirej wỳr mra nẽ gô mỳ ri pa. Hãmri nhũm mẽ piitã omu nẽ hwỳr mra nẽ hã akuprõ nhũm Tĩrtũm kapër o mẽ ahkre ho nhỹ. ¹⁴ Hãmri nẽ mẽ kure nẽ axte hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mễrohã ma axte mra nẽ nhỹri Apew kra Rewija pumu. Rõm kãm mẽ õ pahĩti mã amnhĩ kwỳjê pê kàxpore hkwy jamỳnh xwỳnh na pre. Jakamã nhũm àpênh o nhỹ nhũm Jejus hãnh tẽ nẽ omu nẽ amnhĩ kôt kuwỳ nẽ kãm:

—Pa? E kwa axàpênhta kaga nẽ hpãnhã amnẽ mẽ ixkôt măn ri apa ho apa. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nẽ àpênh kaga nẽ ma hkôt mỗ nẽ hkôt pa ho pa.

15 Hāmri nhũm mẽmo arĩgro hã nhũm Rewi nhõ mẽ apkur xà hã mẽõ rax nẽ. Jakamã nhũm amnhĩ nhõrkwỹ hwỳr hkràmnhwỳjaja nẽ Jejus mẽ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳ. Hāmri nhũm mẽ ma hkõt mra nẽ õrkwỹ hwỳr agjê nẽ kuri apkur o hkrĩ. Nẽ mããnẽn mẽ kêp Rõm nhõ pahĩ mã mẽ kêp kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh kwỳ nẽ mẽ ohtõ nẽ mẽ kutã apkur o hkrĩ. 16 Hāmri nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnh kwỳ pê Parijew nhõ xwỳnhjaja mra nẽ mẽ apkur ã mẽ omu. Nẽ tee ri mẽ hkaêx ã Jejus pumu nẽ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr agjê nẽ hã mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Kwa na htem mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê kutã apkur kêt tã ka mẽ Jejus mẽ apimràatã axtem nẽ mẽ kutã axàpkur o akrĩ. Mẽ ate amnhĩ to mex ronhỹx ka mẽ kutã axàpkur kêt nẽ. Anẽ.

17 Hāmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kapêr ma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw ixte mẽ kutã ixàpkur o inhỹr kênã. Xà na hte tõtõ mẽ mex xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ hkane? Nà na hte ãm mẽ à xwỳnhjê pix kane ho pa. Ra mẽ ate ja pumunh mex. Ja pyrã nẽ na pa pre mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hwỳr ixwryk kêt nẽ. ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix wỳr na pa pre wry. Ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw mẽ hwỳr wry nẽ jajê kutã ixàpkur o nhỹ. Mẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhũrer nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr wry nẽ mẽ akamã ixukapri ho ri mẽ akõt ixpa. Tã ka mẽ atỳx ã ixte mẽ kutã ixàpkur anhỹrja ã ixto akapêr anẽ. Anẽ.

Mě kot Tirtũm mã amnhĩ jarěnh kaxyw mẽõ kaga hã mẽ harěnh

Matêwre 9.14-17; Rukre 5.33-39

¹⁸ Juãw Paxis kôt mẽ pa xwýnhjê mẽ Parijew nhõ xwýnhjaja na prem tõhã Tirtũm mã amnhĩ jarěnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kamã kãm amnhĩ jarě. Nom nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjaja na prem kãm amnhĩ jarěnh prãm nẽ apkur kãm amnhĩx kãm amnhĩ jarěnh o pa. Jakamã nhũm Ijaew kwỳjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ Jejus wỳr mra nẽ mẽ hã hkukja nẽ kãm:

—Pa? Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽmoj jarě. Na hte Parijew nhõ xwýnhjê mẽ Juãw Paxis kôt mẽ pa xwýnhjaja tõhã Tirtũm mã amnhĩ jarěnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarě. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjaja na htem àmnhĩx apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarěnh o pa. Kwa mo na htem mẽ uràk nẽ tõhã apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarěnh kêt nẽ? Aně.

¹⁹ Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Tk. Mo kaxyw kot mẽ ã amnhĩ nhĩpêx aně? Mě hkaprĩ hkêt kênã. Mě kot ixkôt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã na htem hkĩnh nẽ pa. Kormã ixte mẽ hkôt ixpa kênã kot kêt mẽ Tirtũm mã kapêr kaxyw nẽ ho apkur kêt kamã kãm amnhĩ jarě. Xà na htem hkràmnhwỳ hã hkĩnh kaxyw hã akuprõ nẽ hkaprĩ nẽ apkur kêt nẽ mỳr o hkrĩ? Nà na htem hã akuprõ nẽ hkĩnh nẽ apkur rũnh nẽ. Ja pyrà nẽ na hte ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjaja ixkôt kormã àmnhĩx hkĩnh nẽ apkati mẽ apkur kãm kãm amnhĩ jarěnh o pa. ²⁰ Nom koja mẽ kãm ixkurê xwýnhjaja nhỹrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mẽ rĩ

kormã hkaprĩ htỳx kãm ho apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jarẽnh anẽ hãmri nẽ axte mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

²¹⁻²² —Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyrãk jakamã na htem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw kaga. Tã ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyrãk kêt jakamã na ka htem inhma nẽ ãm inhma. Kwa mẽ inhma nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm gryk ã ixkaga hkêt nẽ. Anẽ.

Jejus kêp arĩgromnu hpãm ã kot amnhĩ jarẽnh

Matêwre 12.1-8; Rukre 6.1-5

²³ Tã nhũm mẽ ixpê Ijaew nhõ arĩgromnu pê sap kato nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma nhỹhỹm mỗ. Ma mẽ hpur kahti hkôt nhỹhỹm mỗ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ra kãm prãm nẽ. Hãmri nẽ prãm xàj purta kamã amnhĩm mẽmo hy te kot harôj pyrãk xwỳnhhta kwỳ rê nẽ ma Jejus kôt hkanhar o mỗ. Mẽ ixpê Ijaewjaja na pa htem axpên pur kãm ixpa nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

²⁴ Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja mẽ hkôt mra nẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ Jejus wỳr mra nẽ mẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Kwa jarãhã sap tã akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽmo hy hkwỳ rê nẽ akôt hkanhar o pa. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot mẽ panhõ arĩgromnu hã mẽ pahte mẽmoj nhĩkênh nẽ mẽ pahkurê kênã. Kwa mẽ kãm anẽ kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

²⁵⁻²⁶ Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr tũm jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ kormã Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kamã pahi Tawi kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kamã harẽnh nẽ mar kêt nẽ? Kormã Apiatar kêp patre maati ri na pre Tawi hkôt ri mẽ pa xwýnhjê mẽ prãm xàj Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwýr agjê. Hãmri nhũm Apiatar mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. Mẽ kot Tĩrtũm noo mã pãwti jaxwýr xwýnhhta nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ja nê mẽ kurê htã nhũm mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nẽ mẽ kamã ukaprĩ xàj mẽ kãm kugõ. Patre pix kot ja hkur kaxyw tã nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tã nom nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj kêt nẽ. Patre kot mẽ kamã ukaprĩ nẽ mẽ kãm òr nhũm ja hã omu nhũm ja kãm mex nẽ. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

²⁷ —Na pre Tĩrtũm panhĩ kumrêx o kato nẽ kormã mẽ hkòkôt nẽ Tĩrtũm mã hamaxpêr o hkrĩ kaxyw arĩgromnu ho kato. No na pre arĩgromnu kumrêx o kato nẽ hpãnhã kaxyw panhĩ ho kator kêt nẽ. ²⁸ Tã pa na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm nẽ mẽ awýr inhmẽ. Jakamã papxpix na pa hte arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ mẽ kãm karõ ho ri ixpa. Jakamã kwãr mẽ mãmrĩ mẽmojta rê nẽ ixkôt hkanhar o mõ. Anẽ.

3

*Jejus kot akupým ìhkra grà xwýnh o mex ã harẽnh
Matêwre 12.9-14; Rukre 6.6-11*

¹ Tã nhũm mẽ ixpê Ijaewjê nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkreja wýr tẽ nẽ axà nẽ kamã

Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽhõ my ìhkra grà xwỳnhja mẽ ìhkõ hã mar o nhỹ. ² Nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja kãm mẽ hkrãhtũmjẽ mã Jejus o kapẽr prãm jakamã htãnopxar o kuhẽ nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ jar pakuhẽ nẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã omu. Xà koja jarãhã ìhkra grà xwỳnh mũj o mex nà? Jarãhã arĩgromnu kẽnã kot kêt kãm ìhkra ho mex. Koja ho anẽ nẽ ra Tĩrtũm kapẽr tũm nhĩrõp xa. E pu mẽ xa nẽ hã omu. Anẽ.

³ Hãmri nhũm Jejus ìhkra grà xwỳnhhta pumu nẽ kãm:

—Pa? E kànhmã xa nẽ amnẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kànhmã xa nẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ piitã mẽ noo mã xa. ⁴ Hãmri nhũm Jejus mẽ kot omunh o hkrĩ xwỳnhjẽ hwỳr rĩt nẽ arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Tanhmã na htem arĩgromnu hã axpẽn nhĩpêx to wehe? Xà kot ka mẽ arĩgromnu hã axà htỳx nẽ amex prãm xàj ma mẽhõ hwỳr amnhĩ to tẽ nhũm apumu nẽ apkatim arĩgro mex jamãr pẽ akane hkêt ka ty nhũm ja amã mex nẽ? Rỳ nhũm apumu nẽ tanhmã atomnuj to nẽ akupỹm amnhĩ nẽ ajano nhũm ja amã mex nẽ? Nà koja ã anhĩpêx anẽ nhũm ja amã mex kêt nẽ. E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã arĩgromnu hã mẽ pahte axpẽn nhĩpêx ã mẽ pamã karõ hto? Xà kot puj mẽ hã axpẽn kãm paxukapřĩ rỳ hã mẽ pamã axpẽn kurẽ ho papa? Xà kot puj mẽ hã mẽmoj punuj pẽ mẽ utà rỳ kot puj mẽ ãm arĩgro mex pix ã mẽ utàr kaxyw arĩgro mex jamã? E mẽ atõ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

Ra kot hprĩ hã mẽ hamaxpěr ã mẽ omunh mex nẽ ã hêx rom mẽ hkukjêr anẽ. Nom nhũm mẽhõ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Mẽ ãm piitã akryk mar pê omunh o hkrĩ. Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm ta pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri kãm tanhmã nẽ hprãm nom akryk mar o hkrĩ. ⁵ Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ ukaprĩ hkêt ã mẽ omu nẽ hkaprĩ nẽ mẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ ãhkra grã xwýnhja mã kãm:

—Tk. Mẽ kot tanhmã inhmã ujarênh tore hã. E anhĩhkra katát. Anẽ.

Hãmri nhũm ãhkra katát nẽ akupým mex kurê kumrêx. ⁶ Hãmri nhũm Parijew nhõ xwýnhjaja tee ri ã Jejus kapêr anhỹrja ã kuma nẽ kot sap ã akupým myta o mex ã omu nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ hapôj nẽ ma pahi Erox kôt mẽ pa xwýnhjê hwýr mra nẽ mẽ kãm harê nẽ tanhmã hã axpên kukjêr to nẽ axpên mã:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Na ã kapêr anhỹrja o mẽ pahto kapêr punuj nẽ. Te hkĩnhã mẽ papamjaja mẽ kamã paxukaprĩ hkêt pyrãk ã mẽ pajarê. Koja mẽ pahkwýjaja kuma hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kaga nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pix mã hamaxpěr o pa. Ja pymaj kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Anẽ.

Mẽ ohtô nẽ kot Jejus kapêr mar kaxyw hwýr mra ã mẽ harênh

Matêwre 4.23-25; Rukre 6.17-19

⁷⁻⁸ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjê mẽrohã ma akupým gô rax wýr mō nhũm mẽ ohtô nẽ omu nẽ ma hkôt mra. Pyka pê Garirej mẽ Jutej wa kurũm nẽ krĩ pê Jerujarê rũm nẽ pyka pê Itumêj rũm nẽ pyhti pê Jotãw nhĩkjê hã krĩ hkwy

rũm nẽ krĩ hkwỳ pẽ Xir mẽ Sitõ wa pu hã krĩ hkwỳ
rũm ohtõ nẽ ma hwỳr mra. Na prem ra harẽnh ma
nẽ nhỹhỹm mõr ã omu nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—E kwa tokyj pu mẽ ma hwỳr mẽ à xwỳnhjê o mõ
kê akupỹm mẽ ho mex. Anẽ.

Hãmri nẽ hwỳr mẽ o mra nẽ hã pikuprõnh rax
nẽ. ⁹⁻¹⁰ Hãmri nhũm Jejus akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho
mex. Gõ mỳri xa nẽ tanhmã mẽ ho mex to. Jakamã
nhũm mẽ axte ohtõ nẽ hwỳr mra nẽ piitã kot htok
nẽ akupỹm mex kaxyw hwỳr axpẽn nhĩgã. Hãmri
nhũm tee ri amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ hkõt mẽ pa ho
mẽ pa xwỳnhjê mã:

—Kwa mẽ ma mra nẽ amnẽ kanõre jêt mũj kjênh
o tẽ nẽ jar inhmã anhõ. Kê mẽ ixtã axpẽn nhĩgãnh
o ijanênh japêr pa hwỳr axà nẽ amỹm mẽ ho hpỹnh
nẽ akupỹm mẽ ho mex. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mra nẽ kãm ja o
tẽ nẽ kunhõ. ¹¹ Na pre mẽkarõmnuti hkwỳja mẽ
hkwỳjê hwỳr agjê. Jakamã nhũm mẽ Jejus pumu
nẽ mẽkarõmnuti nhỹ hã kêp Tĩrtũm Kra hã omunh
kurẽ kumrẽx. Hãmri nẽ hã hpijaãm kaxyw kutã
hkõnkrã ho hkrĩ nẽ mẽkarõmnuti nhỹ hã kãm kapêr
nẽ kãm:

—Kwa apê Tĩrtũm Kra na ka. Anẽ.

¹² Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ kuma. Kãm
mẽkarõmnuti ã kot harẽnh anhỹr prãm kêt nẽ. Am
mẽ piitã mẽ kot kapêr mar nẽ kot amnhĩ nhĩpêx
ã omunh pẽ kêp Tĩrtũm Kra hã omunhja na kãm
hprãm. Jakamã nhũm mẽkarõmnuti ã harẽnh anẽ
nhũm ja nẽ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Tk kwa nà kêr ka mẽ tanhmã ijarẽnh to hkêt nẽ.
Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kaxyw mẽ kêp 12 rênh ã harênh
Matêwre 10.1-4; Rukre 6.12-16*

¹³ Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjê mã kãm:

—E pu mẽ ma mō nẽ krãhakỳx mũj ã api. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ ma hwỳr mō nẽ hã api ¹⁴ nhũm Jejus amnhĩ kaxyw mẽ ho 12 nẽ mẽ kurê. Mẽ kot ma ý hã Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ¹⁵ nẽ ý hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa kaxyw. ¹⁶ ã mẽ hixi kot anhỳr.

Na pre ja kêp Simãw no nhũm Jejus hpãnhã hã hixi hõ mẽ nhũm hpãnhã mããnên kêp Pêtre.

¹⁷ Nẽ hkôt Jepetew kra Xiakre mẽ htõ Juãwja wa kuta.

Hãmri nẽ kot Simãw nhĩpêx pyrà nẽ wa hã hixi hõ mẽ nhũm wa hpãnhã mããnên kêp Poanes. Wa kot amnhĩ prêprêk jakamã nhũm ã wa hã hixi mẽnh anẽ.

¹⁸ Nẽ hõ pê Andreja ta.

Nẽ hkôt Andre htõ Firiptija ta.

Nẽ hkôt Patoromewja ta.

Nẽ hkôt Matêwreja ta.

Nẽ hkôt Tomasja ta.

Nẽ hkôt Arpêw kra Xiakreja ta.

Nẽ hkôt Tatewja ta.

Nẽ hkôt Simãw õja ta.

Simãwja na pre kãm mẽ ixpê Ijaewjê nhõ pika pê Ijaew kĩnh tỳx nẽ. Jakamã na pre kãm nhãm pika hõ nhõ pahi kot mẽ ho amnhĩptar prãm kêt nẽ pa.

¹⁹ Nẽ hkôt Jut Kariotja ta.

Kormã kot mẽ kãm Jejus kurê xwỳnhjê nhĩhkram òr mã nhũm Jejus kot amnhĩ

kukamã omunh mex tã mẽ hkôt amnhĩ kaxyw kuta.

Ã mẽ kot ý hã mẽ ahkre o pa kaxyw mẽ rênh xwýnhjê nhĩxi kot anhỹr.

Jejus mẽ mẽkarõmnuti wa harênh

Matêwre 12.22-32; Rukre 11.14-23, 12.10; Juãw 10.19-21

²⁰ Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnh kwýjê rênh pa nê ma amnhĩ kôt mẽhõ nhõrkwy hwýr mẽ o mõi. Na prem apkur kêt ry rax nê ra kãm prãm týx nê nhũm ma mẽ apkur kaxyw amnhĩ kôt mẽ o mõi. Hãmri nhũm axte mẽ à xwýnhjaja mẽ omu nê Jejus wýr pikuprõnh rax nhũm mẽ tokyx apkur kêt nê. ²¹ Hãmri nhũm Jejus katorxà nê htõjaja tee ri mẽ apkur kêt ã mẽ harênh ma nê axpên mã:

—Kwa mãn ãm ra tanhmã hkrã amnhĩ to nà? Hã na mẽ kot omunh kaxyw hã hpikuprõnh rax jakamã nhũm kormã apkur kêt nê. E tokyx pu mẽ ma hwýr mra nê omu nê mẽ kêp utà nê akupýn amnhĩ kôt o mõi. Anê.

²² Rôm nhũm Tirtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwýnhjaja Jerujarê rũm Jejus wýr mõi põi. Hãmri nê tanhmã ho kapêr punuj to. Kêp mẽkarõmnuti hkwy hã hkamnhĩx jakamã harênh o:

—Tk pêr hinhu nhĩkõõti nhỹ hã na hte mẽ nê amnhĩ kwýjê japõx o pa. Anê.

Hinhu nhĩkõõti nhĩxi hõ pê Satanasti nhũm prem ý hã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã hkamnhĩx. ²³ Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ omu nê amnhĩ wýr mẽ kãm hpa ho apê nê mẽ kãm amnhĩ jarê. Nom amnhĩ tã kuxi nê mẽ kãm mẽmoj jarê nê mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixpê Satanasti hkwỳ hã ixkamnhĩx xwỳnhjaja. Xà na hte Satanasti mẽ nê amnhĩ kwỳjê janor o pa? Nà na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr kêt nê. ²⁴ Na hte pika nhõ xwỳnhjaja axpên kutã amnhĩ xunhwỳ nê axpu hãmri nê anhrà nê ma ahpỳnhã ri pa nê amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ to ho ri pa. Jakamã nhũm mẽ õ pahija mẽ hamãr o pa hkêt nê. ²⁵ Nê krĩ nhõ xwỳnhjaja haxwỳja. Mẽ kot axpên to hkwỳ xwỳnhjaja koja mẽmoj tã axpên kãm gryk nê axpên kutã amnhĩ xunhwỳ hãmri nê anhrà nê ahpỳnhã pa hãmri nhũm mẽ õ pahi tee ri kãm mẽ hamãr o pa hprãm. Mo hkwỳjaja kot kêt ri mẽ hamãr o pa? Nom tãm kot amnhĩ nê mẽ hanoore hã. Mẽ tãmjaja na prem axpên kãm gryk nê anhrà nê ahpỳnhã pa. ²⁶ Tã ja pyrã nê ixte Satanasti nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa ronhỹx pa ri mẽ kurũm amnhĩ kwỳjê japôx o ri ixpa hkêt nê. Mẽkarõmnutijaja kêp Satanasti hkwỳ kênã. Kojã Satanasti ixte mẽ kurũm mẽ hapôx kaxyw tanhmã inhmã nê hkêt nê. ²⁷ àhpumunh tỳx jakamã na hte mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pumunh tỳx o pa nhũm mẽhõ tee ri kêp mẽ utàr kaxyw. Tã ixàhpumunh tỳx o ixte hakrenh jakamã ixte kêp mẽ utàrja inhmã tanhmã kute hkêt. Na pa hte kêp mẽ utà nhũm mẽ hpãnhã ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm Satanasti tee ri mẽ hã ixpumunh o pa kaprỳ.

²⁸ —Ãm hãmri na pa mẽ amã ixkapêr. Kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa. Nê amnhĩ tomnuj tỳx kumrêx rãhã ho apa. Rỳ tanhmã akapêr punuj to ho apa. Rỳ tanhmã Tĩrtũm o akapêr punuj to ho apa. Tã tee ri ja hã amnhĩ pumu nê akapĩ

nē ã ate amnhĩ nhĩpêx anhÿrja kaga nē Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwÿ. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ apumu nē amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj nē mẽ akapêr punuj rēnh pa nē axte kãm hamaxpêr kêt nē. Koja ho hapêx par kumrêx. ²⁹ Nom koja Tĩrtũm Karõ xatã mẽ amã ixto amnhĩrĩt tã ka mẽ ama nē ãm ama nē te kêp amnhĩ jamak pro pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Jao Tĩrtũm Karõ hã apijaàm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ja mÿrapê koja Tĩrtũm nhÿrmã amnhĩ xwar te mẽ apê amnhĩ jamak pro pyræk o mẽ anhĩpêx ka mẽ tee ri kãm amnhĩ kaprĩ kaprÿ. Hãmri nē mẽ kot amnhĩ xà htÿx kamã hamak o pa htũm xà wÿr ma apa nē kamã apa rãhã apa ho apa. Anē.

³⁰ Mẽ kot Satanasti nhÿ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa hã hkamnhĩx jakamã nhũm pre Jejus ã mẽ kãm kapêr anē.

Jejus katorxà mẽ htõjê jarēnh

Matêwre 12.46-50; Rukre 8.19-21; mããñēn Eprêw 2.11-12

³¹ Rôm nhũm Jejus katorxà mẽ htõjaja hwÿr mra no ãm kormã hwÿr gjêx kêt nē. Mẽ kot hã htu rax jakamã nhũm mẽ tee ri hwÿr gjêx kaxyw kormã kapôt ã kuhê. Hãmri nē mẽ kot mar o kuhê xwÿnhjê hõ mã kapêr nē kãm:

–Kwa ma tēn Jejus mã mẽ ijarē kē mẽ ixwÿr kato. Anē.

³² Rôm nhũm ixkre kamã mẽ hkrĩ xwÿnhjaja mẽ omu nē Jejus mã mẽ harē nē kãm:

–Kwa Pahihti. Ota akatorxà mẽ atõjaja awÿr mra nē pøj nē tee ri awÿr gjêx mã nē kormã kapôt ã kuhê nē atã karõ. Anē.

³³⁻³⁵ Hãmri nhũm mẽ kuma nē mẽ kãm:

—Tôe pa ixkato nê mẽ omu. Inhmã mẽ hapêê. Nom kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm kapêr ma nê hkôt amnhĩ xãm nê hkôt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj te apê ixtõ rý ixkatorxà kot amnhĩ nhĩpêx pyræk o pu mẽ axpên nhĩpêx. Pa te inhmã mẽ hapê pyrà nê inhmã mẽ ajapê nê. Anê.

4

Mẽmo hy hkre xwỳnh jarênh
Matêwre 13.1-9; Rukre 8.4-8

¹ Tã nhũm Jejus axte gô jakàx ã mẽ ahkre ho nhỹ. Hãmri nhũm mẽ axte hã htu rax jakamã nhũm tee ri mẽ omu hãmri nê pàr krem axà nê gôx kãm amỳm mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽ piitã kỳxpê omunh nê mar mex o kuhê. ² Hãmri nhũm mẽ ahkre ho nhỹ. Nom mẽ ujarênh pix kãm mẽ ahkre. Mẽ kot Tĩrtũm kapêr mar nê tanhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx to ho paja nhũm hã kuxi nê mẽ kãm hã ujarênh o nhỹ nê mẽ kãm:

³ —E mẽ inhma. Kojã mễhõ ma pur mã mõ nê pur kãm mẽmo hy ho ukapêr o pa nom nhũm hy piitã amex kãm rôrôk kêt nê. Kojã ahpỹnhã rôrôk.

⁴ Kojã hkwỳ aptỳx kãm rôrôk nhũm kuwênhre omu nê hwỳr mra nê hkrêr pa. ⁵⁻⁶ Nê kojã kên kãm hkwỳ rôrôk hãmri nê higrôt kutã nojarêr nê higrôt pa. Nom nhũm kamã aptỳx nê kamã kêp pika hkryre jakamã nhũm higrôt nhũm hã myt ahpa nê arĩgro htỳx mẽ nhũm grà pa. Harê hkryre jakamã grà pa. ⁷ Nê kojã hkwỳ mrõnhĩ kamã rôrôk nê higrôt tã no nhũm utĩja kêp amỳtã nhũm ô hkêt nê.

⁸ —No kojã hirã kamã pika mex kãm hkwỳ rôrôk. Hãmri nê hirã kamã rôrôk jakamã higrôt mex nê piitã ô rax nê. Kamã ô hkwỳ kêp 30 nê kamã hkwỳ

kêp 60 nê kamã hkwyê kêp 100. ã mẽ ujarênh kot anhÿr. ⁹ Kwa mẽ ama nê kãm ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa. Anê.

Jejus kot hprĩ hã mẽmo hy jarênh

Matêwre 13.10-23; Rukre 8.9-15

¹⁰ Hãmri nhũm mẽ Jejus xujarênh mar pa nê anhrã nê ma akupÿm mra nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwÿnh pê 12 mẽ hkwyêjaja pix Jejus ri arĩk. Hãmri nê ujarênhã ã hkukja nê kãm:

—Kwa mon ka hte ã mẽ kãm axujarênh anê Pahihti? Na pa mẽ ixprĩ hã amar mex kêt nê. Anê.

¹¹⁻¹² Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nã kot paj ixprĩ hã mẽ amã harê. Tirtũm kãm mẽ ate aprĩ hã mar prãm jakamã kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ amã harênh to. Nã mẽ kot amnhĩ tomnu kaga nhũm Tirtũm kot ja hã mẽ omunh xã hkôt mẽ ho hkra hã harênhja na pa hte mẽ kãm harê. No mũjjaja mẽ akĩnhã mẽ kãm mar prãm kêt jakamã na pa hte mẽ kãm mẽmoj tã haxwÿ nê awjarê nhũm mẽ ãm ixujarênh pix ma.

Na htem kuma nê ãm kuma nê htÿx ri hã pa. No kêp apu mẽ kãm hprĩ hã mar prãm ronhÿx mẽ ra hprĩ hã kuma nê Tirtũm kôt amnhĩ xunhwÿ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx. Nom mẽ kãm mar prãm kêt. Anê.

¹³ Tã mẽ ate aprĩ hã ixujarênhja mar mex kêt jakamã tanhmã kot kaj mẽ amnhĩ to nê ixujarênh piitã ama? E kot paj ixprĩ hã mẽ amã mẽmo hyta jarê ka mẽ inhma.

¹⁴ —Nã mẽmo hyta te kêp Tirtũm kapêr pyrãk. Nê ahpÿnhã rôrôk xã hã pikata te kêp ahpÿnhã mẽ kot

Tĩrtũm kapẽr mar xwỳnhjê kot mar nẽ ahpỳnhã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pyræk. ¹⁵ Jakamã mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja hte kot aptỳx kãm hkwỳ rôrôk nhũm kuwênh kot hwỳr mmar nẽ hkrêr par xwỳnhta pyræk. Jakamã na htem Tĩrtũm kapẽr ma nom nhũm Satanasti te kuwênh kot hy hkrêr parta pyræk o mẽ hipêx. Nẽ mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj tanhmã nẽ mẽ hkrã hto. Jakamã nhũm mẽ Tĩrtũm kapẽr ma nom ho hamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm hamaxpẽr kêt nẽ.

¹⁶ —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot kênre kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrôt nhũm te hã myt apha nhũm grà par tokyx anhỳr xwỳnhta pyræk. Na htem Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm mar prãm nẽ. Te hy higrôt tokyx anhỳrta pyræk. ¹⁷ Tã nhũm mễhõ tẽ nẽ Tĩrtũm nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ hkaga. Rỳ nhũm mẽ Tĩrtũm ã tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ hkaga. Te mẽmo hy higrôt nẽ grà par tokyx anhỳrta pyræk.

¹⁸ —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot mrônhĩ kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrôt nhũm mrônhĩ kot kęp àmnàr xwỳnhta pyræk. Nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm nẽ. ¹⁹ Nom mẫãnẽn kãm hikukrêx rax nẽ hikàxpore rax prãm jakamã ãm ja pix kukamã hamaxpẽr o ri pa. Jao ra gryk ã axte Tĩrtũm kapẽr mã hamaxpẽr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te mrônhĩ kot higrôt pẽ àmnàr nhũm ô hkêeta pyræk.

²⁰ —No mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te hirã kamã pika mex kãm hy hkwỳ rôrôk nẽ higrôt nẽ ô raxta pyræk. Na htem ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã him

hagjênh tỳx nê. Nê ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa. Te mẽmo hy hkre kamã ô hkwyja kêp 30 nê kamã kêp 60 nê kamã kêp 100ta pyrã nê Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. E ã ixujarênhja kot anhỹr. Anê.

Kanê hpimxur ã harênh

Rukre 8.16-18, 8.24-25; Matêwre 13.10-15, 25.14-30

²¹ Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê jahkre nê mẽ kãm:

—Xà na htem kanê hpôk nê poti ho hpro rỳ hitom kãm par krak ri unhwỳ? Nà na htem hpôk hãmri nê kỳx pê mẽmoj nhĩmôk ã unhwỳ. ²² Ja pyrã nê mẽ piitã kot hkwyjê pê tanhmã hamaxpêr punuj to ho hpimxur prãm tâ tee ri kot ho hpimxur prãm kaprỳ. Kojã nhỹrmã mẽ hamaxpêr piitã amnhĩ to amnhĩrĩt pa. Nê mẽmoj piitã ra hpimxur mex tâ kojã nhỹrmã amnhĩ to amnhĩrĩt pa. Te mẽ kot kanê hpôk nê kỳx pê unhwỳr nhũm amnhĩrĩt mex pyrãk. Ja pyrã nê na pa hte Tĩrtũm kapêr o ri ixpimxur o ixpa hkêt nê. Na pa hte ixprĩ hã mẽ amã harênh mex o ixpa. ²³ Kwa mẽ ixujarênhja ma nê kãm ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa. Anê.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anê. ²⁴ Hãmri nê mẽ kãm:

—Nê kêr ka mẽ axpên kãm axukaprĩ ho ri tanhmã axpên to mex to ho ri apa. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nê mẽ apyrã nê mẽ akamã ukaprĩ pê mẽ ato mex o pa. ²⁵ Kojã mễhõ inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to pa ja hã omu nê kot inhmã àpênh mexta pãnhã ho mex nê. No kojã inhmã àpênh mex kêt pa ja hã omu nê hã ho mex kêt nê.

—Ně koja mēhō kām ixkapēr mar prām nom kormā hprī hā mar mex kêt tā arī mar o pa nē gaa nē mar tỳx o mō. No koja kuma nē ām kuma hāmri nē gaa nē hā no hkêt. Anē.

Pur kām mēmo hy hkre xwỳnh jarēnh

Matêwre 13.24-30

²⁶ Nhũm Jejus arī hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nē mē kām:

—E pa mē amā tanhmā mē kot ixkapēr mar tỳx xwỳnhjê jarēnh to ka mē inhma. Koja mēhō ixkapēr mar tỳx nē ra hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Hāmri nē hamaxpēr nyw o hamaxpēr o pa nē amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o pa. Te mē hpur kām mēhō kot mēmo hy hkre xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyrāk. Na hte hyja kre ho pa. ²⁷ Hāmri nē hkre hpa nē kamàt mē ôt o hikwỹ nē arĩgro mē mēmoj tā àpênh o pa. Rāhā nhũm mēmo hyja arī hikwỹ ho hikwỹ hkêt nē. Koja amnhĩ nhĩpêx ô ho amnhĩ nhĩpêx nē higrôt kato nē hprêk. Kre xwỳnh kot tanhmā kot amnhĩ nhĩpêx to hā omunh kêt tā nhũm kām hprêk.

²⁸ —Na hte hpõm hapôx o pa nē higrôt o pyka kahte. Hāmri nē hprêk nē hô axpôt nē gaa nē hpānhā ô. Hāmri nē hkamrêk pa nē xa. ²⁹ Hāmri nē mē kot hikēnh mā mex nē nhũm kot hkre xwỳnhhta omu nē amnhĩm hamỳnh pa. Tā mē kot ixkapēr mar mex xwỳnhjaja te mēmo hy ra higrôt kator nē hprêk nē hô pipôt nē ô xwỳnhhta pyrāk. Nē urāk nē amnhĩ nhĩpêx ô ho amnhĩ nhĩpêx o pa. Anē.

Jejus te kot mēmo hy pyrāk ā kot amnhĩ jarēnh

Matêwre 13.31-32; Rukre 13.18-19

³⁰⁻³² Nhũm Jejus arī mē ahkre ho nhỹ nē mē kām:

–Tirtũm kot mẽ awỳr ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw inhmẽnħ ã ijarẽnħja. Te ixte mẽmo hy pixire pyràk. Koja mẽhõ mẽmo hy hõ pixire nẽ hkre nhũm ra higrõt. Nẽ gaa nẽ hprêk. Hãmri nẽ hpa anħgrà nhũm kuwênħre hwỳr mra nẽ hõptĩ kamã amnhĩm haê nhĩpêx. Mẽmo hyta grire htã nhũm hkre nhũm higrõt nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã kot paj nhỹrmã urà nẽ ixpyxi htã kot paj pika piitã hkõt mẽ ho amnhĩptà nẽ mẽ omunh mex rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

Ã na pre Jejusja hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã amnhĩ tã kuxi nẽ ujarẽnħ anẽ. ³³ Mẽ kãm ujarẽnħ kãm mẽ ahkre ho pa. Te nhãm mẽmoj jarẽnħ pyrà nẽ amnhĩ tã haxwỳ nẽ harẽ. Mẽ kot tanhmã mar to hã mẽ omunh xà hkõt tanhmã mẽ kãm ujarẽnħ to. ³⁴ Na pre ãm ujarẽnħ pix kãm mẽ kãm kapêr mar prãm kêt xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽnħ rãhã ho pa. No mẽ kot hkõt pa ho pa xwỳnhjê mã nhũm hprĩ hã ujarẽnħ jarẽ nhũm mẽhprĩ hã mar mex nẽ.

*Jejus kot kòk o pinħkrênh ã harẽnħ
Matêwre 8.23-27; Rukre 8.22-25*

³⁵ Tã nhũm amỹkry nhũm Jejus arĩ pàr kre kamã nhỹ. Hãmri nẽ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm: “E pu mẽ ma xarmã mõ.” ³⁶ Anẽ hãmri nẽ mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê re nẽ pàr mã agjê nẽ ma xarmã mõ. Garirej rũm kato nẽ ma xarmã pika hõ hwỳr mõ. Nhũm pàr kwỳja ma mẽ hkõt mõ. ³⁷⁻³⁸ Nhũm Jejus ra õtxwa nẽ tẽ nẽ pàr kre kamã hkrã japar xà hã hkrã xi nẽ ra õt tỳx nẽ nõ. Nhũm kòk àpêr tỳx nẽ nhũm gô kànħmã harĩ nẽ axpẽn tak. Ra ri xatã axpẽn tak nẽ pàr kre kamã axkapĩ nhũm ra mẽ kêp àr o mõ. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ

nhĩpêx nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê Jejus wÿr hprôt nê kumra nê kãm:

—Kwa kànhmã nhÿ Pahшти. Kot puj mẽ jarãhã pahtyk pa. Anê.

³⁹ Hãmri nhũm hkrākato nê kànhmã nhÿ nê kôk mẽ gôta pumu nê wa kãm kapêr o:

—E kwa wa anhĩkrê. Anê.

Hãmri nhũm gô mẽ kôk hpinhkrênh kurê kumrêx.

⁴⁰ Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nê. Kormã mẽ ate amnhĩ kaxyw Tirtũm mẽ wa inhmã ajamaxpêr tÿx kêt. Hã na ka mẽ ri amã ma nê tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr. Anê.

⁴¹ Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã omu nê tee ri axpên pumunh pê omunh o kuhê. Hãmri nê axpên mã:

—Kokÿÿ. Jejus kêp mẽ panhĩo hkêt. Mẽ pahtô kot pu te kot amnhĩ nhĩpêx pyrã nê kôk mã pakapêr nhũm anhĩkrê? Nà mẽ pakurom àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx. Anê.

5

Jejus kot mēhō nē mēkarōmnuti janor ã jarēnh

Matêwre 8.28-33; Rukre 8.26-34

¹ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mẽrohã mō nê xarmã Geras wÿr pôj. ²⁻⁴ Hãmri nê pàr rũm hapôj nhũm mẽhō myja Jejus pumu nê hwÿr tē. Mēkarōmnuti kot hwÿr àr nhũm ÿ hã oprê htÿx kumrêx. Hãmri nê hkwÿjê hkàx ã kapôt ã mẽ hã pika kamã ri hkênh nê pa ho pa. Nhũm mẽ xatã kàx o hte hpre nê hpa hpre htã no nhũm kurê. ⁵ Nê

kamàt kãm nê arĩgro hã àmra htỳx o mrar pê kên o amnhĩ tak o mra. Mẽ hã pyka kamã nê kapôt ã hixêt ã amnhĩ tak tỳx rãhã ho mra. ⁶Tã amỳm Jejus pumu nê hwỳr hprôt nê hã hpijaàm kaxyw kutã hkôn krã ho tẽm nê hparpê nhỹ. ⁷⁻⁸Hãmri nhũm omu nê nê mẽkarõmnuti mã kapêr nê kãm:

—Kwa kurũm akato nê ma tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nê tanhmã myta o nhũm tãm mẽkarõmnuti nhỹ hã Jejus mã kapêr nê àmra kamã kãm:

—Pa Tĩrtũm Kra Jejus? Mo kaxyw na ka ixwỳr tẽ? Kwa tanhmã ixto hkêt nê nà?

⁹⁻¹⁰Anẽ nhũm kãm:

—Tanhmã na anhĩxi te? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Nà ixpê Mẽohtôhti. Mẽkarõmnuti ohtô nê kot ixwỳr gjêx jakamã na htem ã inhĩxi jarênh anẽ. Kwa nê mẽ ijanor kêt nê nà? Anẽ.

¹¹⁻¹²Hãmri nhũm mẽkarõmnuti tãm amnhĩ to kuwỳ nê kãm:

—Kwa kêr ka jahti nê mẽ ijapôx japêr nê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o mẽ pa htũm xàta wỳr mẽ ixrênh kêt nê. Hagrô hkwỳ mũj wỳr mãn mẽ ixrê pa mẽ hpãnhã hwỳr mãn hagjê? Anẽ.

¹³Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tõe. Mẽ tãm hwỳr mra. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽmyta pê hapôx pa nê ma hagrô hwỳr mrar kurê kumrêx nê mẽ kãm gjêx pa nhũm myja akupỳm tãm hkrã. No nhũm hagrôja mẽkarõmnuti pymaj amỹra nê axkahkũm nê hprôt nê himô hã krã hixêt ã axpum rôrôk nê gôx kãm mrô nê hpikaprãr pa. Ohtô rax kumrêx. Kêp 2.000 tã hpikaprãr pa. ¹⁴Hãmri nhũm hagrô jamãr o ri mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nê ma mẽ

õ patrãw wÿr akupÿm mẽ piitã mẽ kãm harënh o hprõt nê mra. Hãmri nê mẽ kãm ujarënh pa. ¹⁵⁻¹⁶ Nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nê ma Jejus wÿr mra nê hkaxpa nê kuri myta pumu. Nhũm ra akupÿm tãm hkrã nê ê kamã tãm amnhĩ nhĩpêx nê nhỹ. Nhũm mẽ kot hã omunh xwÿnhjaja mẽ kãm ujarënh pa nhũm mẽ kuma nê myta pumu hãmri nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr o kãm Jejus puma nê. ¹⁷ Hãmri nê amnhĩ nê kãm kapêr nê kãm:

–Kwa mẽmo kaxyw na ka mẽ ixwÿr rê? Mẽ ma akupÿm amrar tokyx anê. Anê.

¹⁸ Hãmri nhũm mẽ kuma nê akupÿm pàr wÿr agjê nhũm akupÿm mex xwÿnhhta tee ri ja hã mẽ omu nê mẽ hkôt hkrã. ¹⁹ No nhũm Jejus kãm:

–Nà kot kaj mẽ ixkôt amõr kêt nê. Ma akupÿm anhõ krĩ hwÿr mãn tẽ nê mẽ kãm Tĩrtũm kot akupÿm ato mex ã amnhĩ jarënh o ri mẽ hkôt apa. Anê.

²⁰ Hãmri nhũm kuma nê ma akupÿm tẽ. Hãmri nê õ pyka pê Tekap kãm mẽ kãm Jejus kot tanhmã ho mex to hã harënh ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kuma nê tee ri hkukamã hamaxpêr.

Jejus kot akupÿm mẽhõ ho mex nê akupÿm mẽhõ ho hĩr ã harënh

Matêwre 9.18-26; Rukre 8.40-56

²¹ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwÿnhjê mẽrohã akupÿm xarmã mõi nê rê. Hãmri nê pàr nhõ nê api nê gõ mÿri kuhê nhũm pika nhõ xwÿnhjaja Jejus pumu nê hã pikuprõnh rax nê. ²²⁻²³ Hãmri nhũm mẽhõ my pê Jajtija hwÿr tẽ nê kutã hkõnkrã ho htẽm nê nhỹ. Kêp Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre jamãr xwÿnh maati na pre. Nhũm hkra

nija kêp à htỳx nê htyk kaxyw nê nō. Kormã nyw. Kormã hã amgrà pê 12 pix tã ra kêp htyk kaxyw. Hãmri nhũm Jajtija tee ri hkukamã hamaxpêr nê ma Jejus wỳr tẽ nê hpar pê hkôn krã ho tẽm nê ho hwỳr kãm hihtỳx nê kãm:

—Pa akupỳm mẽ ixto mex xwỳnh maati. E awỳr na pa tẽ. Na ra ixkra ixpê htyk kaxyw. Pa tee ri omu nê kaxyw amã ijamaxpêr nê awỳr tẽ. Jakamã kwa ma ixkôt inhōrkwỳ hwỳr tẽ nê inhmã omu nê hã anhĩkra xi nê akupỳm inhmã ho mex. Anẽ.

²⁴ Hãmri nhũm kuma nê ma hkôt tẽ. Nhũm mẽ ohtô nê axpẽn nhĩgãnh nê axpẽn kujahêk o wa hkôt mra. ²⁵ Nhũm mẽhō nija haxwỳja wa hkôt tẽ. Na pre hte hkamrô hkryre rãhã ho pa hã ra hã amgrà kêp 12. ²⁶ Nê tōtō mã amnhĩrer rax nê nhũm mẽ tee ri kot ho mex kaxyw nom xatã hkane kaprỳ. Hãmri nhũm ra hikàxpore kêp hapêx nhũm arĩ ãm rãhã nê pa. ²⁷⁻²⁸ Hãmri nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê Jejus jarẽnh ma nê hamaxpêr o:

—Ma kot paj ma hwỳr tẽ nê kêp ê pix kupênh tã akupỳm inhmex japêr. Ma kot paj ho anẽ.

Anhỳr o hamaxpêr hãmri nê ma mẽ hkôt hwỳr htẽm kurê kumrêx. Nhũm mẽ ohtô raxja kaêx ã mẽ hkôt hwỳr tẽ. Hãmri nê katut kôt kêp ê nhĩrê kupê. ²⁹ ãm ê pix kupênh tã akupỳm mex ã amnhĩ pumunh kurê kumrêx. ³⁰ Hãmri nhũm Jejus kot kêp ê kupênh ã amnhĩ tã omu nê hêx rom xa nê mẽ ho hakêx nê amnhĩ tã mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Kwa mẽ atō na ka ri amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx pê ixpê ixê kupê? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ piitã kuma nê tee ri axpẽn pumu nê kãm amnhĩ tã aprã. ³¹ Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja kãm:

—Mê kot apê amnàr griã kot ka kêt ri mēhō kot apê hkupênh xwýnh ã ri mē hkukja. Kwa mǎn ãm mēhō amarĩ apê hkupê. Anê.

³² Hāmri nhũm mē kām:

—Nà na amarĩ ixpê hkupênh kêt nē. Na amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpēr tỳx pē ixpê hkupê. Tã na ixàhpumunh tỳx xà ho akupỹm mex. Nom ra ixte mēhō kot ixpê hkupênh xwýnhhta pumunh jakamã na pa ixêx rom ã amnhĩ tã ri mē hkukjêr anê. E kwa mē atō inhmã amnhĩ jarê. Anê.

³³ Hāmri nhũm nija kuma nē tee ri kêp kot amnhĩ to hpimxur prãm. Hāmri nē hpijaàm nē hwỳr htertet o tē nē kutã hkõn krã ho tēm nē nhỹ nē kãm amnhĩ jarê nē kãm:

—Ma pa na pa inhmã inhmex prãm xàj apê axê kupê. Tã na pa akupỹm inhmex. Anê.

³⁴ Hāmri nhũm kuma nē kãm:

—Tỳ. Nà ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpēr tỳx kôt ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã na ka akupỹm amex. Kot kaj axte akamrô rãhã ho ri apa hkêt nē. E māmri ajamakêtkati nē ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tē. Anê.

Hāmri nhũm kuma nē hkĩnh nē ma akupỹm tē.

³⁵ Rôm nhũm Jajti mã mē àpênh xwýnhjaja õrkwỹ rũm ma õ patrãw kutã mra nē wa hkaxpa nē Jajti mã kãm:

—Kwa na ra akra apê ty. Mo kaxyw kot ka kêt amnhĩ kôt Jejus o mō? Kwãr māmri ma akupỹm awjanã nē tē. Anê.

³⁶ Hāmri nhũm Jejus mē kuma nē Jajti mã kãm:

—Kwa tee ri akra hkukamã ajamaxpēr kêt nē. ãm kaxyw inhmã mǎn ajamaxpēr tỳx rãhã nē. Anê.

³⁷⁻⁴⁰ Hāmri nhũm mẽ axte mō nē mẽ òrkwỹ hwỳr pòj nē mẽ omu. Nhũm mẽ ra hã htu rax nē mỳr o hkrĩ. Hāmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nē mẽ omu nē kot mẽ hkra htyk kumrêx ã omunh tâ mẽ kãm:

—Kwa mẽ hāmri amỳr kêt nē. Na nireta htyk kêt nē. Na ãm gõr nē nō. Anē.

Hāmri nhũm mẽ kot ra htyk ã omunh mex jakamã kuma nē ãm kuma nē axtem nē ri axpên mã hã hpêr o axkê. Hāmri nhũm Jejus mẽ hanor pa nē hitom kãm htyk xwỳnh wỳr àr kaxyw nē amnhĩ kôt Juãw nē Xiakre nē Simãw Pêtre nē kaxyw htyk xwỳnh katorxà nē hipêêxà pix amnhĩ kôt mẽ ho axà. ⁴¹ Hāmri nē htyk xwỳnhhta wỳr tē nē hpa hã kupy nē kãm kapêr nē kãm:

—Pa? E kwa kànhmã nhỹ. Anē.

Nom amnhĩ kapêr kãm harê nē kãm:

—Tarit kũm. Anē.

⁴² Hāmri nhũm kànhmã ỹr kurê kumrêx nē kànhmã xa nē ri mra. Na pre ra hprêk nē ty. Na ra hã amgrà kêp 12 tâ ty nhũm Jejus akupỹm ho htĩr nē kànhmã ỹr nhũm kànhmã xa nē ri mra. ⁴³ Hāmri nhũm kuri omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê omu nē kamã no pyma nē hkĩnh tỳx kumrêx. Hāmri nhũm Jejus katorxà mẽ hipêêxàja wa kãm:

—E mǎn ra kãm prãm nē. Wa tokyx kãm mẽmoj japêr kê kukrê. Nom kêr ka wa inhmar kumrêx. Kêr ka wa akupỹm ixte ho htĩr ã ri mẽ kãm ijarênh o ri apa hkêt nē. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anē.

6

Najare nhõ xwỳnhjaja kot Jejus kaga hã mẽ harênh

Matêwre 13.53-58; Rukre 4.16-30; Juãw 1.11

¹ Tã nhũm Jejus ma ò krĩ pê Najare hwỳr ma akupỹm mỗ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma hkôt mỗ. ² Hãmri nẽ hwỳr pøj. Nhũm mẽ ò arĩgromnu pê sap kator jakamã nhũm Jejus ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ. Hãmri nẽ kamã mẽ ahkre ho nhỹ nhũm mẽ amnhĩ jaer pê kapẽr mex ã kuma nẽ tee ri axpẽn pumunh pê hamaxpẽr o hkrĩ. Jejus kệp mẽ hkwỳ hã hkamnhĩx nom nhũm mẽ kurom àhpumunh tỳx nẽ kapẽr mex jakamã nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr o hkrĩ. Hãmri nẽ axpẽn mã:

³ –Kwa kệp mẽ panhiõ htã tanhmã kot we amnhĩ to nẽ ã àhpumunh tỳx kôt mẽ pamã kapẽr anẽ nẽ ri mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa? Mẽ panoo mã na pre hprêk. Kệp pĩ kuprãr xwỳnh Juje mẽ hprõ Marir wa hkra na. Nẽ htõ Xiakre nẽ Juje nẽ Simãw nẽ Jutja ra mẽ pahte mẽ kệp htõ hã omunh mex. Nẽ htõxjaja jar mẽ pakamã pa nhũm mẽ pahte mẽ omunh mex kênã kot kêt we mẽ kurom ã àhpumunh tỳx anẽ. Anẽ.

Anhỹr o axpẽn mã harẽ. Hãmri nẽ kamã gryk nẽ hkaga ⁴⁻⁶ nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

–Hêxta waa nẽ. Mẽ kãm amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr prãm kêt kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

–Nà Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na htem krĩ hkwỳ kamã kãm mẽ mar prãm nẽ. Nom ò krĩ kamã mẽ kot karãre rũm hprêk o mỗr kãm omunh xwỳnhjaja na htem kuma nẽ ãm kuma. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpēr kêt jakamã nhũm tee ri mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax prãm kaprỳ. Nẽ ãm mẽ à xwỳnhjê ho grêre nẽ mẽ hã ìhkra jaxwỳ nẽ akupỹm mẽ ho mex. Hāmri nẽ mẽ kurũm kato nẽ ma krĩ hkwỳ hkôt ri Tĩrtũm kapēr o mẽ ahkre ho pa.

Jejus kot mẽmoj tã mẽ kêp 12jê mã karõ hã harênh Matêwre 10.5-15; Rukre 9.1-6, 10.1-12; mãânên Atre 13.50-51, 18.6

⁷Tã nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ kot ỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnh pê 12jê hwỳ. Ra kot amnhĩ kaxyw mẽ rênh xwỳnhhtaja nhũm amnhĩ wỳr mẽ kuwỳ. Hāmri nẽ axpên kaxyw mẽ ho axkrut nẽ mẽ kurê nẽ mẽ kãm mẽ àpênh ã karõ nẽ ma mẽ hkwỳjê hwỳr mẽ kurê. Nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma mẽ pahkwỳjê hwỳr mra nẽ inhỹ hã Tĩrtũm kapēr jarênh o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ kurũm mẽkarõmnuti japôx o ri mẽ hkôt apa. ⁸⁻⁹Nom kêr ka mẽ amnhĩ kôt akukrêx rax nẽ ri apa hkêt nẽ. Nẽ kawà htu nẽ ho ri apa hkêt nẽ. Nẽ amnhĩ kôt axàpkur xà ho ri apa hkêt nẽ. Rỳ akàxpore rax nẽ ri ho apa hkêt nẽ. ãm mẽ anhõ kamis nẽ mẽ apar kà ho pixire nẽ agjê nẽ ri hã apa. Nẽ mẽ amnhĩ kaxpar xà hã mẽ anhõ kô pix o apa. Mẽ ã anhỹ kamã mẽ hkôt ri apa anê.

¹⁰—Nẽ kêr ka mẽ nhỹri krĩ hõ hwỳr pôj. Nẽ apôx xà kamã mẽhõ nhõrkwỹ kamã hkôt ri apikamênh tãmtã kurũm akupỹm ajapôj nẽ ma hpãnhã nhãm krĩ hõ hwỳr apa. Nom atỳx ri nhãm mẽ hwỳr amrar nẽ nhãm mẽ hwỳr amrar kêt nẽ.

¹¹—Nẽ koja mẽ nhỹri mẽ akapēr kaga ka mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ kamã ama hāmri nẽ tokyx mẽ

kurũm ajapôj nẽ ma apa. Nẽ anojarêt nẽ mẽ noo mã akuhê nẽ amnhĩ par ã awjagrô kapĩ. Mẽ kot Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh nhũm kot amnhĩ pyrã nẽ mẽ hkaga hã omunh kaxyw ka mẽ ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ hpãnhã ma nhỹhỹm apa.

¹² Anhỹr o mẽ kãm mẽ àpênh ã karõ. Nhũm mẽ kuma nẽ hapôj nẽ ma mẽ hkwyjê hkôt pa. Ma krĩ piitã hkôt Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyx amã ate amnhĩ tomnuj kaga hprãm xaj Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

¹³ Hãmri nẽ mẽ nê mẽkarõmnuti jano. Nẽ akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex kaxyw mẽmo htwỳm o mẽ hkrã gregrer nẽ Jejus nhỹ hã akupỹm mẽ ho mex.

Mẽ kot Juãw Paxis pĩr ã mẽ harênh

Matêwre 14.1-12; Rukre 9.7-9

¹⁴ Tã nhũm mẽ piitã Jejus jarênh ma nẽ axpên mã tanhmã harênh to ho pa. Nom ahpỹnhã tanhmã harênh to. Na prem kamã harênh o:

—Nà Juãw Paxis pimrààta na. Pêr akupỹm htĩr jakamã na hte ã mẽ kot aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Anẽ.

¹⁵ Nẽ kamã axtem harênh o:

—Nà tãm kêt. Pêr finat Eris na. Anẽ.

Nẽ kamã axtem harênh o:

—Nà tãm kêt. Pêr Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnhjê hõ na. Te kot amnepê mã mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk o kot amnhĩ nhĩpêx kênã.

Anhỹr o ahpỹnhã harẽ. ¹⁶ Hãmri nhũm Ijaew o amnhĩptàr xwỳnh pê Erox ãxipasja mẽ kot ã harênh

anhÿr ã mẽ kuma nẽ Juãw Paxis mã hamaxpër kurê kumrêx. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nà pěr Juãw Paxista na. Ixte mẽ kãm hã ixàmnhẽnh nhũm mẽ kot inhmã mut krãhyr xwÿnhhta mãn ra tanhmã amnhĩ to nẽ akupÿm htĩr. Anẽ.

¹⁷⁻²⁰ Na pre ra pahi Erox ãxipasja htõ Pirip pẽ hprõ Eroxis pytà nẽ ho hprõ nhũm hkra niti mẽ wa hwÿr ahpã. Hãmri nhũm Juãw Paxisja tee ri ja hã pahihtĩ Erox ãxipasja pumu nẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Tk. Kwa Tĩrtũm kêp ja omnuj. Ra kot ja nẽ mẽ pahkurê htã ka axtem nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhÿr jakamã nhũm hprõ Eroxisja amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk tÿx nẽ. Nẽ kãm hpĩr prãm nẽ. No nhũm pahi Erox ãxipas kãm hpĩr prãm kêt nẽ. Juãw Paxis kot Tĩrtũm kõt amnhĩ nhĩpêx nhũm kot hã omunh mex jakamã kãm hpĩr prãm kêt nẽ. Juãw na pre hte xatã kãm Tĩrtũm kapër jarẽnh o pa. Nhũm pahihtĩ Erox ãxipasja kormã hprĩ hã mar mex kêt tã hã hpijaàm nẽ kãm mar prãm nẽ. Nom nhũm hprõ kãm hpĩr prãm jakamã nhũm kêp mẽ kãm hã amÿnẽ nhũm mẽ ma o tẽ nẽ haxà nhũm mex nẽ mẽ hagjẽnh xà kamã hkrĩ ho krĩ.

²¹⁻²⁴ Tã nhũm jãã nhũm pahi Erox ãxipas kator ã arĩgro kato nhũm mẽ piitã hwÿr mra nẽ hã akuprõ nẽ hã hkĩnh nẽ hã apkur o hkrĩ. Õ kôwenatõjaja nẽ hkrãmnhwÿjaja nẽ krĩ hkwÿ kamã mẽõ pahijaja nhũm mẽ ohtõ nẽ hã akuprõ nẽ hã hkĩnh. Hãmri nhũm hprõ Eroxis kra nitija mẽ hwÿr axà nẽ mẽ kãm gre. Mẽ kot omunh nẽ kamã hkurẽ pix kaxyw mẽ noo mã hpijaàm kêt nẽ ã mẽ kãm gre anẽ. Hãmri nhũm pahi Erox omu nhũm ja kãm mex nẽ nhũm mẽ piitã hkĩnh nẽ kamã nopyma nẽ. Nẽ gre kãm hpijaàm kêt nẽ tanhmã mẽ kãm gre to nhũm

mě omu nē kamã no pyma nē. Hãmri nhũm pahi Erox ãxipasja kãm:

—Nà ãm hãmri. Na ka mẽ inhmã agrer mex nē. Jakamã kwa mãmri mẽmoj tã ixwỳ. Amã mẽmoj prãm xà hkôt inhmã mẽmoj jarẽ pa amã kugõ. ãm hãmri na pa amã amnhĩ jarẽ. Na pa Tirtũm noo mã ã amã amnhĩ jarẽnh anē. Ka mamri ixkukrêx mex kwỳ hã ixwỳ pu axpẽn mã ho axkjê. E mẽmo na amã hprãm? Anē.

Hãmri nhũm kuma nē ma katorxà hwỳr tẽ nē kãm harẽ nē kãm:

—Xê mẽmoj tã kot paj we kuwỳ? Anē.

Hãmri nhũm kuma nē hamaxpěr o:

—Ma ãm hãmri koja mẽ tã jarãhã inhmã Juãw Paxis pĩ. Anē.

Hãmri nē hkrata mã kãm:

—Ma Juãw Paxis krã hã kot kaj awỳ kê mẽ amã kugõ ka man ixwỳr o tẽ. Anē.

²⁵ Hãmri nhũm kuma nē akupỹm pahi hwỳr axà nē kãm:

—Ma Juãw Paxis krã kot kaj inhmã agõ. Pasiiti kamã axà nē inhmã agõ pa ma amnhĩm o ixtẽm kurê kumrêx. ãm ja pix na inhmã hprãm. Anē.

²⁶ Hãmri nhũm tee ri kuma nē hkaprĩ nē. Nē hamaxpěr o:

—Hêxta waa nē. Inhmã hpĩr prãm kêt. Nom ra ixte ixkutã mẽ hkrĩ xwỳnhjê noo mã inhmã kãm mẽmoj prãm xwỳnh nhõr ã amnhĩ jarẽnh nhũm ixte kãm õr ã amnhĩ jarẽnh nhũm mẽ piitã mẽ kot inhmar jakamã tanhmã kot pa we amnhĩ to nē kęp nê? Nà pa nê hkêt nē. Anē.

²⁷ Hãmri nē õ pôristijê mã kãm:

—E mẽ ma Juãw Paxis wỳr mra nẽ mut krãhta nẽ pasiiti kamã hkrã xà nẽ akupỳn o tẽ nẽ kãm agõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hagjênh xà hwỳr mra nẽ Juãw wỳr axà hãmri nẽ mut krãhta. ²⁸ Hãmri nẽ pasiiti kamã hkrã xà nẽ akupỳm o tẽ nẽ kot hã hwỳr xwỳnh mã kugõ nhũm kumỳ nẽ ma katorxà hwỳr o tẽ nẽ kãm kugõ.

²⁹ Hãmri nhũm Juãw Paxis kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri harênh ma nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Hãmri nẽ pahi Erox ãxipas wỳr mra nẽ ì hã kuwỳ nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kumỳ nẽ ma o mra nẽ kẽn kre kamã haxà.

*Jejus kot mẽ ho 5.000 nẽ mẽ kãm õ hã harênh
Matêwre 14.13-21; Rukre 9.10-17; Juãw 6.1-14*

³⁰ Tã hãmri nhũm mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja akupỳn Jejus wỳr mõn pøj nẽ kãm amnhĩ jarẽ. Tanhmã mẽ kot mẽ ahkre hto ho pa nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho pa hã kãm amnhĩ jarênh pa.

³¹ Tã nhũm mẽ piitã axpẽn pãnhã kot Jejus mar kaxyw mẽ hwỳr mra nhũm mẽ kormã apkur kêt nẽ. Jakamã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã:

—E ma pu mẽ awrã kaprỳ hwỳr mõ nẽ nhỹri pahkrĩ nẽ pakôkôt nẽ apku.

³² Anẽ hãmri nhũm mẽ gôx kãm kanôre wỳr agjê nẽ ma ahte xarmã awrã kaprỳ hwỳr mõ. ³³ Nhũm krĩ hkwy nhõ xwỳnhjaja mẽ omu hãmri nẽ nhỹhỹm mẽ mõi xà hã mẽ omunh kurê kumrêx. Hãmri nẽ krĩ hkwy rũm ma mẽ ìhkrep mra nẽ mẽ kãm amnhĩ to wa nẽ pøj nẽ mẽ kutêp hkrĩ. ³⁴ Hãmri nhũm mẽ mõi nẽ mẽ hwỳr pøj nẽ kre kura nẽ kanôre

nhô. Hāmri nhũm Jejus mẽ hwỳr api nẽ mẽ omu nẽ hamaxpěr o:

—Hêxta waa nẽ. Na mẽ omnu nẽ pa. Te mẽ kêp ôwêhti jamār xwỳnh kêt nẽ htỳx ri pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Mẽhõ kot mẽ kamã ukapřĩ nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho pa? Anẽ.

Hāmri nẽ mẽ kamã ukapřĩ nẽ xa nẽ Tirtũm kapěr o mẽ ahkre rax nẽ.

³⁵⁻³⁶ Tã nhũm myt àr kaxyw nhũm hkôt mẽ kot pa ho pa xwỳnhjaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa hāmri na ra amỹkry htỳx nẽ. Mẽ hano kê mẽ ma nhỹri krĩ hkwỳ hwỳr mra nẽ tokyx amnhĩm mẽmoj japrô nẽ kuku nẽ hikwỹ nẽ gõr. Mo jar kapôt ã mẽ apkur xà? Anẽ.

³⁷ Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà mẽ kamjaja mẽ kãm mẽmoj gõ kê mẽ kuku. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpěr nẽ kãm:

—Kwa mo mẽ kaxyw mẽ pakàxpore rax? Kot pu mẽ pakàxpore ho 200 nẽ ho mẽ kãm mẽmoj japrôr tã nom nhũm mẽ ãm ho hkryre nẽ kuku nẽ ho õhy htu hkêt nẽ. Mẽ ohtô rax kumrêx kênã. Anẽ.

³⁸ Hāmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot puj mẽ kãm mẽmoj japrôr kêt nẽ. No mẽ panhõ pãwtita? Tanhmã na arĩ kute? E mẽ atõ tẽ nẽ omu nẽ akupỹn tẽ nẽ inhmã harẽ. Anẽ.

Hāmri nhũm ja ma tẽ nẽ omu nẽ akupỹn tẽ nẽ kãm:

—Nà pãwti ãm kêp 5 pix. Nẽ kaxyw tep ãm pijakrutre. Anẽ.

³⁹ Hāmri nhũm Jejus kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Mẽ kãm anẽ kê mẽ ahpỹnhã ri hije nẽ hkrĩ. Anẽ.

40 Hāmri nhũm mẽ piitã ahpỹnhã kêp 50 nẽ hije nẽ hkrĩ hpa.

41 Nhũm Jejus pãwti mẽ tepta jamỳ nẽ kànhmã kaxkwa hwỳr rīt nẽ Tĩrtũm mã kupẽ nẽ kãm harẽ nẽ kãm:

—Pa Papaj? Nà ka na apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh jakamã amex o amex. Anẽ.

Hāmri nẽ mẽ kãm ho hkry hpa nẽ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ ô ri ho mra nẽ ho mẽ hipêx pa. Pãwti mẽ tepta nhũm mẽ ho mẽ hipêx pa. ⁴²⁻⁴⁴Nhũm mẽ piitã apkur mex nẽ. Mẽõja mẽ kêp grire htã nhũm Jejus tanhmã mẽ kãm ho rax to nhũm mẽ ohtô rax tã piitã kuku nẽ ho õhy htu hpa. Mẽmyjaja kêp 5.000 nẽ kaxyw mẽ hprõ nẽ mẽ hkrajaja nhũm mẽõja ho mẽ hipêx pa nhũm arĩ hakrêx prã. Jakamã nhũm Jejus kõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja akupỹm hakrêx o pikuprõnh pa nẽ ho kawà o 12 nẽ ho nýt.

Jejus kot gô krãhkà hã htẽm ã harẽnh

Matêwre 14.22-33; Juãw 6.15-21

⁴⁵⁻⁴⁶Tã nhũm Jejus hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ kanõre mã axà nẽ ma akupỹm ixkukamã krĩ pê Petsêj wỳr rê. Pa jajê jano hāmri nẽ ma tẽ nẽ nhỹri Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ nẽ rĩ ma mẽ akõt tẽ. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ kanõre mã gjêx pa nẽ ma mõi nhũm Jejus mẽ kot mar xwỳnhjê janor pa nẽ ma hixêt prêk ã api nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ.

⁴⁷Tã nhũm kamàt nhũm arĩ ahte kỳxpê nhỹ. Nhũm hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kormã kanõre kamã mõi. ⁴⁸Hāmri nhũm Jejus amỳm mẽ

omu nhũm kôk ra mẽ kutã àpêr tỳx kumrêx nhũm mẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx nê tee ri rrêmti ho gô rênh nhĩpêx o hkrĩ.

Tã nhũm ra krãhyre kà nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh pa nê kànhmã xa nê ma mẽ hkôt tẽ. Nom kanôre kamã htêm kêt nê gô krãhkà hã xa nê mẽ hwỳr hpar o tẽ. ⁴⁹⁻⁵⁰ Hãmri nê mẽ hwỳr kato nê mẽ kamã hamak kaxyw hêx rom kot mẽ hakrenh mã. Nhũm mẽ amnhĩ wỳr omu nê mẽkarõ hã hkamnhĩx nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê umaj htertet nê àmra rax nê. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ amã ma hkêt nê. Pa na pa mẽ akôt tẽ. Anê.

⁵¹ Hãmri nê mẽ hwỳr kanôre hkrem axà nhũm kôk xàpêr tỳxta hapêx. Hãmri nhũm mẽ Jejus kamã no pyma nê tee ri hamaxpêr nê axpên mã:

—Kokỹỹ. Tanhmã na we amnhĩ to nê gô krãhkà hã hpar o man mẽ pahkôt tẽ mẽ pahwỳr àr mẽ nhũm kôk hapêx par kurê kumrêx. Anê.

Hãmri nê tee ri kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã hamaxpêr o hkrĩ. ⁵² Kormã mẽ kot hprĩ hã Jejus tanhmã kute hã omunh kêt jakamã. Tĩrtũm pyrà nê àhpumunh o àhpumunh ã omunh mex kêt jakamã tee ri pãwti grêre ho mẽ hipêx par nê gô krãhkà hã htêm nê kôk o pinhkrênh ã omu nê tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã hamaxpêr.

Kenějare kamã Jejus kot akupỹm mẽ ho mex ã harênh

Matêwre 14.34-36

⁵³ Tã nhũm mẽ xarmã rê nê krĩ pê Jenějare hwỳr pôj. Hãmri nê kanôre nhô ⁵⁴ nê api nê kuhê nhũm

krĩ nhõ xwỳnhjaja Jejus pumunh kurê kumrêx nê axpẽn mã:

—Kwa pěr Jejusta na mõi. Nà tãm kênã. Anẽ.

⁵⁵ Hãmri nê hkĩnh nê ma kape hã mẽ à xwỳnhjê hkõt mrar kurê kumrêx nê mẽ harir xà rãhã mẽ hamỳ nê akupỹm Jejus wỳr mẽ o mra. Nhỹri hpõx xà kamã omu nê hwỳr mẽ o mra.

⁵⁶ Na pre htem ã Jejus nhĩpêx anẽ. Jakamã nhũm hte ma nhỹhỹm mra. Krĩ rũnh kõt mra nê krĩ hkryre hkõt mra nhũm mẽ omu nê hwỳr mẽ à xwỳnhjê ho mra nê mẽ ho kuwỳ nê kãm:

—Pa? Kwa kê jajaja akupỹm mex kaxyw apê axê pix kupê nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tõe. Nà kwâr mẽ mãmri hkupê. Anẽ.

Hãmri nê mẽ kot kêp ê kupênh xwỳnh piitã akupỹm mex pa.

7

Mẽ higêt hkõt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê jarẽnh

Matêwre 5.21-48, 15.1-20

¹⁻⁴ Tã nhũm Mojes kapěr o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnh kwỳjaja Jerujarê rũm Jejus wỳr mõi. Hãmri nê hã akuprõ nê hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh o kuhê. Ijaew na prem mẽ hkukamã mẽ higêtjê kapěr kõt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jakamã mẽ urak nê apkur kaxyw nê xatã amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê nê rĩ kormã apku. No mẽ amnhĩ nhĩhkra grã pix kuhõnh nê hkrĩ nê apkur kêt nê. Kuhõnh japjê nê kormã hkrĩ nê apku. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nê amnhĩm mẽ mex ã mẽ harẽnh ã amnhĩ kamnhĩx

jakamã na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Nê nhÿri amnhĩm mẽõ hkwÿ japrô nê akupÿm òrkwÿ hwÿr o mra nê haxwÿ nê mẽ higêt pyrà nê wÿr japjê rũnh kumrêx nê rĩ kormã apku. Nê mẽ uràk nê poti nê gôj nê papêre hkre kahõnh japjê rũnh nê rĩ kormã kamã õ nhĩpêx. Mẽ higêt pyrà nê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nê amnhĩm mẽ mex ã mẽ harênh prãm xaj. Nom nhũm Jejus kôt mẽ pa xwÿnhjaja na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê. Na prem apkur kaxyw nê katàt kôt amnhĩ nhĩhkra kuhõ nê àmnhĩx apkur o hkrĩ. Jakamã nhũm Parijew nhõ xwÿnh mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwÿnhjaja tee ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mẽ omu nê mẽ hã Jejus kukja nê kãm:

⁵ —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarê. Amnepêem mẽ panhĩgêjtaja na pre htem apkur kaxyw nê amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê rũnh kumrêx nê arĩ kormã hkrĩn apku. Jakamã na pa htem mẽ uràk nê ã amnhĩ nhĩpêx anê. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja na htem ho mẽ ixpyrà kêt nê. Kwa mo na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr kêt nê? Anê.

⁶ Hãmri nhũm mẽ kuma nê mẽ kãm amnepêem Tĩrtũm nhÿ hã kapêr xwÿnh pê Ijais kapêr jarê nê mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na pre finat Ijaisja amnepêem tanhmã mẽ ajarênh to. Te Tĩrtũm tãm kapêr pyràk o mẽ ajarê nê mẽ ajarênh o:

Mẽ kãm ixkĩnh ã amnhĩ jarênh tã mẽ kãm ixkĩnh kêt. Na htem ãm kãm ixprãm ã amnhĩ jarênh kaprÿ.

⁷ Mẽ kot ixkapêr kuhpa hã amnhĩ krã hkôt mẽmoj tã hkwÿjê mã karõ ho pa jakamã na htem

ãm kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarênh kaprÿ. Anê.

Ã na pre mẽ ajarênh anê. ⁸⁻⁹ ãm hãmri na pre mẽ ajarê. Na ka htem mẽ panhĩgêt kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apaja gryk ã ra Tĩrtũm kapêr kaga hpa. Te mẽ akapêr mex o kot Tĩrtũm kapêr jakrenh pyræk. ¹⁰ Na pre finat Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj tã mẽ pamã karõ ho:

Ker ka mẽ anhĩpêêxà nê mẽ akatorxà wa hã api-jaàm o ri apa. Jao wa kutã anojarêr rãhã nê. Nom kot kaj mẽ ho mex hkêt nê tanhmã mẽ kãm akapêr punuj to hãmri nhũm mẽ akwÿjaja ja mÿrapê mẽ apa. Anê.

Na pre ã finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pamã karõ anê. ¹¹ No mẽ kajaja na ka mẽ axtem nê tanhmã akwÿjê mã ja hã karõ hto nê mẽ kãm: “Kot kaj mẽ mẽmo arĩgro hã akàxpore hkwÿ nom anhĩpêêxà ho ajuta kaxyw kãm hkwÿ nhõr kêt nê. ãm wa kãm ate ho ajuta kêt ã amnhĩ jarê hãmri nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwÿr mãn o tẽ nê mẽ ixte ixkre ho mex kaxyw mẽ inhmã agõ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nê. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa.” Anhÿr o na ka htem akwÿjê mã karõ. ¹² Jao mẽ kot mẽ hipêêxà nê mẽ katorxà ho ajuta nê mẽ hkurê. ¹³ Te mẽ amã mẽ panhĩgêt kapêr mex o kot Tĩrtũm kapêr jakrenh pyræk o na ka htem amnhĩ nhĩpêx. Jao te Tĩrtũm kapêr mex kêt pyræk o hipêx nê mar kêt nê apa. ã na ka htem Tĩrtũm kapêr kuhpa hã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa. Anê.

Mẽ pajamaxpêr punuj kôt mẽ pahtomnu hã

harēnh

Matêwre 15.10-20

¹⁴ Tã nhũm Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ hkwỳjê mã kapēr pa hãmri nẽ amnhĩ wỳr ra mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã hpa ho apê nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ inhmar mex nẽ. ¹⁵⁻¹⁶ Na hte Tĩrtũm kapēr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja amnhĩ krã hkõt mẽ ate amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê hã mẽ amã karõ ho pa. Nẽ amnhĩ krã hkõt mẽ axàpkur xà hã tanhmã mẽ amã karõ hto ho pa. Mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ apumunh kõt amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarēnh kaxyw nhũm htem ã mẽmoj tã mẽ amã karõ anẽ. Nom na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ panhĩhkra kuhõnh to hã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pa hpumu. Nẽ mẽmo mẽ paxàpkur xà hã mẽ pahpumu nẽ ãm hã mẽ pahpumu. Ja kãm tanhmã kute hkêt. Na hte ja hã mẽ omunh xà hkõt amnhĩm mẽ mex ã mẽ harēnh rỳ mẽ mex kêt ã mẽ harēnh kêt nẽ. Rỳ mẽ hakwa ho mẽmoj kur ã mẽ omunh xà hkõt tanhmã mẽ harēnh to hkêt nẽ. ãm mẽ hakwa ho tanhmã kapēr to pix ã mẽ mar kõt na hte tanhmã mẽ harēnh to.

Anhỹr o mẽ kãm kapēr. ¹⁷ Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê re nẽ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ amnhĩm hikranh xà hã ixkre hwỳr agjê. Hãmri nhũm hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri Jejus kot tanhmã mẽ hakwa jarēnh to hã kuma nẽ hã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mon ka ri mẽ inhmã ã ja jarēnh anẽ? Anẽ.

¹⁸ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ kormã aprĩ hã ja mar mex kêt nẽ? E pa ixprĩ hã mẽ amã harẽ ka mẽ inhma.

Nà mẽ apkur xà na hte mẽ hkrã hi kamã mẽ hamaxpěr wỳr gjêx kêt nẽ. ¹⁹ Na hte ãm mẽ õhy pix wỳr agjê nẽ gaa nẽ nhãm hapôj nẽ hapêx. Na htem mẽ apkur xà nhỹ hã tanhmã amnhĩ tomnu to hkêt nẽ. Jakamã na hte Tĩrtũm mẽ apkur xà hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapěr anhỹr o mẽ paxàpkur xà piitã mex ã harẽ. Jakamã na hte Tĩrtũm krajaja àmnhĩx mẽmoj piitã hkur o pa nẽ kãm mẽmoj kur pyma hkêt nẽ. Jakamã nhũm Jejus ã mẽ kãm kapěr anẽ nẽ mẽ kãm:

²⁰ —Mẽ hkrã hi kamã mẽ hamaxpěr punuj pix nhỹ hã na htem tanhmã amnhĩ tomnuj to. Jakamã na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ hamaxpěr to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to. Nom mẽ kot mẽmoj kur ã mẽ omunh xà hkôt rỳ mẽ ãkra kuhõnh japjê hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harẽnh to hkêt nẽ. Ja tanhmã kệp kute hkêt. ²¹⁻²² Nom koja mẽhõ hamaxpěr punuj nẽ ra hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to.

Jao axpẽn kamã hpijaàm kêt nẽ.

Rỳ mẽhõx pĩ rỳ mẽ kệp ahkĩ.

Rỳ mẽ kệp mẽ hprõ rỳ mẽhkuprỳ ho amnhĩkati.

Rỳ ri axpẽn pẽ õxỳ.

Rỳ tanhmã hkwỳjê homnuj to.

Rỳ tanhmã mẽ ho kapěr punuj to.

Rỳ hêx rom mẽ no kupy r o ri pa.

Rỳ mẽmoj tã amnhĩ to jarkrar o pa.

Rỳ axpẽn kukrêx pumu nẽ kãm ho õ hprãm xaj

hã õ xwỳnhhta kamã gryk.

Rỳ htỳx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

Mě hamaxpěr punuj jakamã na htem ã ri amnhĩ nhĩpêx anhÿr o pa. ²³ Tã ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mẽ omunh xà hkôt na hte Tĩrtũm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwÿnh hã mẽ harẽ. Anẽ.

Mẽhõ kot hkra kaxyw Jejus mã hamaxpěr ã harẽnh

Matêwre 5.21-28

²⁴ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja nhÿhÿm nojarêt hãmri nẽ krĩ rũm hapôj nẽ ma krĩ pê Xir pu hã ri pa. Hãmri nhũm Jejus hkwyjê mã:

—E kwa pu mẽ tokyx ixkre mÿj wÿr mō mẽ kuri pôj nẽ kamã amnhĩm hikra. Pu mẽ pahpôx tokyx anẽ kê krĩ nhõ xwÿnhjaja mẽ pahpôx ã mẽ pahpumunh kêt nẽ.

Anhÿr tã nom nhũm mẽ piitã mẽ harẽnh ma nẽ mẽ hã akuprõ. ²⁵⁻²⁶ Nhũm mẽhõ ni haxwÿja Jejus hpôx ã harẽnh ma nẽ ma hwÿr tẽ. Nom kêp Ijaew kêt axtem Gres nhõ xwÿnh na pre. Pika pê Sir kamã krĩ mẽ kot kãm “Wẽnĩs” anhÿr xwÿnh kamã na pre kato. Nhũm pre mẽkarõmnuti kêp hkra ni mã axà. Hãmri nhũm õ mãmaj tee ri omu nẽ ra Jejus hpôx ã harẽnh ma nẽ ma hwÿr tẽ. Hãmri nẽ hwÿr axà nẽ hparpê hkõnkrã ho htẽm nẽ nhÿ nẽ kãm:

—Xê Pahihtĩ. Inhmã ixkra nê mẽkarõmnuti jano kê ma tẽ kê akupÿm inhmã mex. Anẽ.

²⁷ Hãmri nhũm kãm:

—Nà kormã. Na pre Tĩrtũm taxy kormã Ijaewjê pix wÿr inhmẽ. Jakamã na pa kormã nhãm mẽ akwÿjê hõ tanhmã mẽ ato mex to hkêt nẽ. Anẽ.

²⁸ Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Ma ãm hãmri na ka ja jarẽ. Ixpê Ijaew kêt tã nom mẽ kuxwar we ixto mex grire kêt wehe. Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã akra kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx anẽ. Jakamã kot paj nê mẽkarõmnutita jano. Koja axte tanhmã apê ho hkêt nê. E ma akupỹm hwỳr tẽ nê omu. Anẽ.

³⁰ Hãmri nhũm kuma nê ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ nê omu. Nhũm ra mẽkarõmnutija kêp kato nê ma tẽ nhũm akupỹm tãm hkrã nê hkĩnh nê par kãm hkòkòt o nõ.

Hamak kro nê kapêr krok xwỳnh jarẽnh

Matêwre 15.29-31

³¹ Tã nhũm Jejus mẽ hkòt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja krĩ pê Xir rũm hapôj nê akupỹm gô rax pê Garirej wỳr ma mra. Pyka pê Sitõ jakre nê mỗ nê pyka pê Tekap jakre. ³² Hãmri nê kormã hpôx o mõi rôm nhũm mẽ amnhĩ wỳr Jejus pumu nê hwỳr mẽhõ myja o tẽ. Kapêr krok nê umar kêt xwỳnhhta nhũm mẽ wỳr o tẽ nê kãm:

—Pa? Ot pa mẽ awỳr ixkràmnhwỳta o tẽ. Kwa hã anhĩhkra xi kê akupỹm mẽ inhmã mex. Anẽ.

³³ Hãmri nhũm omu nê hpa hã kupy nê mẽ kêp o kato nê nhỹri mẽ hkàx ã o xa. Nê akutã hamak kre kupê nê argôx mẽ nê ho õhto htok. ³⁴ Hãmri nê kaxkwa hwỳr rĩt nê htyk xà mẽnh tỳx nê kãm kapêr. Mẽ pakapêr kãm kãm: “E ajamak katêr nê anhõhto kaxkrit.” Anẽ. Nom kapêr kãm kãm: “Epata.” Anẽ. ³⁵ Hãmri nhũm hamak katêr nê õhto kaxkrit kurê kumrêx nê tãm kapêr nê tãm ama. ³⁶⁻³⁷ Hãmri nhũm mẽ kot omunh xwỳnhjaja amnhĩ

jaêr pê Jejus kot ho mex ã omu nê kamã no pyma nê. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ akwÿjê mã ja hã ijarênh kêr nê.

Anhÿr tã no nhũm mẽ kuma nê ãm kuma nê ma mẽ piitã mẽ kãm harênh o ri hprôt nê mẽ kãm:

—Kwa Jejus na mex o mex. Na hte mẽ ho mex o pa nhũm mẽ umar kêr xwÿnhjaja akupÿm tãm ama nhũm mẽ kapêr kêr xwÿnhjaja akupÿm tãm kapêr. ãm hãmri na hte ã mẽ hipêx anhÿr o pa. Nã ãm mex o mex. Anê.

8

*Jejus kot mẽ ho 4.000 nê mẽ kãm mẽ õ hã harênh
Matêwre 15.32-39*

¹⁻² Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm mẽ ohtô nê nhÿri kapôt ã Jejus ã htu rax nê kot mẽ ahkre mar o kuhê hã apkati axkrunêpxi. Nhũm mẽ apkur xà hã mẽõja ra mẽ kêp hapêx. Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ omu hãmri nê hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mã akir nê mẽ kãm hpa ho apê nê mẽ kãm:

—E mẽ amnê ixwÿr mra nê ixkapêr ma. Anê.

Nhũm mẽ hwÿr mra nê kuhê nhũm mẽ kãm:

—Kwa na pa inhmã mẽ kot inhmar o kuhê xwÿnhjê kaprĩ nê. Na mẽ ra mẽ pahkôt ri pa hã apkati axkrunêpxi nhũm mẽ apkur xà hã mẽõja mẽ kêp hapêx. ³ Mẽ õ krĩ hwÿr awry jakamã koja mẽ mẽmoj kur kêr rãhã ma akupÿm pa hãmri nê pry hã hirot nê rôrôk o pa. Hãmri pa inhmã mẽ hkaprĩ nê. Anê

⁴ Hãmri nhũm mẽ kuma nê axte tee ri hamaxpêr nê kãm:

—Kwa nã nhÿhÿnh kot puj kêr mẽ kãm mẽmoj to mra? Jar ãm kapôt pix kênã. Anê.

Hāmri nhũm mẽ kãm:

⁵—Nà tanhmã na mẽ anhõ pãwtija kute? Anẽ.

Nhũm mẽ kãm:

—Ăm kêp 7 pix. Nẽ kaxyw tep kwỳ no ãm grêre.
Anẽ.

⁶Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ kuma nẽ hkrĩ pa. Hāmri nhũm pãwti jamỳ nẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Papaj. Nà ka na apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh. Jakamã amex o amex. Ăm amex kumrêx. Anẽ.

Hāmri nẽ mẽ kãm ho hkry pa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ ho mẽ hipêx pa. ⁷Nhũm hpãnhã tepta py nẽ mã ho anẽ nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hāmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ mã ho anẽ nẽ hamỳ nẽ ho mẽ hipêx pa. ⁸⁻⁹Hāmri nhũm mẽ ohtô rax kumrêx tã piitã apku nẽ õhy htu pa. Měmyjaja kêp 4.000 nẽ kaxyw mẽ hprõjaja nẽ mẽ hkrajaja. Tã nhũm Jejus mẽ apkur xàja o mẽ hipêx pa. Nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hakrêx o akuprõ nẽ ho kawà ho 7 nẽ ho nỳt. Hāmri nhũm Jejus ma akupỹm mẽ õ krĩ hwỳr mẽ kot mar xwỳnhjê jano nhũm mẽ ma akupỹm hapêx. ¹⁰Hāmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ ro hã kanõre hkrem agjê nẽ mẽ hkwỳm ma Tamanut wỳr mõ.

Parijew nhõ xwỳnh kwỳ kot mẽmoj tã Jejus kamã hamak ã mẽ harênh

Matêwre 12.38-42, 16.1-4; Rukre 12.54-59

¹¹Tã nhũm mẽ Tamanut wỳr pøj nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja Jejus pumu nẽ ma hwỳr mra nẽ mẽmoj tã kuwỳ nẽ kãm:

—Pa. Ot pa mẽ awỳr mra. Kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt õ ho anẽ. Pa mẽ ja hã apumu nẽ Tirtũm kot mẽ ixwỳr amẽnh ã akõt ijamaxpěr kurẽ kumrẽx. E tokyx. Anẽ.

Kot tee ri mẽ kãm mẽmoj to anhỳr kaxyw nẽ ho anhỳr kêt nhũm mẽ kot hã omunh nẽ ma hkwỳjê mã ho kapěr punuj kaxyw nhũm mẽ ã hêx rom kãm kapěr anẽ. ¹² Nhũm ra kãm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkõt hamaxpěr kêt kãm ã kapěr anhỳr mar kaga nẽ. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ tã mẽ hamaxpěr ã mẽ omu nẽ htyk xà mẽnh tỳx nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Mẽ ajamaxpěr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpěr o apa. Ixpê Tirtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh tã ka mẽ ja hã ixkõt ajamaxpěr kêt nẽ. Nà mo kaxyw kot pa kêt mẽ amã mẽmoj to anẽ? Kot paj ho anẽ ka mẽ omu nẽ ãm omu nẽ ixkõt ajamaxpěr kêt nẽ. Nà kot paj mẽ amã mẽmoj to anhỳr kêt nẽ. Anẽ.

¹³ Hãmri nẽ mẽ kure nẽ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma mra nẽ akupỹm kanôre hkrem agjê nẽ ma xarmã mõ.

Jejus kõt mẽ pa xwỳnhjaja kot hprĩ hã omunh kêt ã mẽ harẽnh

Matêwre 16.5-12; mããnẽn Makre 6.52

¹⁴ Tã nhũm mẽ kormã kanôre kamã xarmã mõr rôm nhũm Jejus kõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri mẽ apkur xà japêr nẽ axpẽn mã:

—Kwa hêxta waa nẽ. Na pu mẽ panhõ pãwti re nẽ amnhĩ kõt o pamõr kêt nẽ. Nẽ ãm pixire nẽ o mõ. Anẽ.

¹⁵ Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ kuma nẽ tanhmã hã mẽ kãm kapěr to. Nom mẽmoj tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa oko kêr ka mẽ amnhĩ nê Parijew nhõ xwýnh mẽ Pahi Erox nhõ pãw kaxkrit xà pumunh mex nê. Anê.

¹⁶ Hãmri nhũm mẽ kuma nê tee ri kapêrja kukamã hamaxpêr pê hã axpên kukjêr o hkrĩ nê axpên mã:

—Kwa mo na ri ã mẽ pamã pãw kaxkrit xà jarênh anê? Mãn mẽ panhõ pãwti hkêt ã mẽ pahpumu hã na ri ã harênh anê nà? Anê.

¹⁷ Hãmri nhũm Jesus mẽ kapêr ã mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Kwa mon ka wem ãm xatã axpên mã mẽ panhõ pãwti hkêt jarênh pix o mõi? Xàn pa hte mẽ apyrà nê tee ri mẽ paxàpkur xà hkêt kukamã ijamaxpêr o ixpa? Nà inhmã ja tanhmã kute hkêt. ¹⁸ Ra mẽ ano ho mẽ ate ixpumunh mex tã kormã aprĩ hã tanhmã ixkute hã ixpumunh mex kêt. Nê mẽ ajamak o ixkapêr mar mex tã aprĩ hã mar tỳx kêt. Kwa wem ixte amnhĩ nhĩpêx mã ajamaxpêr tỳx nê. E mẽ inhmã mẽmoj jarê. ¹⁹ Jãã ixte mẽ kêp 5.000 mã pãwti kêp 5 nhĩrênhta. Tanhmã na ka prem hakrêx o akuprõ nê ho kawà ho nýt to? E mẽ atõ inhmã harê. Anê

Hãmri nhũm ja kãm: “Na pa prem ho kawà ho 12 nê ho nýt.” Anê. ²⁰ Nhũm kuma nê mẽ kãm:

—Tỳ na pre hakrêx ã kawà kêp 12. Tã ham ixte mẽ kêp 4.000 mã pãwti kêp 7 nhĩrênhta. Tanhmã na ka prem hakrêx ho akuprõ nê ho kawà ho nýt to? Anê.

Nhũm ja kãm: “Na pa prem ho 7.” Anê. ²¹ Hãmri nhũm kuma nê mẽ kãm:

—Tỳ ra ixte mẽ anoo mã ã ja ho anhỹr o axkrut tã ka mẽ ra hã ano hkêt nê arĩ axpên mã mẽ panhõ

pāwti hkêt pix jarēnh o ixkôt mō. Kormã mẽ ate ixàhpumunh tỳx ã ixpumunh kêt. Aně.

*Jejus kot akupỹm nohkre xwỳnh o mex ã harēnh
Juãw 9.1-7*

²² Tã nhũm mẽ ma krĩ pê Pesêj wỳr mō nẽ ra hwỳr pôj. Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnh kwỳjaja mẽ omu nẽ Jejus wỳr mễhõ myja o tẽ. Ra nohkre nẽ rĩt kêt nẽ pa xwỳnhja nhũm mẽ hpa hã kupyn hwỳr o tẽ. Hãmri nẽ ho kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Pahihti? Ot pa mẽ awỳr ja ho tẽ. Kwa hã anhĩkra xi nẽ akupỹm mẽ inhmã no ho mex. Aně.

²³ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ nohkre xwỳnhhta pumu nẽ hpa hã kupy nẽ o tẽ nẽ krĩ pê ho kato nẽ nhỹri mẽ hkàx ã o xa. Hãmri nẽ no hã argôx mẽ nẽ hã ãhkra xi nẽ kãm:

—E măn ka mẽmoj pumu nà? Aně.

²⁴ Hãmri nhũm kuma nẽ hkrãkato nẽ ri rĩt hãmri nẽ kãm:

—Tỳ na pa mẽmoj pumu. Nom ixprĩ hã omunh mex kêt nẽ. Te mẽmo pĩ hpàr kwỳ ri mrar pyràk. Aně.

²⁵ Hãmri nhũm axte no hã ãhkra xi nhũm tã rĩt mex nẽ. Ri hprĩ hã mẽmoj piitã omunh mex nẽ.

²⁶ Hãmri nhũm Jejus akupỹm òrkwỹ hwỳr kumẽ nẽ kãm:

—E kêt ka kape hã ri amrar kêt nẽ. ãm ma ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr atẽm kurê kumrẽx. Aně.

*Jejus kot amnhĩ tã hkôt mẽ pa xwỳnhjê kukjêr ã
harēnh*

Matêwre 16.13-20; Rukre 9.18-21

²⁷ Tã hãmri nhũm Jejus ma hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ ma mō. Ma krĩ pê Sejarej Piripos pu hã krĩ hkwy hkôt mō. Nẽ kormã pry hã mō

nhũm Jejus amnhĩ tã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê kukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na htem ahpỳnhã ri axpẽn mã ijarẽnh to wehe? Anẽ.

²⁸ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà na htem ahpỳnhã tanhmã ajarẽnh to. Na hte kamã mẽ hkwỳjaja axpẽn mã ato finat Juãw Paxis ã ajarẽ. Nẽ kamã mẽ hkwỳjaja ato finat Eris ã ajarẽ nẽ mẽ hkwỳjaja apê Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o pa xwỳnh ra htyk xwỳnhjê hõ hã ajarẽ. Æ na htem ahpỳnhã axpẽn mã ajarẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—No we mẽ kajaja? Ixpê mẽhõ hã na ka htem axpẽn mã ijarẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Nà mẽ pajaja na pa htem apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm nẽ mẽ ixwỳr amẽnh xwỳnh ã ajarẽ. Nẽ apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati hã ajarẽ. Æ na pa htem axpẽn mã ajarẽnh anẽ. Anẽ.

³⁰ Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka htem ã ijarẽnh anẽ. Æ ixte anhỹr. Kwa nom kwa kêr ka mẽ inhma. Kêr ka mẽ kormã ã akwỳjê mã ijarẽnh anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽnh ã harẽnh
Matêwre 16.21-23; Rukre 9.22*

³¹ Tã nhũm Jejus amnhĩ kukamã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—Nà ra mẽ ate Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm ã ixpumunh mex. No mẽ pahkwỳjaja kãm ja hã ijarẽnh mar nẽ ixpumunh prãm kêt. Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhjê mẽ patre krãhtũmjaja na mẽ kãm ja hã ixpumunh prãm

kêt. Jakamã koja mẽ nhỹrmã ixpynê nê ixtak rax nê ixpĩ. Nom kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunẽpxi hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

³² Hãmri nhũm mẽ kot hpĩr ã amnhĩ jarẽnh ma nê tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nhũm Simãw Pêtreja hwỳr tẽ nê hkwỳjê pê ho kato nê mẽ hkàx ã o xa nê kãm:

—Kwa nà Pahihti. Koja Tĩrtũm anê mẽ omunh mex nê nhũm mẽ ã anhĩpêx anhỹr kêt nê. Kwa ri ã kapẽr anhỹr kêt nê. Anẽ.

³³ Hãmri nhũm kuma nê hwỳr apkjê nê pu hã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh piitã omu. Hãmri nê mẽ hamak mã Simãw Pêtre mã kapẽr nê kãm:

—Tk. Kwa na ka ã inhmã akapẽr anhỹrja o te Satanasti nhỹ hã akapẽr pyràk. Tĩrtũm nhỹ hã na ka ã inhmã akapẽr anhỹr kêt nê. ãm jar mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt xwỳnhjê jamaxpẽr o na ka ajamaxpẽr nê ã inhmã akapẽr anẽ. No Tĩrtũm jamaxpẽr o ajamaxpẽr kêt nê. Anẽ.

Jejus krajaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx hto hã mẽ harẽnh

Matêwre 6.24-28; Rukre 9.23-27; Juãw 12.24-26; mããnẽn Apokarip 2.10, 12.11

³⁴ Tã nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ hwỳr axkamẽ nê kuhê. Hãmri nhũm tanhmã mẽ ahkre hto nê mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽ hã kot kaj mẽ mããnẽn amnhĩ jarẽnh o: “Jesus kêp inhõ Pahihti jakamã kot paj ãm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Kwãr

ixkwỳjaja tanhmã hã inhĩpêx to pa arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ixpa.” Anhỹr o amnhĩ jarẽ.

³⁵ —Koja mẽ ixtã mẽ atõx pĩ rỳ ixtã tanhmã mẽ ato ka ty. Ate tanhmã ijarênh to ho apa hã nhũm mẽ apĩ. Tã nom koja akaxwỳnh ma inhõ krĩ hwỳr àpir kurê kumrêx nẽ kamã atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar atĩr prãm xàj ixkaga hãmri nẽ hwỳr axàpir kêt nẽ.

³⁶⁻³⁷ —Nẽ koja mẽhõ hikukrêx gryk ã Tĩrtũm kaga. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ỹ kamã kuwy hwỳr ma mõ nẽ amnhĩ kôt kukrêx õ hpyr nẽ o mõr kêt nẽ. Koja tee ri kuwy hwỳr mõr pymaj amnhĩ nẽ hikukrêx rax o amnhĩ pãnhã amnhĩrer prãm kaprỳ. Tanhmã koja amnhĩ to nẽ Tĩrtũm mã amnhĩre nẽ ma õ krĩ hwỳr api? Koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

³⁸ —Nẽ koja mẽhõ ixte mẽ ahkre hã inhma nhũm ja kêp omnuj japêr. Nhũm kot mẽ kãm ixprãm nõkati xwỳnhjê hkôt pa gryk ã ixkaga. Hã kot paj nhỹrmã mẽ ato amnhĩptàr kaxyw akupỹn wrỳ nẽ amnhĩ xwar kot ixkaga xwỳnhta kaga. ãm hãmri na pa mẽ amã ja hã amnhĩ jarẽ. Kot paj nhỹrmã inhõ Papaj nhỹ hã ixte mẽ ho amnhĩptàr kaxyw akupỹn wrỳ nhũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja man ixkôt wrỳ. Pa mẽ wrỳ hãmri nẽ ra mẽ kot ixkaga xwỳnhjaja pa amnhĩ pyrà nẽ amnhĩ xwar mẽ hkaga hpa. Anẽ.

9

¹ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj nhỹrmã akupỹn ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ kãm ga. Tã kot kaj mẽ akwỳjaja kormã

atĩr ri ja kukamã tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã
ixpumu. Anẽ.

Jejus hirã htỳx kãm ãm ã harẽnh

*Matêwre 17.1-9; Rukre 9.28-36; mããnhẽn Sikũn
Pêtre 1.16-18*

² Tã nhũm arĩgro kêp 6 nẽ hapêx nhũm Jejus ma
nhỹri hixêt prêk wỳr tẽ. Nẽ Simãw Pêtre nẽ Xiakre
nẽ Juãwja nhũm ma amnhĩ kôt wa mẽ o mỗ. Nhũm
wa mẽ ahte mỗ nẽ hixêt prêk ã api nẽ himök ã
kuhê. Hãmri nhũm Jejus axtem nẽ xa. ³ Ra ê haka
htỳx kumrêx nẽ xa. ⁴ Hãmri nhũm ja wa kaxkwa
rũm hwỳr wrỳ nẽ kuri kãm kapêr. Finat Mojes
mẽ finat Erisja wa wrỳ nẽ kuri kãm kapêr o xa.
Tĩrtũm amnepêm amnhĩ wỳr wa ho àpir tã nhũm
wa akupỹn wrỳ nẽ kãm kapêr. ⁵⁻⁶ Nhũm wa mẽ mex
kumrêx nẽ hirã htỳx kãm kuhê nhũm Jejus kôt mẽ
mõr xwỳnhjaja wa mẽ omu nẽ mẽ kamã no pyna
nẽ. Nẽ tee ri mẽ kãm tanhmã kapêr to hkukamã
hamaxpêr. Hãmri nhũm Simãw Pêtre hamaxpêr nẽ
Jejus mã kãm:

—Kwa Pahihti. Nà ãm hãmri na pu mẽ amnẽ mỗ.
Kwa pu mẽ kritpêp jar axkamẽ nẽ tokyx panojarêt
kêt nẽ. Pa mẽ amã pô nhĩrõnh o axkrunêpxi nẽ
hipêx. Amã nẽ Mojes mã nẽ Eris mã hõ nhĩpêx ka
mẽ kamã akrĩ. Kwa xàt pa mẽ amã ho anê nà? Anẽ.

⁷ Hãmri nhũm kakrã jaka htỳx wrỳ nẽ wa mẽ
hkunor pa nhũm wa mẽ kamã kuhê. Hãmri nhũm
kakarã kamã Tĩrtũm mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Ota Ixkra xa. Inhmã hapê ho inhmã hapê. Kêr
ka mẽ kapêr mar tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

⁸ Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ pu hã rĩt nhũm ãm Jejus pix mẽ kuri xa nhũm Mojes mẽ Erisja wa ra ma akupỹm api nhũm mẽ ãm Jejus pix pumu.

⁹ Hāmri nhũm mẽ ma akupỹm hkwyjê hwyr wrýk o mõi nhũm Jejus mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ ham mẽ ate mẽmoj pumunh xwýnhhta kormã nhãm mẽ kãm harẽnh kêt nẽ. Koja mẽ mẽmo arĩgro hã ixpĩ hāmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr ka mẽ rĩ kormã mẽ kãm ja hã ijarẽnh o ri apa.

¹⁰ Anẽ hāmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm harẽnh kêt nẽ. ãm axpẽn mã pix mã harẽ nẽ kot akupỹm htĩr ã amnhĩ jarẽnhja ã axpẽn kukjêr o pa nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã akupỹm htĩr ã amnhĩ jarẽnh anẽ? Tanhmã kot we amnhĩ to nẽ htyk tã akupỹm htĩr? Anẽ.

Hāmri nẽ tee ri hkukamã hamaxpêr o hkõt pa.

Juãw Paxis te kot Eris pyrãk ã harẽnh

Matêwre 11.13-15, 17.10-13

¹¹ Hāmri nhũm mẽ kormã ahpar mã wrýk o mõi mẽ nhũm Jejus kõt mẽ mõi xwýnhjaja mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na hte Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwýnhjaja mẽ inhmã: “Eris kumrêx koja Tĩrtũm mẽ pahwyr kumẽ nhũm Krisja hapu hã wrý.” Anẽ. Na htem ã mẽ inhmã war ajarẽnh anẽ. Tã ka na ka ra wrý nom nhũm kormã Erisja akukamã wrýk kêt nẽ. Anẽ.

¹²⁻¹³ Hāmri nhũm mẽ kãm:

—Nà ãm hāmri na htem mẽ amã ã ja jarẽnh anẽ. Na pre ra ixkukamã te kot Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk xwýnhhta tẽ nẽ ixkutêp mẽ kãm ijarẽnh o pa.

Nom mẽ kot ixkukamã ijarẽnh xwỳnh ã omunh kêt jakamã na prem axtem nẽ kãm tanhmã hipêx to hprãm xà hkôt tanhmã hipêx kati hton kupĩ. Tã koja mẽ ã hipêx anhỹr pyrà nẽ mã ixto anẽ nẽ inhĩpêx kati nẽ tokyx mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja ixpynê nẽ ixpĩ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot wa ijamẽ wa ixkukamã wa ijarẽnh xà hkôt. Anẽ.

Jejus kot mẽhõ hkra nê mẽkarõmnuti janor ã harẽnh

Matêwre 17.14-21; Rukre 9.37-43

¹⁴ Hãmri nhũm Jejus nẽ Simãw Pêtre nẽ Xiakre nẽ Juãwja mẽ akupỹm hkwỳjê hwỳr hpôx o mra nẽ amnhĩ kukamã hkwỳjê pumu nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ hã akuprô nẽ mẽ kãm kapêr. Nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽmoj tã mẽ hkukjêr o kuhê. ¹⁵ Jakamã nhũm Jejus mẽ hwỳr hpôx o tẽ nhũm mẽ pikuprõnh xwỳnhjaja amnhĩ wỳr omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kutã hprõt nẽ kãm:
—Pa. Nà ãm hãmri na ka akupỹn mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

¹⁶ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa mẽmoj tã na ka mẽ axpẽn mã axàkjêr o akuhê? Anẽ.

¹⁷⁻¹⁸ Hãmri nhũm mẽhõ myja kãm:

—Nà ixkra hã na pa mẽ axpẽn mã ixkapêr. Na pre mẽkarõmnuti ixpê hwỳr axà nẽ tanhmã ixpê ho nhũm kapêr kêt nẽ pa. Nhũm hte xatã tanhmã ixpê ho nhũm pykap amnhĩ rẽ nẽ hakwa jamrô ho hikwỹ. Hãmri nẽ à htỳx kamã ama nẽ amnhĩ nham o axpẽn kamnhar tỳx kumrêx pê htỳx pa nẽ hikwỹ nẽ ixpê omnuj tỳx nẽ. Na hte ã mẽkarõmnuti nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã na pa ate inhmã

ho mex kaxyw man o tẽ nẽ tee ri ajapêr. Hãmri nẽ ho akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳ nhũm mẽ kot inhmã ho mex kaxyw tee ri tanhmã ho hkapyr. Anẽ.

¹⁹ Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Ra mẽ ate Tĩrtũm nhỹ hã ixte mẽ ho mex ã ixpumunh ryy htã ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mãn ka mẽ kormã kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpêr tỳx kêt nẽ. E amnẽ ixwỳr akra ho tẽ pa omu. Anẽ.

²⁰ Hãmri nhũm mẽ hwỳr o tẽ nhũm mẽkarõmnuti Jejus pumu nẽ tanhmã hkrata o htỳx to nhũm pykap tẽm nẽ hakwa jamrô nẽ amnhĩ rẽn h o nõ.

²¹ Nhũm Jejus omu nẽ hipêêxà mã:

—Kwa tanhmã na ra kot amnhĩ nhĩpêx ã mytwrỳ kute? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Nà hprĩre rũm na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. ²² Na hte mẽkarõmnuti xatã ixpê hpĩr kaxyw kuwy kamã kurẽ nẽ gôx kãm kurẽ. Kwa kot ka ate ho mex kukamã axàhpumunh japêr nẽ wa ixkamã axukapĩ nẽ akupỹm inhmã ho mex. Anẽ.

²³ Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Xàn ka tee ri ixte ho mex kaxyw ixkukamã ajamaxpêr? Nà ixte mẽmoj piitã ho anhỹr kaxyw ixàhpumunh tỳx kênã. Kot ka mẽ atõ mẽmoj tã amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpêr tỳx hã kot paj amã ho anẽ. Anẽ.

²⁴ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm hkra mex prãm tỳx xàj kapêr tỳx nẽ kãm:

—Nà na pa amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpēr. Nom kot kaj tanhmã ixkrã hto pa akôt ijamaxpēr tỳx rãhã ho ri ixpa Pahihti. Anẽ.

²⁵ Rôm nhũm mẽ ohtô rax nẽ hwỳr kormã mra nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri nẽ mẽkarõmnutija mã kapēr kurê kumrẽx. Nẽ kãm kapēr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Pa mẽkarõmnuti. E apê mẽ ho mẽ kapēr kêt nẽ mẽ umar kêt o apa xwỳnh ã pa amã ixkapēr ka inhma. Kêr ka mẽ hkrata pê akato nẽ ma amõr o mỗ nẽ axte tanhmã ho hkêt nẽ. Anẽ.

²⁶ Hãmri nhũm tee ri kot kãm karõja ma nẽ gryk xàj xatã amỹra nẽ mẽ hkrata o htỳx kumrẽx nhũm htertet tỳx o nõ. Hãmri nhũm kêp kato nẽ ma tẽ nhũm te htyk pyrã nẽ nõ nhũm mẽ tee ri omu nẽ ra htyk ã hkamnhĩx. ²⁷ Hãmri nhũm Jejus hpa hã kupy nẽ kànhmã ãm nhũm akupỹm mex nẽ kànhmã xa nẽ ri mra. Nẽ tãm kapēr o mra nẽ umar mex nẽ.

²⁸ Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma akupỹm amnhĩm hikranh xà hã ixkreja wỳr mra nẽ hwỳr agjê nẽ hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ Pahihti. Na pa mẽ tee ri axwakre kamã mẽ hkrata nê mẽkarõmnuti janor kaprỳ. Kwa mon pa mẽ apyrã nẽ ja ho anhỳr mex kêt nẽ? Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà axtem na mẽkarõmnuti ja. Na htem mẽ nê hanor tokyx anhỳr kêt nẽ. Na htem ho Tĩrtũm wỳr tỳx nẽ rĩ kormã hano. Anẽ.

*Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jarẽnh
Matêwre 17.22-23; Rukre 9.44-45*

30-31 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt ri mẽ pa ho pa xwỳnhjê mẽ krĩa rũm hapôj nẽ ma nhãm mỗ. Nẽ ma pyka pê Garirej kahti hkôt mỗ. Nom mẽ piitã mẽ hkàx ã mỗ. Jejus kormã kot amnhĩ tã tanhmã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre hto ho pa jakamã kãm mẽ hkàx ã mẽ o pa hprãm nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ kukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E kot paj mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Koja mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja tokyx mẽ kãm ixtã amỳnê nhũm mẽ ixpĩ. Kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunẽpxi hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Kwa kêr ka mẽ ja ma nẽ hã anohtỳx nẽ ho apa. Anẽ.

32 Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã mẽ pamã amnhĩ jarẽnh anẽ? Nã kệp mẽ panhõ Pahi Maati hã kot amnhĩ jarẽnh kẽnã kot kêt mễhõ kupĩ.

Anhỹr o axpẽn mã harẽnh o hkôt mỗ. Hãmri nẽ ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr mar prãm kêt jakamã hprĩ hã tanhmã hkukjêr to hkêt nẽ. Ầm akryk hkôt mar o mỗ.

Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnh jarẽnh

Matêwre 18.1-5; Rukre 9.46-48

33-34 Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja kormã ma krĩ pê Kapanau hwỳr mỗ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pê 12jaja tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpêr to hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽ pahtõ kot puj we nhỹrmã pahpê pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr rax o ri pahkwỳjê jakre?

Anhÿr o axpẽn kukjêr o Jejus kôt mō. Nê axpẽn mǎ: “Nà pa.” Nhũm mē hkwyjaja: “Nà kêt pa.” Anhÿr o hkôt mō. Hāmri nhũm Jejus mē mar o mō. Hāmri nhũm mē mō nê nhÿri amnhĩm hikranh xà hã ixkre hwÿr pøj nê hwÿr agjê nhũm mē kām:

—Kwa mẽmoj tǎ na ka mẽ pry hã amnhĩ jarẽnh o mō? Anẽ.

Hāmri nhũm mē tee ri kuma nê hpijaàm nê. Nê kām tanhmǎ amnhĩ jarẽnh to hkêt nê. ³⁵ Jakamǎ nhũm Jejus nhÿ nê mẽ kām anẽ nhũm mē kuri hkrĩ pa nhũm mē kot mẽ kām mẽ ho amnhĩptàr rax prǎmta ã mẽ kām kapêr nê mẽ kām:

—E mẽ inhma. Ka mẽ atō amǎ mẽ ho amnhĩptàr rax prǎm. Hã kêr ka te apê mẽ piitǎ mẽ kām amarĩ axàpênh xwÿnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o mẽ hkôt apa. Jao mẽmoj to mẽ kutǎ anojarêt rǎhã nê. Anẽ.

³⁶ Hāmri nê amnhĩ wÿr mẽhprĩre hō mǎ hpa ho apê nhũm hwÿr tẽ nhũm kumÿ nê o nhÿ nê hã mẽ kām kapêr nê mẽ kām:

³⁷ —E mẽ inhma. Kêr ka mẽ apê pahi pyràk o tanhmǎ amnhĩ jarẽnh to ho ri apa hkêt nê. Âm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao nhÿri mẽhprĩre hō pumu nê kamǎ axukapĩ nê kām mẽmoj tanhmǎ ho rÿ kām mẽmoj gō. Hāmri nê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o te pa ate tanhmǎ ixto mex to pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nê kot ka mẽ atō pa tanhmǎ ixto mex to nê te ate Tĩrtũm o mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E kêr ka mẽ amǎ amnhĩ to rũnh prǎm nê ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa. Anẽ.

³⁸ Hāmri nhũm Juǎw nhÿhÿnh tẽn mẽ hwÿr axà nê Jejus mǎ:

—Kwa Pahihti. O mũj mẽhō kêp mẽ pahkwÿ hkêt tǎ anhÿ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa. Pa mẽ

tee ri ja hã omu nẽ kêp mẽ pahkwỳ hkêt jakamã pa mẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nê kãm ixkapêr. Anẽ.

³⁹⁻⁴⁰ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa nà nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Koja mẽhõ inhỹ hã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anẽ hãmri nẽ kêp mẽ panhĩõ nẽ ri mẽ pahkwỳm tanhmã mẽ ahkre hto ho pa hkêt nẽ. Ra mẽ pahkôt kot amnhĩ nhĩpêx mã kênã. Jakamã kwa mẽ ja nê tanhmã kãm nẽ hkêt nẽ. Kwār mãmri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ja mex kênã.

⁴¹ —Koja mẽhõ nhỹri mẽ atõ amã kôr ã apumu nẽ hamaxpêr o: “Kwa Jejus kôt ri pa xwỳnh mũj kãm kôr. E pa kãm gô hkwỳ kê ho ixkõ.” Anhỹr o hamaxpêr nẽ apê ixkwỳ hã amã gô hkwỳ ka ho ixkõ. Nhũm ãm kot amã gô pix nhõr nhũm ate ho akõm tã nhũm Tĩrtũm atã omu nẽ ho mex rax nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pymaj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pajarênh

Matêwre 18.6-9; Rukre 17.1-2

⁴² Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjaja. Koja mẽhõ ma mẽ hwỳr tẽ nẽ inhnẽ mẽ kãm kapêr. Mẽ kot mẽ mar nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj hêx rom mẽ kãm kapêr nhũm mẽ mar xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu nẽ kot inhnẽ tanhmã kãm nẽ xwỳnhhta pumu nẽ homnuj tỳx nẽ. Te mẽ kot mẽhõ pynênh nẽ mut ã kên pytũ hõ nhôr nẽ ma o htêm nẽ gô xupỳm rax kãm mênh pyræk o hipêx. Te ho ja pyræk no ãm homnuj tỳx o hakre.

43-47 —E kwa mẽ o kora. Kot kaj mẽ anhĩkra rỳ apar o tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã kêr ka mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj te ate amnhĩ pê anhĩkra rỳ apar krãhyr nê mēnh pyrāk o amnhĩ nhĩpêx nê axte ã amnhĩ tomnuj anhỹr kêt nê. Rỳ ka mẽ ano ho mẽmoj punuj pumu. Hãmri nê kãm ajamaxpêr pix o apa pymaj te ate amnhĩ pê ano katōk nê mēnh pyrāk o amnhĩ nhĩpêx nê nhãm arīt kurê kumrêx. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx o apa rãhã nê. Hãmri nê nhỹrmã ty nê ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩ hwỹr api. No kot ka mẽ arĩ akutã ano nê arĩ akutã apar nê arĩ akutã anhĩkra rãhã ri mrrar tã tōhã tanhmã ho amnhĩ tomnuj to. Hãmri nê nhỹrmã ty nê ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà pê kuwy maatita wỹr ma apa.

48 Kuwyja kamã na htem mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa ho pa hãmri nê aa hapōx kêt nê.

49 ã koja mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnh piitã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nê pa ho pa. ⁵⁰ Jakamã kwa kêr ka mẽ axpẽn to mex rãhã ho ri apa. Nom axpẽn kãm agryk nê tanhmã axpẽn nhĩpêx to ho ri apa hkêt nê. Anê.

Nhũm pre ã Jejus hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre anê.

10

Mẽ pahte axpẽn kaga nê Jejus kot mẽ pahkurê

Matêwre 5.31-32, 19.1-12; Rukre 16.18; mããnẽn Wam Korĩt 7.10-16

¹ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnh mẽrohã ma pyka pê Jutej wỹr mō. Hãmri nê pyhti pê Jotãw ã rê nê hpãnhã ma xarmã mō. Nhũm mẽ

axte mẽ hã akuprõ nhũm kê Jejus axte mẽ ahkre ho xa. ² Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja hwỳr mra. Mẽ kot hêx rom kamã hamak nẽ mar nẽ tanhmã ho kapêr punuj to kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa. Ot pa mẽ mẽmoj tã akukjêr kaxyw awỳr mra. Kwa tanhmã na pre amnepêm finat Mojesja mẽ pahte mẽ pahprõ kaga hã mẽ panhīgêjtjê mã karõ hto? Xà koja mẽ pahprõ mẽ pakapêr hkwȳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pu mẽ mỳrapê hkaga nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kãm mex nẽ nà? Anẽ.

³ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tanhmã na pre Mojes Tĩrtũm nhỹ hã ja hã mẽ amã karõ hto? Anẽ.

⁴ Nhũm mẽ kãm:

—Nà na pre harênh o:

Kêr ka mẽ aprõ kaga kaxyw hãmri nẽ ate hkaga hã amnhĩ jarênh ã kagà nẽ kãm agõ nẽ rĩ kormã hkaga. Anẽ.

Na pre ã mẽ inhmã ja hã karõ anẽ. Anẽ.

⁵ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ nom mẽ kãm Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt jakamã na pre ã mẽ kãm ja jarênh anẽ. ⁶ Amnepêm mẽmoj piitã hkrax kãm na prem axpên kaga hkêt nẽ. Na pre Tĩrtũm wam myja nhĩpêx nẽ hpãnã kãm hprõ nhĩpêx. Axpên kaxyw wa hipêx. ⁷ Jakamã na hte mẽmyjaja hprõ kaxyw nẽ gryk ã katorxà nẽ hipêxà wa hkaga nẽ ãm hprõ kôt pix mã pa ho pa. ⁸ Te wa tipxi nẽ ri wa pa pyræk o axpên nhĩpêx o pa. ⁹ Tĩrtũm tãm kot axpên mã wa òr kênã kot kêt mēhõ wa kot axpên kaga kaxyw

tanhmã wa hipêx to rÿ tanhmã wa kãm kapêr to. Anê.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anê. ¹⁰ Hãmri nê hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mẽ akupÿm ixkrem agjê nhũm mẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽ kot axpẽn kaga hã mẽ harênhã jarẽ pa mẽ ixprĩ hã kuma nà. Anê.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

¹¹ —Nà kot kaj mẽ aprõ kaga nê hpãnhã nhãm mēhõ ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam aprõ kamã nhãm aprõ nyw o amnhĩkati pyræk. Tĩrtũm pê ja omnuj tÿx nê. Rÿ koja mēhõ hprõ kaga ka hpãnhã ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam mjên pê ho amnhĩkati pyræk. Ja mãânên Tĩrtũm pê omnuj tÿx nê.

¹² —Nê mēnijaja. Koja mēhõ ni ra mjên kaga nê hpãnhã nhãm mēhõ ho mjên. Ja mex kêt. Mjên krax kēp mjên kumrēx kēnã kot kêt hkaga nê hpãnhã nhãm hõ ho mjên. Koja anê nhũm Tĩrtũm noo mã te kot wam mjên kamã nhãm hõ ho amnhĩkati pyræk nhũm Tĩrtũm pê ja omnuj tÿx nê. Anê.

Jejus kot amnhĩ nê mēhprjê janor kêt ã harēnh

Matêwre 19.13-15; Rukre 18.15-17

¹³ Tã nhũm Ijaew kwÿjaja Jejus wÿr mẽ hkrarejê jamÿ nê mẽ o mra. Kot mẽ hã ãhkra jaxwÿr nê mẽ ho Tĩrtũm wÿr kaxyw hwÿr mẽ o mra. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwÿnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nê mẽ kãm:

—Kwa mo kaxyw na ka mẽ Jejus wÿr mẽ o mra? Kormã mẽ ràxre kēnã. Mẽ ma akupÿm mẽ o mra nà? Anê.

¹⁴ Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Kwa nà kwār mẽ māmri ixwỳr mẽ o mra. Mẽ ri inhnê mẽhprījê kurê hkêt nẽ. Anẽ.

Hāmri nẽ mẽ kām hpa ho apê nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra nhũm mẽ kuri kuhê. Hāmri nhũm mẽ hã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ jarejê pumu. Na htem hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ ri pare. Mẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pare. Tã Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ uràk nẽ kãm amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pa.

¹⁵ —Na hte jarejaja hipêêxà nẽ katorxà wa kapêr ma nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri pare. Tã ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh na pa. Kot ka mẽ amã ixkôt amnhĩ xunhwỳr prãm hã kot kaj mẽ jarejê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ixkapêr ma nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

¹⁶ Hāmri nẽ mẽhprĩrejê jamỳ nẽ mẽ hã ìhkra jaxwỳ nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kãm:

—Pa Papaj. E kêr ka jarejê ho mex rãhã nẽ kê mẽ mex nẽ pa. Anẽ.

Hikàxpore rax xwỳnh jarẽnh

Matêwre 19.16-22; Rukre 18.18-23; mããnẽn Wam Ximotre 6.6-10; Xiakre 5.1-6

¹⁷ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja nhỹri pry hã mỗ nhũm Ijaew krãhtũmja omu nẽ hwỳr tẽ nẽ mẽmoj tã hkukja nẽ kãm:

—Pa mẽ ijahkre xwỳnh maati? E kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ ixpa hprãm xàj mẽmo kot pa we ho anhỹr o ri ixpa? Ate amnhĩ to mex pix o ri apa xwỳnh jakamã kwa inhmã tanhmã ja jarẽnh to. Anẽ.

¹⁸ Hāmri nhũm kãm:

—Xà ate ixpê Tĩrtũm kwỳ hã ixpumunh kôt na ka ixte uràk nẽ amnhĩ to mex xwỳnh ã ijarẽ? Tĩrtũm pix na kot amnhĩ to mex rãhã xwỳnh jakamã kot kaj ã ijarẽnh anẽ nẽ ixpê Tĩrtũm Kra hã ijarẽ. Jao uràk nẽ ixte amnhĩ to mex xwỳnh ã ijarẽ. Nà xàn ka ãm atỳx ri amnhĩ krã hkôt ã ijarẽnh anẽ?

19 —Tĩrtũm mex o mex jakamã kot kaj amã nhỹrmã kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hãmri nẽ ra kot mẽmoj tã mẽ amã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Ra ate mar mex kênã. Na pre mẽ amã:

Kêr ka mẽ axàhkĩnh o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ hpar kêt nẽ.

Nẽ tanhmã axêx kêt nẽ.

Nẽ axêx rom tanhmã mẽ nokupyr to hkêt nẽ.

Nẽ mẽ kêp mẽ hprõ ho amnhĩkati hkêt nẽ.

Nẽ anhĩpêxà mẽ akatorxà wa hã apijaãm nẽ wa ho mex pê wa kutã anojarêt rãhã ho ri apa.

E kot kaj amã nhỹrmã Tĩrtũm kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hã kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

20 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa ixprĩre ri ra ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa kênã. Nom te ixtĩr tũm nẽ ixpa kaxyw ixte kormã tãm kêt pyràk. Anẽ.

21 Hãmri nhũm kuma nẽ hprĩ hã omu nẽ kãm hapê nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Nà kormã mẽmoj pyxire nẽ arĩk. Na ka amã akukrêx rax kĩnh tỳx o Tĩrtũm jakre. Jakamã kêr ka ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ akukrêx rax o wênê hpa. Nẽ kàxpore jamỳ hãmri nẽ ma mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã õr o ri apa. Hãmri nẽ akupỹn tẽ nẽ arĩ ri ixkôt apa ho apa. Anẽ.

²² Hāmri nhūm kuma nē tee ri hikukrêx rax kukamā hamaxpēr. Kām hapê jakamā kām kām ïhkra karo hprām kêt nē. Hāmri nē tee ri Jejus kot ã kām hã karō anhÿrja ma nhūm ja kām mex kêt nhūm awjanã nē hkaprĩ nē ma akupÿm tē. ²³ Hāmri nhūm Jejus tee ri omu nē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mã kām:

—Hêxta waa nē. Koja mē hikukrêx rūnh xwÿnhjaja ohtô nē kām mē hikukrêx japê xaj Tĩrtūm mē wa ixri htĩr tūm nē pa ho pa hkêt nē. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja mē kêp hihtÿx. Anē.

²⁴ Hāmri nhūm mē tee ri kapêrja ma nhūm Jejus mē hamaxpēr kôt mē omunh mex jakamā axte tanhmã mē kām harēnh to nē mē kām:

—Nà Tĩrtūm mē wa ixte amnhĩ nhĩpêxja na mē hikàxpore rūnh xwÿnhjaja pê ja hihtÿx. ²⁵ Mē kām hikukrêx rax mã ïhkra karo hprām kêt rãhã tee kām Tĩrtūm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprÿ. Te ho mēhõ kot menh kagô hã hkre nē kām kagô katõk prãm kêt rãhã kām guhkrax kām àr prãm kaprÿta pyræk. Anē.

²⁶ Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri amnhĩ kukamā hamaxpēr nē kām:

—Kwa no mē ixpiitã mē inhmã mē ixkukrêx japê kēnã. Jakamã xà kot paj mē ixpiitã nhÿrmã war ari ixtĩr tūm nē ixpa ho ixpa hkêt nē? Anē.

²⁷ Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kot kaj mē amnhĩ krã hkôt mē amã mē akukrêx japê mã anhÿrer kêt nē. ãm Tĩrtūm pix na hte ja kaxyw tanhmã mē akrã hto ka mē amã akukrêx japê hkêt nē. Jao ra mē apê Tĩrtūm mē wa ixri atĩr tūm nē mē apa ho mē apa mã xwÿnh. Anē.

²⁸ Hāmri nhūm Simãw Pêtre kām:

–Kwa Pahihti na pa prem agryk ã mẽmoj piitã hkaga hpa nẽ akõt ixpa ho ixpa. Jakamã xà kot paj mẽ nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa kêt nẽ nà? Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm kuma nẽ hkõt mẽ pa ho pa xwỳnh piitã mẽ kãm:

–Nà ka mẽ atõ inhmã tanhmã amnhĩ to ho apa kaxyw akwỳjê re nẽ ma inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Anhõrkwỹ re rỳ atõ rỳ atõx rỳ aprõ nẽ akrajê re. Rỳ akatorxà nẽ anhĩpêêxà wa are. Rỳ akukrêx piitã rer pa hãmri nẽ ma ixkapêr o mẽ piitã mẽ ahkre ho ri mẽ hkõt apa. ³⁰ Hã kot paj amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex rax nẽ. Hãmri ka mẽ ma mẽ kãm ixkapêr jarênh o mẽ hkõt apa nhũm mẽ kot mẽ amar xwỳnh kwỳjaja mẽ ama nẽ kãm mẽ akĩnh nẽ. Nẽ ra mẽ ate akwỳjê rer par tã mẽ tãmjaja te mẽ apê mẽ hkra rỳ mẽ htõ rỳ mẽ htõx pyræk o mẽ anhĩpêx. Jao tanhmã mẽ ato mex to ho pa.

–Nẽ koja mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja ixtã tanhmã mẽ atomnuj to hã ka mẽ nhỹrmã ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩhwỳr api nẽ wa ixkuri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. ³¹ Nom kêr ka mẽ ja hã amnhĩ pumunh kõt amnhĩ to rax xwỳnh ã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnh ã amnhĩ jarênh xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ to rũnh kêt ã amnhĩ pumu. Nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ to rũnh ã amnhĩ pumu. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kukamã axte amnhĩ jarênh
Matêwre 20.17-19; Rukre 18.31-34*

³² Tã nhũm Jejus hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapêr pa hãmri nẽ ma Jerujarẽ hwỳr mẽ o mỗ. Ra kamã kãm hkurê xwỳnhjaja kot hpĩr ã amnhĩ jarẽnh tã ma hwỳr mẽ o mỗ. Jakamã nhũm mẽ tee ri hkukamã hamaxpêr o hkôt mỗ. Nhũm mẽ amarĩ mẽ hkôt mrar xwỳnhjaja haxwỳja kãm ma nẽ. Hãmri nhũm Jejus mẽ kêp 12ta o mỗ nẽ hkwỳjê hkàx ã amnhĩ kukamã tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to ho mỗ nẽ mẽ kãm:

³³ –E na pu mẽ ra Jerujarẽ hwỳr mỗ. Kot puj mẽ hwỳr pỏj nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja pa-tre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà. Hãmri nhũm mẽ kãm Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt xwỳnhjaja ixpĩr kaxyw mẽ kãm ixtã amỹnê ³⁴ nhũm mẽ mar xà hkôt tanhmã inhĩpêx kati hto. Nẽ mẽ hkwỳjaja ixtã hpêr o axkê nẽ ixtã akunha. Nẽ mẽ hkwỳjaja tanhmã ijapry hto nẽ ixtã argôx rẽ nẽ ixtak hãmri nẽ ixpĩ. Kojã mẽ ã inhĩpêx anê. Nom kot paj ixytk ã ixtã apkati axkrunêpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anê.

Xiakre mẽ Juãw wa kot amnhĩ to Jejus wỳr ã wa harẽnh

Matêwre 20.20-28; Rukre 22.24-30; mããnẽn Piri-pos 2.3-8; Wam Pêtre 5.3

³⁵ Tã nhũm Jepetew kra Xiakre mẽ Juãw wa tanhmã hamaxpêr to nẽ Jejus mã kãm:

–Kwa mẽ ijahkre xwỳnh. Pa wa amã mẽmoj jarẽ ka wa inhmã “ỳ” anẽ nà? Anê.

Hãmri nhũm wa kãm:

³⁶ –Ko wa mamrĩ inhmã mẽmoj jarẽ pa wa ama mãn. Anê.

³⁷ Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà kot kaj nhỹrmã ate mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr kaxyw nhỹ pa wa akutã anhĩjê. Nẽ wa papxipix ixpê anhõ kôwenatô nẽ akutã anhĩjê nẽ ato nhỹ. Ja na pa wa inhmã hprãm. Anẽ.

³⁸ Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà na ka wa ãm atỳx ri ã amnhĩ to ixwỳr anẽ. Koja mẽ tokyx ixpĩ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak rax nẽ ty. Tã xà koja mẽ ixpyrà nẽ ã war anhĩpêx anẽ ka wa ixpyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rax kãm ty nà? Anẽ.

³⁹ Hãmri nhũm wa kãm:

—Tỳ. Nà kot pa wa ijaxwỳja anẽ nẽ apyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà ãm hãmri na ka wa ja hã amnhĩ jarẽ. War ate ixpyrà nẽ ixkôt amnhĩ xà htỳx kãm ajamak kãm atyk mã kênã. ⁴⁰ Tã nom war ate amnhĩ to ixwỳrta ã kot paj tanhmã war amã nẽ hkêt nẽ. Inhõ Papaj tãm koja ja kaxyw mẽhõ japêr nhũm inhĩhkô hã nhỹ. No pa kot paj ri ja kaxyw mẽ atõ rênh kêt nẽ. Anẽ.

⁴¹ Hãmri nhũm wa uràk nẽ Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja ã wa kot amnhĩ to hwỳr anhỹr ã wa kuma nẽ wa kamã gryk nẽ. ⁴² Jakamã nhũm Jejus mẽ piitã mẽ ho akuprõ nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Na hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ pahihtijaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa nẽ amarĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. àhpumunh jakamã amarĩ ixkre kre jakry kamã hkrĩ ho hkrĩ nẽ kãm mẽ àpênh xwỳnhjê pix mã mêmemo mẽ àpênh ã karõ ho hkrĩ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩm mex ã harênh prãm xàj tanhmã mẽ ho mex to ho pa. ⁴³⁻⁴⁵ Tã no mẽ kajaja kêr ka mẽ atõ

amã amnhĩ to rax prãm hãmri nẽ ho mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyræk kêt nẽ. Mẽ piitã mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Kêt paa. Mẽ ate inhmã axàpênh o apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwryk kêt nẽ. Æm pa ixte tanhmã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ. Mẽ ate nhỹrmã kuwy wỳr apa pymaj mẽ anê ixtyk kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ. Jakamã kot kaj mẽ atõ amã amnhĩ to rax prãm hã kêr ka ixpyrà nẽ akwỳjê kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Hãmri nẽ inhmã te ate amnhĩ to rax o amnhĩ nhĩpêx pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

Jejus kot akupỳm Paximew o mex ã harênh

Matêwre 20.29-34; Rukre 18.35

⁴⁶ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kormã Jerujarê hwỳr mõi ri ra krĩ pê Jeriko hkôt mõi. Hãmri nhũm mẽ ohtõ nẽ mẽ hã ajêt nẽ mẽ hkôt mõi. Nhũm mẽhõ myja pry nhĩhkrep nhỹ. Ximew kra Paximew nohkre xwỳnhja pry kamã ahwỳr o hkrĩ. ⁴⁷ Hãmri nhũm Jejus mẽ hkwỳjaja hwỳr htêp o mõi nhũm amnhĩ wỳr mẽ kuma nẽ mẽ kot Jejus nhĩxi jarênh o mõi ã kuma hãmri nẽ kàx pê kãm kapêr nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Jejus? Nà apê mẽ inhõ Pahihti mex kumrêx na ka. Te apê amnepêm anhĩgêt pahihti Tawi kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. Jakamã kwa we ixkamã axukaprĩ nẽ akupỳm ixto mex kêt wehe. Ixte amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpêr xwỳnh na pa. Anẽ.

⁴⁸ Hãmri nhũm Jejus kukamã mẽ mrar xwỳnhjaja kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa akapêr kêt nẽ nhỹ nà. Anẽ.

Tã nom nhũm ãm mẽ kuma nẽ xatã amnhĩ to kuwỳ. Kỳx pẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ axte kãm:

—Kwa ixkamã axukapřĩ nẽ akupỹm ixto mex Pahihtĩ. Anẽ.

⁴⁹ Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ xa nẽ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjẽ mã kãm:

—E mẽ atõ hwỳr tẽ nẽ hpa hã apy nẽ amnẽ ixwỳr o tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ nohkre xwỳnhta mã kapẽr nẽ kãm:

—E tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Na atã karõ. E tokyx kànhmã xa. Anẽ.

⁵⁰ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ kànhmã harĩ nẽ amnhĩ nẽ õ kajaati mẽ nẽ hwỳr htẽm kurê kumrẽx. ⁵¹ Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Pa mo na? Tanhmã kot pa ato? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà akupỹm inhmã ixřĩt mex prãm Pahihtĩ.

⁵² Anẽ nhũm kãm:

—Tõe. Nà ra ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx jakamã kot kaj akupỹm arĩt mex kurê kumrẽx. E mãmrĩ ma akupỹm tẽ. Anẽ.

Nhũm akupỹm řĩt mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh o hkĩnh. Hãmri nẽ Jejus ã ajêt nẽ ma hkõt hkĩnh nẽ tẽ.

11

Jejus kot Jerujarẽ hwỳr àr ã harẽnh

Matêwre 21.1-11; Rukre 10.28-40; Juãw 12.12-19

¹ Tã nhũm Jejus mẽ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjẽ mẽ kormã Jerujarẽ hwỳr mõi. Hãmri nẽ krĩ pẽ Petake mẽ hõ pẽ Petãn wỳr ahtêp o mõi. Hixêt pẽ Oriwêhti kahti ri na pre krĩja wa xa. Jakamã nhũm

Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh wa ho axkrut nễ mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ ² nễ wa kãm:

—E wa ma krĩ mũj wỳr mẽ ixkukamã wa tễ. Hãmri nễ hwỳr pỏj nễ nhỹri jumẻnre nyw mã ẻ nễ ẵm xwỳnhta pumu. Kormã mẽ kot hã hkrĩ hkẻt kumrẻx xwỳnhta. ³ Ka wa omu nễ kãm ẻ xà hpỏt nễ man akupỹn ixwỳr o tễ. Koja mẻhỏ war apumu nễ hã tanhmã war amã kapẻr to ka wa ẵ kãm ijarẻnh anễ nễ kãm: “Nà mẽ panhỏ Pahihti na hã karỏ pa wa hwỳr tễ.” Anhỹr o kãm ijarẻ. E wa ma hwỳr tễ. Anễ.

⁴ Hãmri nhữm wa kuma nễ ma hwỳr htẻm kurẻ kumrẻx nễ hwỳr pỏj. Nhữm Jesus kot wa kãm hã karỏ xà hkỏt jumẻnre nywreta pumu. ⁵ Hãmri nễ kãm ẻ xà hpỏt o xa nhữm kuri mẽ kuhẻ xwỳnhjaja tee ri hã wa omu nễ wa kãm:

—Kwa mo kaxyw na ka wa kãm ẻ xà hpỏt o xa? Kwa kot ka wa mẽ ixpẻ ho ahkĩ nà? Anễ.

⁶ Hãmri nhữm wa mẽ kãm:

—Nà mẽ panhỏ Pahihti na wa inhmã hã karỏ pa wa hwỳr tễ. Wa ixte ma hwỳr o ixtẻm kaxyw. Anễ.

Hãmri nhữm mẽ wa kãm:

—Tỳ? Tỏe wa mẵmrỉ ma kãm o tễ. Anễ.

⁷ Hãmri nhữm wa ma akupỹm Jesus wỳr o tễ. Hãmri nễ kaxyw amnhĩ xẻ hkwỳ hkwrỳ nễ kãm ho hkỏ kahty hpa nễ kãm ho htỳx nễ o xa nhữm Jesus hã nhỹ nễ mỏ. ⁸ Nẻ kormã Jerujarẻ hwỳr hixẻt ẵ ạpir o mỏ. Nhữm mẽ kot omunh o kuhẻ xwỳnhjaja hkẻnh nễ ma hkukamã pry ho mex kaxyw amnhĩ xẻ hkwỳ hkwrỳ nễ ho kãm uty. Nhữm mẽ hkwỳjaja nhỹri pỏ hkwỳ jakà nễ o mra nễ hkukamã kãm uty. ⁹⁻¹⁰ Nhữm mẽ hixẻt ẵ api nễ ahpar mã wrỳk o mỏ nhữm mẽ piitã kàx pẻ Tỉrtửm mex o mex ẵ harẻnh

o hkôt mō. Nhũm mẽ hkwỳjaja kukamã mra nhũm mẽ hkwỳjaja hapu hã mra nhũm prem piitã hkôt Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o mō. Nẽ harẽnh o:

E ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽnh xwỳnhhta ra pōj.

Nà ãm hãmri na mẽ pahwỳr wrỳ. Ja mex kumrẽx.

Kêp mẽ panhō Pahihti mex na. Koja mẽ panhĩgêt pahi Tawi pyrã nẽ mẽ pahto amnhĩptã nẽ mẽ pahto mex o pa.

Ãm hãmri na Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ.

Tĩrtũm mex kumrẽx. Ãm mex o mex. Kukwak ri pix mã na pu htem pajamakêtkati nẽ paxãmnhĩx papa rãhã ho papa.

Anhỹr o Jejus kôt harẽnh o mō. Kot mẽ ho amnhĩptar kurê kumrẽx ã hkamnhĩx nẽ hkĩnh nẽ ã hkôt kapêr anhỹr o mō. ¹¹ Jao ra Jerujarẽ hwỳr pōj nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr tẽn axà. Nom nhũm ra amỹkry htỳx jakamã nhũm hwỳr axà nẽ ãm hkre pumunh o xa hãmri nẽ akupỹm kato nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pẽ 12jẽ mẽ nhũm mẽ ma akupỹm Petãn wỳr mra.

Jejus kot pĩ hpàr pẽ fikêhti mã kapêr ã harẽnh

Matêwre 21.18-22

¹² Tã nhũm apkati nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mẽrohã Petãn rũm hapōj nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mra. Nhũm Jejus ra kãm prãm nẽ mō. ¹³ Hãmri nẽ amỹm mẽmo pĩ hpàr hōptĩ rax pẽ fikêhti pumu nẽ hamaxpêr o:

—E pa hwỳr tẽn ãm hãmri nẽ hkwỳ ré nẽ kuwô mãn. Anẽ.

Hãmri nẽ hwỳr tẽn. Nhũm kormã ô kaxyw ô mytwrỳ kator kêt jakamã nhũm ô hkêt nẽ ãm hô pix nẽ xa. ¹⁴ Hãmri nhũm hwỳr tẽn nẽ tee ri ô japêr nẽ ãm hô pix pumu. Hãmri nẽ tee ri omu nẽ kãm:

—E kot kaj axte axô hkêt kumrêx.

Anhÿr o kãm kapêr nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja hã kuma.

Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwÿ hwÿr àr ã harênh

Matêwre 21.12-17; Rukre 19.45-46; Juãw 3.13-22

¹⁵⁻¹⁷ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja Jerujarê hwÿr agjê nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwÿr agjê. Nhũm Jejus tee ri kamã mẽ kuhê xwÿnhjê pumu. Nhũm mẽ ra ixkre kamã axtem nê môx nê ôwêhti nê tuuti ho wênê ho kuhê. Ixkre hwÿr mrar xwÿnhjaja kot haprôr nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw kãm hpar nê ôr kaxyw mẽ kãm ho wênê. Nom axtem nê hã ohtô rax kãm mẽ kãm ho wênê nhũm mẽ hkwÿjaja mẽ kãm mẽ hikàxpore ho anhĩpa. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwÿr axà nê tee ri mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mẽ omu nê mẽ kãm akir nê mẽ kãm:

—Tk. Kwa Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ôrkwÿ jarênh kot:

Inhõrkwÿja ãm pika piitã hkôt mẽ piitã kot inhmã amnhĩ jarênh xà hã ixkre pix kaxyw na.

Anhÿr o kot harênh tã ka mẽ axtem nê kamã ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o akuhê. E kwa mẽ ma mra nê ajapôx tokyx anê. Anê.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapêr anhÿr pê mẽ ahkre hãmri nê ixkreja nê mẽ kator pa. ¹⁸ Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwÿnhjaja tee ri ã mẽ hipêx anhÿr ã omu nê kapêr ma nê kamã gryk tÿx nê. Hãmri nê mẽ kot hã àmnênh kaxyw tanhmã axpên mar to nê axpên mã:

—Tk. Kwa na mẽ ohtô nê kãm mar prãm nê. Kojã mẽ anê nê gryk ã mẽ pahkaga nê axte mẽ pakapêr

mar kêt nê. Kwa pu mē kupī ri. E tanhmā kot puj mē ho nê kupī? Anê.

¹⁹ Tā nhūm myt axà nhūm Jejus mē hkôt mē pa ho pa xwýnhjaja Jerujarē rūm hapôj nê ma nhÿri amnhīm hikranh kaxyw mra.

Mē pahte tanhmā mēmoj tā Tirtūm wÿr to hã mē pamã karõ

Matêwre 6.14-15, 17.20; Makre 11.13; Juãw 14.13; mãñnēn Xiakre 1.6; Wam Juãw 3.22

²⁰ Tā nhūm apkati nhūm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwýnhjaja Jerujarē hwÿr akupÿm mra. Hāmri nê axte pī hpàr pê fikêhtita pumu. Jejus ra kot kãm kapēr xwýnhhta pumu nhūm ra grà pa nê xa. ²¹ Hāmri nhūm Simãw Pêtre Jejus kot tanhmã pī mã kapēr toja mã hamaxpēr nê hã kãm:

—Kwa mē ijahkre xwýnh. Ga mēmoj mÿj pumu. Jãã ate fikêhti mã akapēr xwýnhhta na grà par kumrêx nê xa. Anê.

²²⁻²³ Hāmri nhūm kuma nê mē piitã mē kãm:

—Tÿ nà ãm hāmri na pa mē amã ixkapēr. Kot kaj mē mēmo kaxyw Tirtūm mã ajamaxpēr tÿx pê mēmoj tā awÿ nhūm ama nê amã hprãm xà hkôt tanhmã amã hipêx to. Ka mē amnhī kaxyw Tirtūm mã ajamaxpēr tÿx pê hixêt mÿj mã akapēr nê kãm: “E xa nê ma tē nê gô xujanãr kãm mrõ.” Anhÿr o kãm akapēr nhūm amar xà hkôt ã amnhī nhípêx anê nê tēn kamã mrõ. ²⁴ Kot kaj mē mēmoj tā Tirtūm wÿ nê kaxyw ãm pix mã ajamaxpēr tÿx nê nhūm amã ho anê.

²⁵⁻²⁶ —Nê kot kaj mē Tirtūm mã amnhī jarēnh kaxyw nê ra mēhõ kot tanhmã ato mã ajamaxpēr. Hāmri nê ja ho ajamakêtkati kurê kumrêx nê axte

kām ajamaxpēr kêt nê. ãm mẽmoj nyw pix mã ajamaxpēr o tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Hãmri nhũm Tĩrtũm kaxkwa rũm ja hã apumu nê apyrà nê ate tanhmã amnhĩ tomnuj to ho hamakêtkati nê axte kãm hamaxpēr kêt nê. Anê.

Mêhõ kapêr kôt Jejus kot mẽ ahkre hã mẽ kot hkukjêr

Matêwre 21.23-27; Rukre 20.1-8

²⁷ Nhũm mẽ akupỹm Jerujarê hwỳr agjê nhũm Jejus kê axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwỳr axà. Nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hkôt hwỳr mra nê hkôt agjê nê kormã kamã kuhê. Hãmri nhũm Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ kot Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnh mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja Jejus pumu nê hwỳr mra nê hêx rom tanhmã kãm kapêr to. Na pre ra Jejus ixkreja nê mẽmoj to wênê xwỳnh mẽ kãxpore o mẽ hpinhpanh xwỳnhjê jano nhũm mẽ tee ri ja hã omu nê kamã gryk týx nê. Jakamã nhũm akupỹn mẽ hwỳr axà nhũm mẽ axte omu nê hwỳr mrar kurê kumrêx ²⁸ nê kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarê. Mêhõ nhỹ hã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa? Mêhõ na pre mẽ ixwỳr amê ka pre mõi? Nà xà amnhĩ krã hkôt na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apahti? E kwa mẽ inhmã amnhĩ jarê. Anê.

²⁹ Nhũm Jejus kot tanhmã mẽ hamaxpêr to hkôt mẽ omunh mex jakamã mẽ kãm:

—Nà kot pa ixkumrêx mẽmoj tã mẽ akukja. Ka mẽ inhmã harê pa rĩ kormã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarênh to. ³⁰ Finat Juãw Paxisja ã kot paj mẽ akukja. Mêhõ nhỹ hã na pre hte mẽ hkrã kumrãr o

pa? Xà amnhĩ krã hkôt nà xà Tĩrtũm nhỹ hã? E mẽ atõ inhmã harẽ. Anẽ.

³¹⁻³² Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot tanhmã kutã kãm harẽnh to hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ kãm ja jarẽnh to? Mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjaja na htem Juãw Paxis kệp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã axpẽn mã harẽnh o pa. Jakamã kot puj mẽ kãm kot amnhĩ krã hkôt mẽ hkrã kumrãr o pa hã harẽ nhũm mẽ tee ri mẽ pama nẽ mẽ pakamã gryk nẽ. Nẽ mẽ paxêx rom ã kãm mẽ pakapẽr anhỹr ã mẽ pahpumu nẽ kẽn o mẽ pahtak o mẽ panhĩmex. No kot puj mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hkrã kumrãr ã harẽ nhũm mẽ pama nẽ mẽ pamã: “Kwa ã kot anhỹr kẽnã na ka prem kapẽr mar tã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ?” Anẽ. Nà kot puj pẽr mẽ kãm tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Kot puj mẽ ãm kãm aa te mẽ pahte ja jarẽnh mar kêt pyrãk o harẽ. Anẽ.

Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm kot ta pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri tanhmã kãm nẽ hprãm kaprỹ ho kuhê.

³³ Hãmri nẽ Jejus mã kãm:

—Konẽn. Mẽ ixte mẽhõ nhỹ hã kapẽr o pa hã omunhre hã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Tõe kot pa xep ijaxwỳja mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Ijaxwỳja ixte mẽhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Anẽ.

12

Mê àpênh punuj xwýnhjê jarênh

Matêwre 21.33-46; Rukre 20.9-18

¹ Nhũm Jejus arĩ Ijaew krãhtũm mẽ mẽõ patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwýnhjê mã kapêr o xa. Nê mẽ kãm mẽ kot tanhmã hipêx to hkukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarênh to. No ãm hã kuxi nê mẽ kãm awjarê nê mẽ kãm:

—Koja mẽhõ hpur ã hkwýjê mã karõ. Mẽ kot kamã kãm àpênh kaxyw mẽ kãm karõ. Hãmri nhũm mẽ ma hwýr mra nê kamã mẽmo hy hkre nê hkre pa. Hãmri nê pu hã kahê hpa nê pur kaêx kãm ixkre hprêk nhĩpêx. Mẽ kot himõk ã mẽ kot kêp àhkĩnh pymaj mẽ hapêr o hkrĩ kaxyw. Hãmri nê hipêx pa nhũm mẽõ patrãwja awry hã krĩ hõ hwýr nojarêt nê mẽ kãm tanhmã hpur jarênh to nê mẽ kãm: “E or ixpurta nõ. Kê kamã mẽmoj kà hpa ka mẽ mãmrĩ kamã awjamý nê ho axkjê. Hãmri nê ixkutêp inhõ jaxwý nê mãmrĩ anhõ tanhmã ho hprãm xã hkõt tanhmã ho.”

—Anhýr o mẽ kãm kapêr hãmri nê ma mõ. ² Tã nhũm ra pur kãm mẽmoj hkà pa. Nhũm hpur nhõ dõn arĩ krĩ hõ kamã hã ujahkre ho pa htã kuri kãm àpênh xwýnhjê hõja nhũm akupým mẽ hwýr kumê. Mẽ kot kãm õ hkwý nhõr nhũm ma kot kãm o mõr kaxyw ma mẽ hwýr kumê nhũm ma akupým mẽ hwýr mõ. Mõõ nê ra mẽ hwýr pøj. ³ Hãmri nhũm mẽ omu nê axtem nê homnuj nê. Nê unê nê htak nê akupým hano nhũm ý kamã ma akupým mõ. ⁴ Hãmri nhũm õ patrãwja tee ri omu nê hpãnhã ja mẽ nhũm ma mẽ hwýr mõ. Mõõ nê mẽ hwýr pøj. Hãmri nhũm kê wem omu nê mã ho anê nê. Unê

nē htak nē hkrāx pē htak nē akupỹm hano nhũm wamta pyrā nē ma akupỹm ỹ kamā mō. ⁵ Hāmri nhũm axpēn pānhā kām mē àpēnh xwỳnh kwỳjê rē nhũm mē axpēn pānhā ma mē hwỳr pa. Ma mē hwỳr pa nē pōj nhũm mē te ho wamtajê mē hipêx pyrā nē mē hkwỳjê pynê nē htak rax nē mē hano nē mē hkwỳjê pa. ⁶ Nhũm mē ò patrāw mē harēnh ma nē tee ri amnhĩ kukamā hamaxpēr nē hamaxpēr o: “Hêxta waa nē. Tanhmā kot paj we amnhĩ nhĩpêx to nē inhōta kwỳ jamỳ? Nà kot paj mē hwỳr ixkraja mē. Inhmā hapê htā kot paj mē hwỳr kumê kê ma mē hwỳr mō. Hāmri nhũm mē kêp ixkra hā omu nē tanhmā ixpê ho hkêt nē. Nē jatā inhmā kām inhōja kwỳ gō nhũm man ixwỳr o tē. Nà kot paj anē.”

—Anhỹr o hamaxpēr hāmri nē ma mē hwỳr hkraja mē nhũm ma mē hwỳr mō.

⁷ —Tā mē hwỳr hpôx o mō nhũm mē amỹm amnhĩ wỳr omu nē kêp hkra hā omunh kurê kumrêx nē hā axpēn mā amỹnê nē axpēn mā: “E. Nà oněj hpur nhō dōn krata tē. Kojā nhỹrmā ò papaj mỳrpê amnhĩm pur ã pyka pytā nē ho ò. Jakamā e pu mē kupĩ nē kêp hpur ho arĩk nē ho panhō. E kwa tokyj pu mē kupĩ ri.” Anē.

⁸ —Rôm nhũm ra mē hwỳr hpôx o tē nē ra pōj nhũm mē unê nē pur nê ho kato nē ahkà kamā kupĩ. Ā mē ujarēnh kot anhỹr. Anē.

⁹ Nhũm pre ã Jejus Ijaew krāhtũmjê mā ujarēnh anē. Hāmri nē hā tanhmā mē hkukjêr to nē mē kām:

—E mē inhmā mēmoj jarē. Kojā pur nhō dōnja tee ri mē kot hkra hpĩr ã harēnh ma hāmri nē tām

mě hwỳr mō hāmri nē tanhmā mẽ hipêx to wehe? Nà koja ma mẽ hwỳr mō nē mẽ himex pa hāmri nē hpānhā nhām hpurta ā mẽmojjê rē. ¹⁰ Mãn ka prem ra Tĩrtũm kapêr ā kagà htũm kot ja jarēnh ma nà? Harēnh kot:

Na prem kēn o amnhĩm ōrkwỹ nhĩpêx kaxyw hāmri nē kēn maati pumu nē htỳx omnuj ā hkamnhĩx nē hkaga. Mě kot hkaga htā nom nhũm Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kēn piitā hakrenh par ā omunh kurê kumrēx.

¹¹ Ām hāmri na pre ā mex ā omunh anē. Anē.

Ā Tĩrtũm kapêr ā kagà htũm kot harēnh kot anhỹr. Anē.

¹² Nhũm pre ā Jejus mẽ kām ujarēnh kām mẽ harēnh anē nhũm mẽ amnhĩ tã kuma. Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnh mẽ mẽ ō patre krāhtũm mẽ Ijaew krāhtũmjaja nhũm mẽ kot mẽ kām kēn maati kaga xwỳnhjê jarēnh o te mẽ tām harēnh pyrākja ma nhũm ja mẽ kēp omnuj nē. Jakamā nhũm mẽ kām unēnh nē haxàr prām nē. Nom amnhĩ tã kām mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê puma nē. ¹³ Jakamā na prem ma mra nē hapôj hāmri nē Jejus wỳr Parijew nhõ xwỳnh mẽ pahi Erox kôt mẽ pa xwỳnh kwỳjê rē. Mě kot hêx rom mẽmoj tã hkukjêr nhũm kot mẽ mar nē tanhmā Rõm nhõ xwỳnhjê nhõ pahi Sesti kapêr kuhpa hã ri tanhmā mẽ kām nē nhũm mẽ kot mar kaxyw. ¹⁴ Jakamā nhũm mẽ ma hwỳr mra nē hêx rom kām kapêr nē kām:

–Kwa Jejus? Nà Ām hāmri na ka hte Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre mex nē. Na ka hte mẽ kamā akahak o apa hkêt nē. Nē mẽ kot tee ri mẽ kot tanhmā ato kapêr punuj to htā ka hte arĩ aprĩ hã mẽ ahkre mex

o ri apa. E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Rõm nhõ pahihtì kot mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte kãm kàxpore hkwỳ nhõr ã mẽ pamã karõta. Kwa xà ja amã mex nà? Xà kot pu mẽ kãm kugõ? Xà kot pu mẽ kãm õr kêt nẽ? E kwa mẽ inhmã harẽ. Anẽ.

¹⁵ Nhũm prem ã hêx rom ja hã hkukjêr anhÿr tã no nhũm Jejus mẽ hamaxpêr ã mẽ omunh mex mẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mon ka mẽ axêx rom ja hã ixkukja? E mẽ atõ inhmã kàxpore htÿxre hõ gõ pa omu. Anẽ.

¹⁶ Hãmri nhũm ja kãm ja gõ nhũm kupy nẽ kànhmã kupẽ nẽ mẽ kãm:

—E mẽhõ nhĩxi nẽ mẽhõ karõ na hã? Anẽ.

Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Pahi Sesti karõ nẽ hixi na hã.

¹⁷ Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Tÿ. Tô kêr ka mẽ mãmri kãm hkwỳ nhõr o apa. Hã hkarõ nẽ hã hixi. Tãm kot hipêx xwÿnh jakamã õ na. No mẽ kajaja na pre Tirtũm mẽ anhĩpêx nhũm mẽ apê õ jakamã kwa kêr ka mẽ kapêr kõt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapêr anẽ nhũm mẽ pi-itã mar o kuhê. Nhũm mẽ kot hêx rom hkukjêr xwÿnhjaja amnhĩ jaêr pê ã kàxpore jarênh anhÿrja ã kuma nẽ axpên mã:

—Kwa mẽ paxêx rom mẽ pahte hã hkukjêr tã nhũm ãm hãmri mẽ pakutã mẽ pamã harẽ. Kwa tanhmã kot puj wem hkukjêr to nhũm pahi Sesti kapêr kwÿm ri mẽ pamã mẽmoj jarẽ? Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri tanhmã hkukjêr to hkukamã hamaxpêr o kuhê.

Akupÿm mē htīr xwÿnhjē jarēnh

Matēwre 22.23-33; Rukre 20.27-40; Juāw 6.21, 6.38-40; mǎānēn Wam Korīt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarōn 4.13-18

¹⁸ Tā nhūm Satusew nhō xwÿnh kwÿjaja. Mē kot akupÿm mē htīr mā hamaxpēr kêt xwÿnhjaja na pre mē. Tā mē kot mē htyk nē mē hapēx ā mē hkamnhīx jakamā na prem axpēn mā Jejus jarēnh o:

—E kwa pu mē ma hwÿr mra nē mēmoj xihtÿx ā hkukja kê mē pama nē tee ri tanhmā mē pamā kapēr to hkukamā hamaxpēr. Hāmri nhūm mē piitā ja hā omu nē āhpumunh kêt ā omunh kurē kumrēx. E tokyx ma pu mē hwÿr. Anē.

Hāmri nē ma hwÿr mra nē Parijew nhō xwÿnhjē pyrā nē hēx rom kām:

¹⁹ —Pa Jejus? Kwa mē inhmā mēmoj jarē. Na pre finat Mojesja Tīrtūm nhÿ hā ā mē panhīgētjē mā karō anē. Mē hkra hkêt rāhā mē pa nē mē htyk xwÿnhjaja nhūm mē harēnh o:

Koja mēhō hprō hāmri nē kamā hkra hkêt rāhā pa nē ty. Hā koja hkôt htōja hpānhā hprō o hprō nē kamā hkra. Hāmri nhūm kato nē te kēp htō htyk xwÿnhhta hkra pyrāk. Anē.

Na pre ā Mojes Tīrtūm nhÿ hā ja hā mē kām karō anē. ²⁰ Jakamā kwa ga mē ixujarēnh ma. Koja mēmojjaja mē kot axpēn to htō xwÿnhjaja kēp 7. Nhūm kot waja hprō. Nē wa pa nhūm myja kormā hprō kamā hkra hkêt rāhā ty. ²¹ Nhūm hkôt htō hōta hpānhā hprō ho hprō nē wa axpēn to pa. Nhūm haxwÿja kamā hkra hkêt rāhā ty. Nhūm hkôt htō hōta haxwÿja ho hprō nē wa axpēn to pa grire nhūm wamta wa urāk nē kamā hkra hkêt

râhã ty. ²² Hãmri nhũm htõ hkwyjaja piitã nija pyxi nẽ axpẽn pãnhã ho hprõ nom mẽhõ kamã hkra hkêt rãhã htyk pa. Hãmri nhũm mẽ hprõta mẽ hkõt amnhĩ to hitep nẽ ty. ²³ Tã Tĩrtũm kot akupỹm nhỹrmã mẽ ho htĩr ronhỹx nhỹ nhỹx kęp nija mjẽn kumrẽx? Ra piitã kot ho hprõ kẽnã. E kwa mẽ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

²⁴ Hãmri nhũm Jejus ã mẽ ujarẽnh anhỹrja ma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà mẽ ate Tĩrtũm kapër ã kagà htũm mar mex kêt. Nẽ mẽ aprĩ hã tanhmã Tĩrtũm kute hã omunh kêt jakamã na ka mẽ ã atyx ja hã ixkukjêr anẽ. ²⁵ Kormã mẽ htĩr ri mẽ kot Tĩrtũm kõt amnhĩ xunhwyr xwỹnhjaja na htem ty hãmri nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã axte kãm hprõ hprãm kêt pa. Rỳ ni japêr nẽ kãm mjẽn prãm kêt nẽ pa. Hãmri nẽ Tĩrtũm kapër o mẽ wrỹk xwỹnhjê pyrã nẽ axte htyk kêt nẽ. ãm htĩr tũm rãhã nẽ pa ho pa.

²⁶ —Nom mẽ ate akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ hkamnhĩxja kot paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Amnepêm na pre Tĩrtũm pĩ hpõk kamã tanhmã Mojes mã kapër to. Mãn ra mẽ ate mar. Na pre kãm: Ixpê Apraãw nhõ Tĩrtũm na pa. Nẽ mããnẽn ixpê Apraãw kra Ijak mẽ htãmnhwỳ Jako wa õ Tĩrtũm na pa.

Anhỹr o Mojes mã amnhĩ jarẽ nhũm kuma nẽ hã kagà. ²⁷ Kęp apu arĩ mẽ htyk rãhã nhỹx pre ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Nhỹx pre mẽ harẽnh o: “Amnepêm Apraãw nẽ hkra nẽ htãmnhwỳ mẽ htĩr ri ixpê mẽ õ Tĩrtũm na pa pre.” Anhỹr o nhỹx pre mẽ harẽ. Nom na pre ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ pamã te Apraãwja mẽ htyk nẽ mẽ hapêx pyrãk. Nom nhũm prem ra Tĩrtũm ri akupỹm htĩr nẽ mex

ně pa ho pa. Tã ka htem Tĩrtũm kapěr kwỳm ri akupỳm mẽ htĩr kêt ã mẽ harěnh o apa. Aně.

Tĩrtũm kapěr maati jarěnh

Matêwre 10.37, 22.34-40; Rukre 10.25-27; mǎǎněn Wam Juǎw 2.15, 5.3; Apokarip 2.4

²⁸ Tã nhũm Tĩrtũm kapěr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê hõ mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kot axpẽn mǎ kapěr ã mẽ omunh o xa. Hãmri nẽ Jejus kot tanhmǎ Satusew nhõ xwỳnhjê mǎ kapěr mex toja ma nẽ kǎm:

—Nà ãm hãmri na ka ã mẽ kǎm ja jarěnh aně Pahihti. Kwa inhmǎ mẽmoj jarě. Na pre Tĩrtũm ahpỳnhǎ mẽmoj to 10 nẽ mẽ pamǎ hǎ karõ. Mẽ pahte hkõt amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw hǎ mẽ pamǎ karõ. Tã nhỹ kapěr na mex o kot hkwyjê jahkrenh wehe? Aně.

²⁹ Hãmri nhũm kǎm:

—Nà Tĩrtũm kapěr xohtõ. Kapěr piitǎ hkõt mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx o papaja na kǎm hprǎm. No pixi na mẽ pahte hkõt amnhĩ nhĩpêx o papaja nhũm kǎm hprǎm tỳx o kot hkwy jakrenh. Kapěr mex maati na ja. Na pre kapěr o:

E mẽ apê Ijaew nhõ xwỳnhjaja. Ixpê mẽ anhõ Tĩrtũm ã ixpaxi mex na pa.

³⁰ Jakamǎ kěr ka mẽ amǎ ixkĩnh tỳx o mẽmoj piitǎ hakrenh pa. Jao mẽ anhĩ piitǎ ho amǎ ixkĩnh tỳx kumrêx o ri apa.

³¹ Anhỹr o na pre mẽ pamǎ karõ. Nẽ hkõt ja:

Kěr ka mẽ nhãm mẽ hipêx o te ka amǎ amnhĩ tǎ ma pyræk o mẽ hipêx o ri apa. Jao tǎm mẽ hipêx rǎhǎ ho ri apa. Aně.

E ja wa kumrêx na Tĩrtũm kǎm mẽ pahte hkõt amnhĩ nhĩpêx o ri papa hprǎm tỳx nẽ. Aně.

³² Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Nà ãm hāmri na ka ja jarē Mēijahkre xwỳnh. Tĩrtũm pyxi mex kēnã. ³³ Amnepēm na pre htem kām amnhĩ jarēnh kaxyw nē kām mēmoj gō nē rĩ kormã tanhmã kām amnhĩ jarēnh to. Tã nom kot puj mē ã ate harēnh ta kōt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa jao mē panhĩ piitã pamã Tĩrtũm kĩnh. Nē mē pamã hkĩnh o mēmoj piitã hakrenh pa. Nē nhām mē hipêx o te mē papamjaja pamã amnhĩ tã ma pyrãk o mē hipêx. Jao tãm mē hipêx rãhã ho ri papa. Kot puj mē ã amnhĩ nhĩpêx anē nhūm Tĩrtũm kām ja mex o mē pahte kām mēmoj nhōrta jakre.

Anhỹr o kām kapēr. ³⁴ Hamaxpēr mex pē ã Jejus mã kapēr anē nhūm kuma nē kām:

—Nà ãm hāmri na ka ja jarē. Na ka ra mē kot Tĩrtũm kōt amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx nyw pumunh mex o mō. Nà te ate tokyx hkōt amnhĩ xãm kaxyw pyrãk. Anē.

Hāmri nhūm mē kām hkurê xwỳnhjaja tee ri wa kot axpēn mã kapēr mar o kuhê nē axte kām mēmoj tã hkukjēr puma nē. Ra tee ri mē kot hêx rom mēmoj tã hkukjēr kaprỳ jakamã axte tanhmã hkukjēr to hkêt nē.

Jejus kēp pahi finat Tawi nhō Pahшти hã harēnh Matêwre 22.41-46; Rukre 20.41-44; mããnēn Rōmãn 1.3-4

³⁵ Hāmri nhūm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh xà hã ixkre kamã amnhĩ tã mē ahkre. Nom te nhām mēhō hã mē hkukjēr pyrãk amnhĩ tã mē hkukja nē mē kām:

—E mē inhmã mēmoj jarē. Tĩrtũm kapēr tũm o mē ajakre xwỳnhjaja na htem tanhmã mē amã Tĩrtũm kot mē akaxyw ãm mã xwỳnh jarēnh to nē mē

amã harēnh o: “Koja kēp pahi finat Tawi kanrēhã htàmnhwý koja.” Anhÿr o kot mẽ amã harē. ãm kēp kanrēhã htàmnhwý pix ã mẽ amã harēnh o pa. No na pre pahi Tawija kēp kanrēhã htàmnhwý hã harē nē mãănēn kēp õ pahihti hã harē. Tã nom nhũm Tĩrtũm kapēr tũm o mẽ ajahkre xwýnhjaja na htem urà nē kēp pahihti hã mẽ amã harēnh kêt nē. ãm kēp kanrēhã htàmnhwý pix ã harē. Kwa mo na htem Tawi pyrà nē kēp õ pahi hã harēnh kêt nē?
³⁶ Na pre Tawi tãm Tĩrtũm kapēr tũm kwý hã kagà nē tanhmã Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm mã xwýnhhta jarēnh to. Tĩrtũm Karõ nhÿ hã tanhmã harēnh to. Tĩrtũm mex ã mẽ grer xàja kwý hã kagà nē hã kagà ho:

Tĩrtũm na pre inhõ Pahihti mã ã kapēr anē nē kãm: “E amnē ixwÿr tē nē inhĩhkõ hã nhÿ nē inhmã mẽ ho amnhĩptàr o akrĩ. Kot paj mẽ kot kãm akurê xwýnh piitã mẽ unēnh pa nē awÿr mẽ o mra nē anhĩhkram mẽ haxàr pa.” Anhÿr o pre kãm kapēr. Anē.

³⁷ —Na pre ã Tawi Tĩrtũm kot Kris mã kapēr jarēnh nē kēp õ pahi hã kagà anē. Tã nom Tĩrtũm kapēr tũm o mẽ ajahkre xwýnhjaja na htem kēp Tawi htàmnhwý pix ã ri axpēn mã harēnh o ri pa. No kêt Tawija na pre kēp õ Pahihti hã harēnh o pa. Anē.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarēnh anē nhũm mẽ mar o kuhê xwýnhjaja kuma nē hkĩnh nē. Nē kãm axte mar prãm nē.

³⁸ Hãmri nhũm arĩ mẽ ahkre ho nhÿ nē mẽ kãm:

—Kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ Tĩrtũm kapēr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwýnhjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx kêt nē. Mẽ omu nē ãm mẽ omu nē

mě kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Na htem piitã mẽ hã hpijaàm kaxyw ê mex pix kãm ri pa. Nê mẽ kot amnhĩm mẽ rũnh ã mẽ harênh nhũm mẽ kot amnhĩ jarênh marja na htem kãm hprãm. ³⁹ Nê Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kãm amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix kamã na mẽ kãm hkrĩ hprãm. Nê mẽmoj tã mẽ apkur xà hã arĩgro hã ma hkwyjê hkôt mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr akuprô nê kãm mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix kamã hkrĩ hprãm.

⁴⁰ —Nê mẽ kot mẽ mjên htyk xwỳnhjê ho mex o pa hã amnhĩ jarênh tã amnhĩ to hêx. Nê na htem axtem nê mẽ nokupyr kaxyw mẽ hwỳr mra nê mẽ kãm: “E ot pa awỳr ato ajuta kaxyw tẽ. Ra amjên apê htyk jakamã kot paj pam amã akukrêx jamãr o ixpa.” Anê hãmri nê mẽ kêp mẽ ôrkwỹ pytà nê amnhĩm mẽ kêp mẽ hikukrêx piitã ho hapêx. Te tãm kot mẽ hipêx o pa pyræk nom tãm mẽ hipêx kêt nê. Nê te tãm amnhĩ nhĩpêx pyrà nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh japjêê ho kuhê. Te mẽ kot Tĩrtũm mã ãm hãmri amnhĩ jarênh pyræk tã hkwyjaja kot ja hã mẽ omunh pix kaxyw nhũm mẽ ã kãm amnhĩ jarênh anê. Mỳrapê koja mẽ mex kêt nê. Koja Tĩrtũm tanhmã mẽ hipêx kati hto. Jakamã kwa kêt ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỳr o mẽ pa xwỳnhjê kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nê. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anê.

Kêp mjên htyk xwỳnh jarênh

Rukre 21.1-4

⁴¹ Nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã mẽ omunh o xa. Na pre hte Ijaew ixkreja o mex kaxyw ixkre jamãr xwỳnhjê mã

hikàxpore hkwỳ nhõr o pa. Nhũm mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja hwỳr agjê nẽ kàxpore gjênh xà kamã hkwỳ ho rax nẽ hagjê nẽ ma akupým mra. ⁴²Tã nhũm mẽhõ ni pê mjên htyk xwỳnhja haxwỳja hwỳr axà. Kêp amrakati kumrêx. Nẽ hikàxpore tỳxre ãm pijakrutre htã kàxpore rũnh xwỳnhjê hpãnhã ixkreta wỳr tẽ. Nẽ kãm Tĩrtũm kĩnh xaj kàxpore gjênh xà kamã hamẽ kumẽ hãmri nẽ kato nẽ ma akupým tẽ. ⁴³Hãmri nhũm Jejus amým ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh o xa nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nẽ hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã harẽ nẽ mẽ kãm:

—E mãn ka mênire htẽm mũj pumu. Na pre mjên kêp ty nhũm kêp amrakati nẽ hikàxpore grire htã amnhĩ pê õr pa. Kwỳjê rom kãm Tĩrtũm kĩnh xaj amnhĩ pê õr pa. Apkur xà hã hikàxpore na. ⁴⁴Kêt mẽ hkwỳjaja na hte hikàxpore hkwỳ pix o mra nẽ gjênh xà kamã hagjê nom arĩ mẽ hikàxpore rũnh. No nija na mẽ urak nẽ kãm hikàxpore japê hkêt nẽ. Nẽ ho õxỳ hkêt nẽ àmnhĩx piitã o tẽ nẽ õr pa. Anẽ.

13

*Jejus kot nhỹrmã mẽmoj piitã ho hapêx ã harênh
Matêwre 24.1-14; Rukre 21.5-9, 21.17-19; mããnẽn
Wam Ximotre 4.1; Sikũn Ximotre 3.1*

¹ Tã hãmri nhũm Jejus kõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kaxwỳnh pumunh o kuhê nẽ hã Jejus mã:

—Hêxta waa nẽ. Ixkreja mex kumrêx Pahihti. Kẽn rũnh o mẽ kot hipêx jakamã mex o mex. Nẽ mẽ kot ri Tĩrtũm mã hkĩnh xà nhõr něj haxwỳja piitã mex kumrêx. Anẽ.

² Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mex tã koja nhÿrmã mẽ kãm Tĩrtũm kurê xwÿnhjaja grành pa. Koja arĩ kên axkrutre axpẽn mÿnh nê nõr kêt kumrêx. Koja piitã anhrã nê ahpÿnhã ri hikwÿ.

Anhÿr o mẽ kãm kapêr. ³ Hãmri nê ixkreja rũm kato nê ma tẽ nê hixêt pê Oriwêhti hã api nê hã nhÿ. Tĩrtũm nhõrkwÿ kutã hixêtja nhũm hã api nê hã nhÿ. Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ Xiakre mẽ Juãw mẽ Andreja ma hkôt mra. Ahte hkôt mra nê mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre grành par ã hkukja nê kãm:

⁴ —Kwa xà ãm hãmri koja mẽ ã ixkreja nhĩpêx anê? E aprĩ hã mẽ inhmã harê. Xà koja mẽ nhÿrmã kugrà nà xà koja mẽ tokyx ho anê? Kwa mẽmo koja we wÿj ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to? Anê.

⁵⁻⁶ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã harê. Nom nhÿrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kumrêx kot paj mẽ amã harê ka mẽ inhma. Koja mẽ ohtô nê mẽ apê ixkwÿjê hwÿr mra nê hêx rom te pa ixte amnhĩ nhĩpêx pyrãk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nê tanhmã mẽ amã amnhĩ jarênh to nê mẽ amã: “E pa na pre Tĩrtũm mẽ awÿr inhmẽ. Ixpê kaxkwa rũm ixwrÿk xwÿnhhta na pa.” Anhÿr o mẽ akôt mẽ amã amnhĩ to hêx o pa. Nê mẽ amã: “E na pa mẽ ato amnhĩptãr kaxyw mẽ awÿr wrÿ.” Anhÿr o mẽ amã amnhĩ jarê. Nom kêr ka mẽ ama nê ãm mẽ ama. Mẽ kot amnhĩ to hêx xwÿnh na mẽ. Kormã akupÿn ixpôx xà hã arĩgroja kormã.

⁷ —Nê koja mẽ nhÿri awry hã axpẽn par o pa. Nê mẽ atãã axpẽn par o pa. Nom kêr ka mẽ harênh ma nê ri tee ri tokyx mẽmoj piitã hapêx ã hkamnhĩx kêt nê. Mẽmoj piitã hapêx xà hã arĩgroja kormã.

⁸ —Ně koja mẽmoj piitã hapêx kaxyw nhũm ahpÿnhã ri pika piitã hkôt mẽ pa xwÿnh piitã pika hõ nhõ xwÿnhjê kutã amnhĩ xunhwÿ mẽ axpu mẽ axpên pa.

—Ně koja pika piitã hkôt tanhmã mẽ à kuteja mẽ hamÿ nhũm mẽ amnhĩ xà htÿx kãm hamak o pa. Nhũm nhÿri pika htertet tÿx mẽ. Ně nhÿhÿnh pika hkwy kamã mẽ pa xwÿnhjaja prãm xaj pikaprãr pa. Tã nom kormã mẽ kot amnhĩ xà htÿx kãm hamak xà hkrax pix na ja. Te mẽnijaja pijagri kaxyw mẽ kormã õhy xà hpÿnh pyrãk. Kojã mẽmoj piitã hapêx kaxyw mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

⁹ —E pa hpãnhã mẽ kot Tirtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre grãnh par xwÿj ri mẽmoj tanhmã kot hkukamã amnhĩ nhĩpêx to hã hã harẽ. Mẽ ate hã ixkukjêr xwÿnhhta kot paj mẽ amã harẽ. Nã koja mẽ kãm ixkurê xwÿnhjaja mẽ awÿr mra mẽ ixtã mẽ apynê mẽ mẽ atomnuj mẽ. Nẽ ma mẽ pikuprõnh xà hã ixkre hwÿr mẽ ato mra mẽ kamã mẽ kãm mẽ ato kapêr punuj mẽ nhũm mẽ kuma mẽ ma mẽ ato mra mẽ mẽ ajagjê. Mẽ ate ixkôt apa ho apa xwÿnh ã ã mẽ anhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ õ pahihtu hwÿr mẽ ato mra mẽ mẽ kãm tanhmã mẽ ato kapêr punuj to. ¹⁰ Tã nom kwa kêr ka mẽ kutã akuhê mẽ mãmrĩ tãm mẽ kãm ijarênh o akuhê. ¹¹ Nom kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarênh kukamã tee ri ajamaxpêr o ri amã mẽ uma hkêt mẽ akuhê. Rÿ mẽ ajamaxpêr o: “Hêxta waa mẽ. Mẽ kot ixkukjêr ã arĩgrota ã tanhmã kot pa we ri mẽ kãm amnhĩ jarênh to?” Anhÿr o tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kêt mẽ. Kojã Tirtũm Karõ tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ÿ hã akatãt kôt tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarênh to.

¹² —Ně mẽ atõ mẽ mẽ anhĩpêêxà mẽ mẽ akrajaja

koja mẽ ixtã mẽ atã amÿnê nẽ ma pahì hwÿr mẽ ato mra nẽ kãm mẽ ajarẽ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ ajagjê nẽ mẽ akwÿjê pa. ¹³ Koja mẽ piitã ixkôt mẽ akamã gryk nẽ ã kãm mẽ akurê ho pa anẽ. Nom mẽ kot ã mẽ anhĩpêx anhÿr mã tã kêr ka mẽ amnhĩ to htÿx nẽ ixkaga hkêr nẽ. Mẽ kot mẽ apar tã ka mẽ kaxkwa kamã akupÿm atĩr kurê kumrêx. Hãmri nẽ mẽ kurom Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ amexrãhã nẽ apa ho apa. Mẽ kot tanhmã mẽ ato htã mẽ apê akupÿm kaxkwa kamã atĩr tũm nẽ apa mã xwÿnh jakamã kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o ri apa hkêr nẽ. Anẽ.

Mẽ pahomnuj tÿx xwÿnh maati hã harênh

Matêwre 24.15-28; Rukre 21.20-24; mããnên Sikũn Tesarõn 2.3-4; Apokarip 13.11-17

¹⁴⁻¹⁶ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ koja nhÿrmã kot mẽ atomnuj tÿx kumrêx xwÿnh maatija axtem nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkreja kamã amnhĩ xãm. Hãmri ka mẽ ja hã omu nẽ mẽ kot krĩ grãnh par mã ajamaxpêr kurê kumrêx. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka mẽ amÿm amnhĩ wÿr mẽ omu hãmri nẽ ajapôj nẽ ma aprôt nẽ amrar kurê kumrêx. Mẽ apê jar pika pê Jutej kamã mẽ apa xwÿnhjaja mẽ omu hãmri nẽ mẽ kot mẽ apar pymaj ma aprôt nẽ amrar kurê kumrêx. Hixêr prêk wÿr ajapôj nẽ aprôt nẽ ma mra. Nẽ jar Jerujarẽ nhõ xwÿnhjaja kê mẽ umaj haxwÿja hapôj nẽ ma hprôt nẽ ma mrrar o mra. Nẽ kapôt ã ri mẽ pa xwÿnhjaja kê mẽ ê jamÿnh kaxyw akupÿm krĩ hwÿr gjêx kêr nẽ. ãm ma mẽ umaj hprôt nẽ mrrar o mrrar kurê kumrêx.

17 —Ně mẽ htujarô xwỳnhjaja nẽ mẽ hkra karàre xwỳnhjaja. Jajê pê koja mẽmoj omnuj tỳx nẽ. Tanhmã kot wem amnhĩ to nẽ hprôt tỳx? Nà pika ja kamã koja mẽ mex kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja Tĩrtũm tanhmã mẽ homnuj tỳx to.

18-19 —Koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anẽ hãmri nhũm mẽ piitã amnhĩ xà htỳx kãm hamak rũnh o pa. Tĩrtũm kot mẽ piitã mẽ ho kator krax rũm amnẽ mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ kormã à htỳx kamã hamak rũnh kêt nẽ. Kormã amnhĩ xà kamã hamak kryre. No nhỹrmã mẽ hprôt xà hã arĩgrota ã koja mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rax kumrêx.

—Tã akupỳn ixte mẽ awỳr ixwrỳk xà hã arĩgrota ã kot pa mẽmoj punuj o ijapêx pa ka mẽ axte ã mẽmoj kot anhỹr pumunh kêt nẽ. Nom kormã akupỳn ixwrỳk xwỳj ri kot kaj mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o apa. Jakamã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã amnhĩ to Tĩrtũm wỳ nẽ kãm: “Pa Tĩrtũm. Kwa kê mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hãmri kê amgrà pê ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Koja na pê ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm omnuj tỳx nẽ.” Anhỹr o amnhĩ to awỳ.

20 —Mẽ hprôt xà hã arĩgrota ã koja Tĩrtũm kãm mẽ apê hkrajaja mẽ atyk par pymaj mẽ anê mẽmo punuta ã arĩgro hkwỳ grà nẽ mẽ akukamã mẽ amã ho grêre. Koja mẽ akamã ukaprĩ xà ã mẽ anê hipêx anẽ.

21 —Ně koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hãmri nhũm mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhjaja ma mẽ awỳr mra nẽ hêx rom tanhmã mẽ amã kapêr to nẽ mẽ amã: “E ota ra Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhhta pôj. Kwa mẽ tokyx hwỳr mra nẽ omu nẽ hkôt ri apa.” Anhỹr o mẽ amã hêx. Hãmri nhũm mẽ

hkwỳjaja tee ri mẽ kuma nẽ mẽ amã: “Nà tãm kêt. Jar mẽ ixkamã na. E mẽ tokyx amnẽ hwỳr mãn mra nẽ omu.” Anhỹr o mẽ amã hêx o pa. Nom kêt ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ mẽ hkôt amrar kêt nẽ.

22-23 —E kwa mẽ inhma. Na pa ra ixprĩ hã mẽmoj kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ amã tanhmã harênh to. Tã kêt ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Kojã mẽ kot amnhĩ to hêx xwỳnhjaja axpẽn pãnhã mẽ awỳr mra nẽ mẽ amã kêp Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm xwỳnh ã amnhĩ to hêx. Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnh ã amnhĩ to hêx. Hãmri nẽ aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Te Tĩrtũm nhỹ hã kot ho anhỹr pyræk nom hêx rom mẽ apê Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ arênh xwỳnhjê nokupyr kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

Akupỹn Jejus wrỳk xà hã arĩgro jarênh

Matêwre 24.29-31; Rukre 21.25-28; mããnẽn Sikũn Pêtre 3.10; Apokarip 1.7, 19.11-16

24-25 Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Tã koja mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak xà hã arĩgrota hapêx nhũm Tĩrtũm ã mẽmoj nhĩpêx anẽ.

Koja kaxkwa ho àk tỳx nẽ nhũm myyti ahtyk.

Nhũm mytwrỳre axte hirã hkêt nẽ.

Nhũm kanhêti piitã axrê nẽ rôrøk pa.

26 Hãmri pa man akupỹn pika hwỳr wrỳ nhũm mẽ piitã ixwrỳk kãm ixpumu. Kakrã kamã kot paj ixihtỳx o inhĩrã rax kãm akupỹn mẽ awỳr wrỳ.

27 Hãmri nẽ ma krĩ piitã hwỳr Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê rẽ nhũm mẽ ma mra nẽ amnepêm

ixte amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳr xwỳnh piitã ho akuprõ nẽ akupỹn ixwỳr mẽ ho mra. Anẽ.

Jejus kot mẽmo pĩ hpàr ã ejẽp jarẽnh

²⁸ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ka mẽ pĩ hpàr mũj pumu. Na hte mẽmo mytwrỳ hã rã nhũm mẽ omu nẽ ô hkukamã hamaxpẽr kurê kumrẽx. ²⁹ Ja pyrã nẽ koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anhỳr mẽ ka mẽ akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. ³⁰ Koja akupỹn ixpôx kêt ri ã mẽ kot mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỳr pumunh xwỳnhjaja kormã piitã htyk par kêt ri pa akupỹn mẽ awỳr wrỳ.

³¹ —Nẽ koja nhỹrmã pika nẽ kaxkwa wa hapêx pa. Tã no ãm ixkapẽr koja wa urak nẽ aa hapêx kêt nẽ. Koja ãm rãhã ho rãhã. Kot paj aa ihkjê ho tanhmã mẽnh to hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽpahte akupỹn Jejus wrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt ã mẽpajarẽnh

Matêwre 24.36-44; Rukre 12.37-40; mããnẽn Atre 1.9-11; Wam Tesarõn 5.2; Sikũn Pêtre 3

³² Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nom akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgroja mẽ ate omunh kêt. Nẽ kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja kot ja pumunh kêt. Nẽ pa ixpê Tĩrtũm Kra htã ijaxwỳja ixte ja hã amnhĩ pumunh kêt. ãm Mẽpahpãm maatija tapxipix kot ja pumunh.

³³ —Tã mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kwa kêt ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Nẽ apkati mẽ amnhĩ wỳr ijapêr arĩt rãhã ho ri apa.

34-35 —E pa tanhmã mẽ amã akupÿn ixwryk xà hã arĩgro jarẽnh to ka mẽ inhma. Koja mẽhõ nhÿhÿm nojarèt hãmri nẽ kãm mẽ àpênh xwÿnhjê mã mẽ àpênh ã karõ nẽ òrkwÿ jamãr xwÿnh mã tanhmã kãm karõ hto. Hãmri nẽ òrkwÿ kahê xà jamãr xwÿnh mã kãm: “E kêr ka ixwakre kamã ijapêr arĩt rãhã ho ri apa.” Anẽ hãmri nẽ ma nhÿhÿm mõ. Tã mẽ kot ijapêr rĩt rãhã ho mẽ pa xwÿnhjaja te kot ixkre kahê xà jamãr xwÿnh kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. Õ patrãwja akupÿn hpôx xà hã arĩgro hã omunh kêt jakamã na hte kahê xà jamãr rãhã ho pa. Koja apu axpêr kamàt nhũm akupÿn hpôx japêr. Rÿ kôt ã kamàt rÿ krãhyre kà nhũm akupÿn hpôx japêr. Rÿ kwÿhtyk nhũm akupÿn hpôx japêr. Tã uræk nẽ mẽ ate akupÿn ixwryk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kêr ka mẽ ijamãr rãhã ho ri apa. Jao ixkutêp inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã nẽ. Ra ixte mẽ amã hã karõ xà hkôt. ³⁶ Kop ixkre kahê xà jamãr xwÿnhja tee ri õ patrãw kamã ama hãmri nẽ ra òtxwa nẽ htÿx òt o ÿr rôm nhũm haêr pê hwÿr hpôx ronhÿx ja kêp mex kêt nẽ. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ ixkutêp ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nom tee ri amnhĩ wÿr ixkãm ama hãmri nẽ axte inhmã ajamaxpêr kêt pê atÿx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa hkêt nẽ.

³⁷ —E ixte mẽ amã mẽmoj jarẽnhja na pa hte ixkwÿjê piitã mẽ kãm harê. Jakamã kwa kêr ka mẽ akupÿn ixwryk ã ijapêr arĩt rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus amnhĩ kukamã mẽ kãm ujarẽnh anẽ.

*Mě kot Jejus p̄r kukamã hamaxp̄r ã mẽ harẽnh
Matêwre 26.1-5; Rukre 22.1-2; Juãw 11.45-53*

¹ Tã nhũm Ijaew hkĩnhã ã arĩgro p̄ Pas w̄r apkati axkrut. Pas ã na hte mẽ ixp̄e Ijaewjaja amnep̄em Tĩrtũm kot pika p̄ Ejit p̄ mẽ inhĩḡet nẽ mẽ ixp̄ãm̄jẽ kator mã ijamaxp̄er kaxyw axp̄en w̄r akupr̄o nẽ hã ixkĩnh. Na pa htem arĩgroja mã: “Pas” anẽ. Nẽ harẽnh o: “Mẽ pahte p̄aw kaxkrit k̄et kur ã arĩgro” anẽ. ² Jakamã nhũm mẽ inhõ patre krãhtũmjẽ mẽ Tĩrtũm kap̄er tũm o mẽ ahkre xw̄yñhjaja kãm Jejus p̄r prãm nẽ. Nom mẽ kãm hk̄ot kap̄er mar o mẽ pa xw̄yñhjẽ p̄yma nẽ. Nẽ tee ri hã amnhĩ jahkre nẽ axp̄en mã:

—Hêxta waa nẽ. Tanhmã kot puj wem ho nẽ kupĩ? Kot puj mẽ pahkĩnh kãm tanhmã ho nhũm mẽ hkĩnh xw̄yñhjaja hã mẽ pahpumu nẽ mẽ pakamã gryk t̄yx nẽ. Pu mẽ hã axpu nẽ hã tanhmã axp̄en to. Jakamã kwa pu mẽ kormã tanhmã ho hk̄et nẽ. Anẽ.

*Mẽhõ ni kot Jejus krã gregrer ã harẽnh
Matêwre 26.6-13; Rukre 7.36-50; Juãw 12.1-8*

³ Rôm nhũm Jejus Simãw nhõrkw̄y kamã kormã apkur o nhỹ. Krĩ p̄ Petãn kamã. Simãwja na pre hk̄a kro x̄ap̄er t̄yx o pa nhũm Jejus akup̄yñ ho mex. Jakamã akup̄yñ ã krĩ hw̄ȳr p̄oj nẽ kutã apkur o nhỹ. Hãmri nhũm mẽhõ nija harẽnh ma nẽ mẽ hkuxwa x̄a hã k̄ax ã py nẽ ma hw̄ȳr o tẽ. Nẽ mẽ hw̄ȳr ax̄a nẽ nhỹh̄yñh k̄ax kahte nẽ mẽ hkuxwa x̄a ho hkrã gregrer pa. ⁴ Hãmri nhũm mẽ apkur o hkrĩ xw̄yñhjaja tee ri ã kot amnhĩ nhĩp̄ex anh̄ȳr ã omu nẽ kamã gryk nẽ. Nẽ axp̄en mã:

—Tk. Kwa nà na hã mẽ hkuxwa xàta kapĩr par kumrẽx. ⁵ Kop apu ma o htẽm nẽ ho wẽnê nẽ hpãnhã kàxpore ho rax kumrẽx nẽ hamýnh nẽ ho mẽ kêp amrakati xwýnhjê nhĩpêx par nhỹx ja kãm mex nẽ. Mo na ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ?

Anẽ nẽ hã kãm akir. ⁶ Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ kãm axàkjêr kêt nẽ. ãm hãmri na ã inhĩpêx anẽ. ⁷ Mẽ kêp amrakati xwýnhjaja koja mẽ arĩ mẽ akôt pa rãhã nẽ. Ka mẽ amã mẽmo arĩgro hã mẽ ho ajuta hprãm nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. No pa kot paj ri mẽ akôt ixpa ka mẽ ixto mex ry ho apa hkêt nẽ. Kot paj tokyx mẽ are. ⁸ Ixtyk nhũm mẽ kot ijaxàr kukamã na ã ixkrã gregrer anẽ. ãm hãmri na ã inhĩpêx anẽ. ⁹ ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. Koja mẽ krĩ piitã hkôt axpẽn mã ixte tanhmã mẽ anẽ amnhĩ nhĩpêx to hã ijarẽnh o pa nẽ mããnẽn kot ã inhĩpêx anhỹrja mããnẽn harẽnh o pa. Nhũm mẽ piitã kot tanhmã ixto mex to hã harẽnh ma. Anẽ.

Jut Kariot kot mẽ kãm Jejus ã àmnênh kaxyw ã harẽnh

Matêwre 26.14-16; Rukre 22.3-6; Juãw 13.21-30

¹⁰ Tã nhũm Jut Kariotja. Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnh pẽ 12 hõ na pre. Tã axtem nẽ Satanasti nhỹ hã ma patre krãhtũmjê hwýr tẽ nẽ axtem nẽ tanhmã Jejus o mẽ mar to nẽ mẽ kãm:

—E ot pa mẽ amã Jejus jarẽnh o tẽ. Xà kot paj mẽ amã hã amýnê ka mẽ hpãnhã inhmã amnhĩre nà? Anẽ.

¹¹ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã amnhĩre. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ kato nẽ ma tẽ nẽ Jejus pynênh kaxyw htãnopxar o hkôt ri pa.

Jejus kot ý hã kapêr o mẽ pa xwýnhjê kutã apkur ã harênh

Matêwre 26.17-19; Rukre 22.7-13

¹² Tã nhũm arĩgro pê Pas kato. Amnepêm mẽ inhĩgêjtjaja na prem ôwêhti hkrare hkwý pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ Ejit kãm mẽ kãm mẽ hkurê xwýnhjê nhĩhkra nẽ mẽ kator kaxyw na prem ã amnhĩ nhĩpêx anê. Jakamã na pa htem arĩ mẽ ixpê mẽ hkanrêhã mẽ htãmnhwýjaja Pas ã axpên wýr akuprô nẽ jam ijamaxpêr pê mẽ uràk nẽ ôwêhti hkrare hkwý hpa nẽ pãwti kaxkrit kêt kãm kuku.

Jakamã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho pa xwýnh pê 12jaja Pas ã mẽ apkur xà hã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa nhýri kot paj mẽ akutêp Pas ã mẽ panhõ hã apê? Anê.

¹³ Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ ja wa ho axkrut nẽ mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ nẽ wa kãm:

—E wa ma Jerujarê hwýr wa tẽ. Nẽ hwýr axà nẽ mēhõ myja pumunh kurê kumrêx. Nhũm amnhĩm gô ru nẽ amnhĩ kre hã poti xãm nẽ o tẽ ka wa omu nẽ hã ajêt nẽ ma ôrkwý hwýr hkôt tẽ. ¹⁴ Hāmri nẽ ixkre nhõ dõn pumu nẽ kãm: “E Jejus na wa inhmẽ pa wa awýr tẽ. Na awýr pêr mēnh o: ‘Nhýri kot paj we ixkôt ri mẽ pa ho pa xwýnhjê mẽ Pas ã axpên kutã apku?’ Anhýr o na awýr pêr mẽ.”

¹⁵ —Wa ã kãm akapêr anê kê war ama nẽ war amã ôrkwý nhĩmõk ã ixkre rax õ jahkre. Ra kamã kaxyw mẽ paxàpkur xà hã mẽmoj piitãã. Ka wa omu nẽ mãmri kamã mẽ ixkutêp mẽ panhõ hã apê. Anê.

¹⁶ Hāmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr tẽ. Nẽ krĩm axà nẽ ra kot wa kām mẽmoj jarẽnh xà hkôt mẽmoj piitã omu nẽ mẽ kutêp mẽ kām mẽõ hã àpênh o wa xa.

Jejus kot mẽhõ kot mẽ kām hã àmnênh ã harẽnh

Matêwre 26.20-25; Rukre 22.21-23; Juãw 13.21-30

¹⁷ Tã nhũm kamàtre nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja wa hkôt mõ. ¹⁸ Hāmri nẽ kỳxpê ixkreja wỳr api nẽ hwỳr agjê nẽ apkur kaxyw hkrĩ hpa nẽ kormã apkur o hkrĩ nhũm Jejus mẽ kām:

—E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ amnhĩ krãm haxàr tỳx nẽ. Kot kaj mẽ ixkutã axàpkur o akrĩ xwỳnhjê hõ mẽ kām ixkurê xwỳnhjê mã ixtã amỳnê. Anẽ.

¹⁹ Hāmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Nẽ axpên pãnhã amnhĩ tã hkukja nẽ kām:

—Kwa xà pa kot paj ã anhĩpêx anẽ? Nà pa hkêt. Anẽ.

²⁰ Hāmri nhũm mẽ kām:

—Nà mẽ apê 12jê hõ kot kaj ã inhĩpêx anẽ. Mẽ ate ixkutã guhkrax kām anhõ pãwti ho mry kagô nhek o akrĩ xwỳnhjê hõ kot kaj ixtã amỳnê. ²¹ Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ixkukamã harẽnh xà hkôt koja mẽ tanhmã ixto rax nẽ ixpĩ. Nom kot mẽ kām ixtã àmnênh mã xwỳnhta hêxta waa nẽ. ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê koja amnhĩ xà htỳx kām hamak rax kumrêx. Kop apu aa õ mãmaj nhõxà hkre rũm kator kêt ronhỹx ja kām mex nẽ.

²² Anẽ nẽ kormã mẽ apkur o hkrĩ rôm nhũm pãwti hõ py nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hāmri nẽ mẽ kām ho hkry nẽ mẽ piitã mẽ kām òr pa nẽ mẽ kām:

—E na pa mẽ amã pãwti ho hkry nẽ mẽ amã kugõ. Ja pyrã nẽ koja mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ te ixto

hkry hpar pyrək o inhîpêx pa amnhî xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. E mẽ mãmri aku. Anê.

²³⁻²⁴ Nê hpãnhã wĩhti hã kop py nê mã ho anê nê Tĩrtũm mã harê. Hãmri nê mẽ kãm kugõ nê mẽ kãm:

—E mẽ kot ixpĩr xà hã arĩgrota ã koja ixkamrô axkapĩ. Nom koja mẽ amarĩ ixpĩr nhũm amarĩ hpikapĩr kêt nê. ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ ìhkram amnhî jaxà nhũm mẽ ã inhîpêx anê. Koja ixkamrô axkapĩ nhũm Tĩrtũm omu nê ixkukwak ri mẽ anê mẽ ate amnhî tomnuj piitã amnhî katut kôt rênh pa nê mẽ ato hkra. Ra amnepêm kot ja hã amnhî jarênh xà hkôt. Jakamã e. Mẽ axpên pãnhã ixkamrô pikapĩr mã ajamaxpêr pê ixte mẽ amã kop kãm wĩhti nhõrta o akõm o axpên nhîpêx. Anê.

Nhũm pre ã mẽ kãm amnhî jarênh anê nhũm mẽ piitã ho hkõm o axpên nhîpêx. ²⁵ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Ãm hãmri na pa mẽ amã amnhî jarê. Kot paj axte wĩhti ho ixkõm kêt rãhã nhỹrmã Inhõ Papaj akupỹn mẽ awỳr inhmê. Hãmri pu mẽ rĩ kormã akupỹn ixpõx xà hã arĩgrota ã pahkĩnh nê. Nom axtem tanhmã hã pahkĩnh to. Anê.

²⁶ Nhũm pre ã mẽ kãm kapêr anê hãmri nhũm mẽ Tĩrtũm mã mex o mex ã gre hãmri nê hapõx pa nê ma hixêt pê Oriwêhti hwỳr mra.

Jejus kot Simãw Pêtre hkukamã tanhmã harênh to

Matêwre 26.31-35; Rukre 22.31-34; Juãw 13.36-38

²⁷ Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhê hkukamã tanhmã mẽ kãm ujarênh to nê mẽ kãm:

—E mẽ inhmã. Tĩrtũm kapēr ã kagà htũm kot ã mẽ pajarēnh kot anhỹr.

Kot paj ôwêhti jamâr o pa xwỳnhja pĩ hãmri nhũm ôwêhti hpigrành pa nẽ ma anhgrà nẽ ri mra. Anhỹr o te ixpê ôwêhti jamâr xwỳnh nhũm mẽ apê ôwêhti pyràk ã mẽ pajarēnh. Tã kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. ²⁸ Mẽ kot ixpĩr tã koja Tĩrtũm akupỹm ixtó ixtĩr. Pa akupỹm ixtĩr nẽ ma mẽ akukamã pika pẽ Garirej wỳr mỗ. Kamã kot puj mẽ axte axpẽn pumu. Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri mẽ amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Kwa nà. Ri ã mẽ ijarēnh anhỹr kêt nẽ Pahihti. Kot paj akaga hkêt nẽ. Jajaja koja anhgrà nẽ hprõt nẽ ma mrar japêr no pa kot paj anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

³⁰ Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot kaj anẽ Simãw Pêtre. Koja apkati hkôt krãhyre hkàr kêt ri ka ra mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã mẽ kãm amnhĩ tã axàprãr o axkrunêpxi kãm ga. Kwa jam ajamaxpêr tỳx nẽ. Anẽ.

³¹ Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma kãm amnhĩ tã àprãr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Koja mẽ tee akôt ixpĩr mã tã no pa ãm aa akaga hkêt kumrêx. Kot paj akôt ixpa ho ixpa rãhã nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjê piitã ã kãm amnhĩ jarēnh anẽ.

Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh

Matêwre 26.36-46; Rukre 22.39-46

³² Tã nhũm Jejus ma nhỹri mẽ kot kãm “Gesẽm” anhỹr xwỳnhja wỳr hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê ho mỗ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—E mẽ jar ixkutêp akrĩ. Pa ma mütüm tẽ nẽ Tĩrtüm mã amnhĩ jarẽ mãn. Anẽ.

³³ Hãmri nẽ amnhĩ kôt mẽ ho axkrunêpxi nẽ mẽ o mō. Simāw Pêtre mẽ Jepetew kra pijakrut pê Xiakre nẽ Juāwja nhũm amnhĩ kôt mẽ o mō. ³⁴ Hãmri nẽ amnhĩ kukamã mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja kot tanhmã hipêx tota kukamã hamaxpêr o ra amnhĩ kamã kahak tỳx o ra hkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ hkôt mẽ mrrar xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Na pa tee ri amnhĩ xà htỳx kamã ijamakja kukamã ijamaxpêr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx o ixkaprĩ nẽ. Te ra ixkaprĩja kot ixpĩr o mōr pyrāk. Jakamã e mẽ jar anohtỳx nẽ ixto Tĩrtüm wỳr o akrĩ kê tanhmã ixto pa mẽ kot tanhmã ixtoja kutã ixihỳx nẽ. Anẽ.

³⁵ Hãmri nẽ mẽ kurũm htẽm grire nẽ amnhĩ kamã kahak o Tĩrtüm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw htu mỳr pê htẽm nẽ pikap nõ nẽ kãm:

³⁶ —Kwa Papaj. Hêxta waa nẽ. Inhmã amnhĩ xà htỳx kãm ijamak prãm kêt kumrêx. Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr nẽ amnhĩ kamã ixkahak tỳx nẽ. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nẽ mãmri ho ajapêx nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja tanhmã ixto hkêt nẽ. Rỳ ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm kê mẽ mãmri tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã hprãm xà hkôt kêt.

³⁷ Anhỳr o Tĩrtüm mã amnhĩ jarẽ hãmri nẽ kànhmã xa nẽ akupỳm Simāw Pêtreja mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ omu nhũm mẽ ra htỳx gōr nẽ hikwỳ. Hãmri nhũm tee ri mẽ omu nẽ Simāw Pêtre mã kãm:

—Kwa Simāw Pêtre. E mẽ hãmri akrã hapôj. Kwa wem anohtỳx grire nẽ ixkutêp amnhĩ to Inhõ

Papaj wÿr o akrĩ ³⁸ kē mẽ ixkôt tanhmã mẽ ato htã ka mẽ amã mẽ uma xàj ixkaga hkêt nē arĩ mẽ kutã amnhĩ to htÿx nē akuhê. ã mẽ amã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhÿr prãm nom kormã mẽ amã maa. Anē.

³⁹ Hãmri nē akupÿm tē nē axte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarēnh to.

⁴⁰ Nē akupÿm mẽ hwÿr tē nē mẽ omu nhũm mẽ axte ôt pa nē hikwÿ. Nhũm tē nē tee ri mẽ omu hãmri nē tanhmã mẽ kãm nē hkêt nē. ãm awjanã nē ma akupÿm tē nē axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarē.

⁴¹⁻⁴² Hãmri nē akupÿm mẽ hwÿr tē nē mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ arĩ gõr nē anhĩkwÿ? E mẽ tokyx akrã hapôj. Na mẽ ra ixwÿr mrrar nē kot ixpynēnh mã. Kojã mẽ tokyx ixkutã mẽ kot amnhĩ xunhwÿr xwÿnhjaja mẽ kãm ixtã amÿnê. Ota ra kot ixtã mẽ kãm àmnēnh xwÿnhhta tē. E mẽ tokyx kànhmã akrĩ pu mẽ kutã mra. Anē.

Mẽ kot Jejus pynēnh ã mẽ harēnh

Matêwre 26.47-56; Rukre 22.47-53; Juãw 18.1-11

⁴³ Nhũm Jejus kormã mẽ kãm kapēr o ãm rãhã nhũm Jut Kariotja tē. Mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê hõ htã nhũm ra amnhĩ kôt mẽ ohtô nē Jejus wÿr mẽ o tē nhũm mẽ wapohti nē kô jamÿ nē hkôt o mra. Patre krãhtũm mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapēr tũm o mẽ ahkre xwÿnhjaja ra Jut kôt mẽ kurē nhũm mẽ man hkôt Jejusja wÿr mra. ⁴⁴ Na pre ra Jut Kariotja mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarēnh to nē mẽ kãm:

—E kot paj nhÿri mẽ pahte unēnh mã xwÿnhhta pumu nē hwÿr tē nē kahti hkôt kumÿ nē tanhmã kãm ixkapēr to. Ka mẽ ixpumu nē hwÿr tē nē unē nē ma akupÿm o tē.

Aně hāmri nē ma hwỳr mẽ o tē. ⁴⁵ Ně Jejusja pumu nē hwỳr tē nē kām: “Pa mẽ ijahkre xwỳnh.” Aně hāmri nē kahti hkôt kumỳ. ⁴⁶ Hāmri nhũm hkôt mẽ mrar xwỳnhjaja omu nē Jejus wỳr mra nē unênh kurê kumrêx. ⁴⁷ Hāmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nhũm hõja õ wapo kapa nē patre maati mã àpênh xwỳnh kot mẽ hkôt htêm xwỳnhhta mã wapo ho apê. Ně kot ho hkrã nhĩpôn mã tã kuhpaw nē upôk rũm hamak nhĩkjê krãhta. ⁴⁸⁻⁴⁹ Hāmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kot unênh xwỳnhjê mã kãm:

—Kwa na pa pre apkati mẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã mẽ kãm ixujarênh o ixpa ka prem tokyx ixpynênh kêt nē. Tã jarãhã te ixte amnhĩ tomnuj xwỳnh pyrã nē ixwỳr wapohti nē kô hã akapên nē ixwỳr atêm rax nē. Nom ra mẽ ate tanhmã ixto kaxyw arĩgro kator jakamã mẽ mãmri tanhmã amã ixto hprãm xà hkôt tanhmã ixto. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot mẽ akukamã ã mẽ ate inhĩpêx anhỹr ã mẽ ajarênh xà hkôt. Aně.

⁵⁰ Hāmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri mẽ kot unênh ã mẽ omu hāmri nē mẽ umaj Jejus kaga nē ma hprôt pa nhũm ahte mẽ kuri xa. ⁵¹⁻⁵² Hāmri nhũm mẽ ma o tē. Nhũm kormã mēhõ nyw xwỳnhja tee ri ja hã mẽ omu nē ma Jejus kôt tē. Nhũm mẽ amnhĩ kôt omu nē kot unênh kaxyw kahty xà hã kupy nhũm mẽ umaj mẽ ìhkra kamã kahty xàja re nē ma hkênh nē hprôt nē tēn akunok.

*Ijaew nhõ patre maati kot Jejus kukjêr ã harênh
Matêwre 26.57-68; Rukre 22.63-71; Juãw 18.12-
14, 18.19-24*

⁵³ Tã nhũm mẽ ma mẽ õ patre maati nhõrkwỹ hwỳr Jejus o tẽ. Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja õrkwỹ hwỳr Jejus ã akuprõ. ⁵⁴ Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ hkõt tẽ nẽ mẽ hkõt patre maati nhõ kĩtare hwỳr axà nẽ amỳm hã mẽ omunh o xa. Nhũm ra pòristijaja kĩtare kamã amnhĩm kuto nẽ hã ànhunh o hkrĩ nhũm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ ìhkõ hã ànhunh o nhỹ.

⁵⁵⁻⁵⁶ Rôm nhũm ixkre kamã mẽ pikuprõnh xwỳnhjaja tee ri Jejus ã krĩ nhõ xwỳnhjê kukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ atõ na ka pre Jejus kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu? Mẽ atõ mẽ inhmã harẽ pa mẽ ama nẽ Rôm nhõ xwỳnhjê nhĩhkram haxà kê mẽ pamã kupĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ axpẽn pãnhã tanhmã harẽn to. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽn to htã nom ri ho hêx jakamã axpẽn kwỳm ri tanhmã ri harẽn to nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ axpẽn kwỳm ri tanhmã harẽn to hkêt nẽ. Axpẽn kõt mãn ri tanhmã mẽ inhmã harẽn to. Anẽ.

⁵⁷ Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja kànhmã kuhê nẽ axpẽn kõt tanhmã ho hêx to nẽ mẽ kãm:

⁵⁸—Nà kot paj mẽ amã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ. Na pa prem ã kapẽr anhỹr ã kuma. Na pre tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽn xà hã ixkreta jarẽn to nẽ harẽn o: “Kot paj ixkreja grành pa hãmri nẽ ixtã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx. Nom kot paj amnhĩ nhĩhkra ho hipêx kêt nẽ.” Anhỹr ã ã amnhĩ jarẽn anẽ pa mẽ kuma.

⁵⁹ Anhÿr o harënh tã nom axpën kôt harënh kêt nê. Arĩ axpën kwÿm ri harê. ⁶⁰ Hãmri nhũm mẽõ patre maati tee ri mẽ kot tanhmã ho kapêr toja ma nê mẽ aptàr tũmjê noo mã kànhmã xa nê Jejus mã kãm:

—E na ka ra mẽ kot ã ajarënh anhÿrja ma. Xà kot kaj tanhmã mẽ inhmã amnhĩ tã axàprâr to hkêt nê? Xà ãm hãmri na mẽ ajarê? E kwa mẽ inhmã tanhmã amnhĩ jarënh to. Anê.

⁶¹ No nhũm akryk xa nê tanhmã kãm nê hkêt nê. Hãmri nhũm tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã omu nê axte kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarê. Xà apê Tĩrtũm Kra na ka? Xà ka na apê Tĩrtũm kot mẽ ixwÿr amënh xwÿnh na ka? Anê.

⁶² Hãmri nhũm tã kãm amnhĩ jarê nê kãm:

—Tÿ. Ixpê tãmta na pa. Ra mẽ ate jarãhã tanhmã ijarënh to kaxyw apikuprõnh tã nom kot paj nhÿrmã mẽ kamjaja tanhmã mẽ ajarënh to ka mẽ amnhĩ tã ixpumu. Kot kaj mẽ Tĩrtũm kot mẽ ato amnhĩptàr xà kutã akrĩ hãmri pa hwÿr tẽ nê ìhkô hã nhÿ. Kakrã kamã kot paj hwÿr tẽ nê ìhkô hã nhÿ hãmri nê ÿ hã tanhmã mẽ ajarënh to ka mẽ amnhĩ tã ixpumu. Anê.

⁶³⁻⁶⁴ Hãmri nhũm tee ri ã kot amnhĩ jarënh anhÿrja ã kuma nê gryk xàj amnhĩ xê kaxô nê mẽ aptàr tũmjê mã kãm:

—Kwa mo kaxyw kot puj mẽ axte ri ho tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harënh xwÿnhjê hõ japêr? Ra tãm kot amnhĩ pê Tĩrtũm Kra hã amnhĩ to hêx nhũm mẽ pahte pajamak o mar kênã. E tanhmã kot puj mẽ ho? Anê.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot puj mẽ kupĩ. Ra htyk mã tãm kênã. E kwa tokyx pu mẽ ma Rôm nhõ pahihti hwỳr o tẽ kê mẽ pamã hã amỳnê kê mẽ kupĩ. Anẽ.

⁶⁵ Hãmri nhũm mẽ hipêx kati rax nẽ. Nẽ hkuk kuhtô nẽ hpãnhã no hpro nẽ htak nẽ kãm:

—E mẽ kot atak xwỳnhjê nhĩxi jarẽ. Apê Tĩrtũm Kra hã ate amnhĩ jarẽnh jakamã mãn uràk nẽ axàhpumunh tỳx. Jakamã e mẽ hixi jarẽ. Anẽ.

Nhũm prem ã hipêx anẽ hãmri nẽ pôristijê nhĩhkram haxà nhũm mẽ htak rax o kuhê.

Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã kot amnhĩ jarẽnh

Matêwre 26.60-75; Rukre 22.54-62; Juãw 18.15-18, 18.25-27

⁶⁶⁻⁶⁷ Rôm nhũm Simãw Pêtre arĩ kĩtare kamã mẽ ìhkô hã ànhunh o nhỹ. Hãmri nhũm mẽõ patre maati mã àpênh xwỳnh nitita mẽ hwỳr kato nẽ xa. Hãmri nẽ hirã kamã hprĩ hã Simãw Pêtre pumu nẽ omunh mex kurê kumrêx nẽ kãm:

—Xê pêr apê Najare nhõ xwỳnh Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka. Anẽ.

⁶⁸ Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ ra kãm ma nẽ. Nẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Ixte mễhõ my ata pumunhre hã. Anẽ.

Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ ma tẽ nẽ kĩtare hwỳr kahê hkôt ã mẽ hkàx ã ahte xa nhũm krãhyre kã. ⁶⁹ Nẽ gaa nhũm hpãnhã mẽ kãm àpênh xwỳnhjê hõja omu nẽ hã mẽ kãm:

—Xê ma ãm hãmri na harẽ. Kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na pêr. Anẽ.

⁷⁰ Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Mě ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx anhỹr kêt nẽ. Aa ixte mēhõ ata pumunh kêt kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ hkwỳja gaa nẽ kê axte hprĩ hã omu nẽ kãm:

—Kwa ãm hãmri na mẽ ajarẽ. Apê Jejus hkwỳ na ka. Ajaxwỳja apê Garirej nhõ xwỳnh kênã. Anẽ.

⁷¹ Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ kãm ma htỳx nẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà. Na pa Tĩrtũm noo mã mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj amnhĩ to ixêx japêr nhũm inhma nẽ hã tanhmã ixto. Nà uràn ixpê Garirej nhõ xwỳnhre hã. Ixte mēhõ mũj pumunh kêt kumrẽx tã ka mẽ xatã axpẽn kôt ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh ã ixkamnhĩx o xa.

Anhỹr o ra mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxi. ⁷² Hãmri nhũm axte krãhyre kà. Jao ra hkàr o axkrut. Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nẽ Jejus kot ra hkukamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnhja mã hamaxpêr kurê kumrẽx. Krãhyre kormã hkàr o axkrut kêt ri kot mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxi hã harẽnhja mã hamaxpêr. Hãmri nẽ ra kànhmã hakry hpar o tẽ nẽ hkaprĩ htỳx kumrẽx. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nẽ amnhĩ mã:

—Hêxta waa nẽ. ãm hãmri na pre Jejus ijarẽ. Tã pa kot ijarẽnh xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kwa mo na pa axtem nẽ ã mẽ kãm amnhĩ to ixêx anẽ?

Anẽ hãmri nẽ hkaprĩ xàj mỳr rax nẽ.

15

Pirat kot Jejus kukjêr ã harênh

Matêwre 27.1-2, 27.11-14; Rukre 23.1-5; Juãw 18.28-38

¹Tã nhũm myt kato nhũm mẽ axte Jejus ã axpên wÿr akuprõ. Patre krãhtũmjê mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwÿnhjê mẽ Ijaew nhõ juistijaja nhũm mẽ piitã hã akuprõ. Hãmri nê pôristi mã anê nhũm mẽ Jejus pa hpre nhũm mẽ ma Rõm nhõ xwÿnhjê nhõ pahi Pirat wÿr o tẽ. Piratja na pre hte Rõm nhõ xwÿnhjê nhõ pahi Sesti nhÿ hã Ijaew o amnhĩptâr o pa nhũm prem ma hwÿr o tẽ. ²Hãmri nê kutã ãm nê tanhmã kãm harênh to nê kãm:

—E ot pa mẽ awÿr jahti ho tẽ. Na hte mẽ inhmã hêx rũnh o pa. Mẽ ixte Pahihti Sesti kapêr kwÿm ri amnhĩ nhĩpêx prãm xàj tanhmã mẽ inhmã hêx to. Nê axtem nê mẽ ixte Sesti mã kàxpore hkwy nhõr kêt ã mẽ inhmã karõ. Nê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw kêp mẽ inhõ pahi hã ãm ã amnhĩ jarênh o pa. Na hte ã mẽ inhmã amnhĩ to hêx anhÿr o pa. Anê.

Hãmri nhũm Pirat mẽ kuma nê Jejus pumu nê tanhmã hkukjêr to nê kãm:

—E inhmã amnhĩ jarê. Xà ãm hãmri na mẽ ã ajarênh anê nà? Xà apê Ijaew nhõ pahi na ka? Xà ka na htem amnhĩ wÿr akãm hamak o pa? Anê.

Hãmri nhũm kãm:

—Tÿ. Nà ãm hãmri na ka ã ijarênh anê. Anê.

³Hãmri nhũm patre krãhtũmjaja tanhmã kãm ho kapêr to. ⁴Nhũm mẽ kuma nê axte hkukja nê kãm:

—Kwa na mẽ ã ajarênh anê ka mẽ ama nê ãm mẽ ama nê inhmã tanhmã amnhĩ tã axàprâr to hkêt nê. Anê.

⁵ Nom nhũm Jejus ãm akryk xa nẽ tanhmã axte kãm nẽ hkêt nẽ. Jakamã nhũm Pirat tee ri omunh pê hamaxpêr o nhỹ.

Pirat kot Jejus pĩr ã àmnênh ã harênh

Matêwre 27.15-26; Rukre 23.13-25; Juãw 18.39-19.16

⁶ Na pre hte pahi Pirat arĩgro pê Pasja ã Ijaewjaja kãm hprãm xà hkôt mẽ hagjênh xwỳnhjê ho hpỳnh nẽ mẽ kãm ure. ⁷⁻¹⁰ Jakamã nhũm Ijaew kwỳjaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa. Kwa xà kot kaj jarãhã mẽ inhmã mẽ hagjênh xwỳnhjê hõ mã anhũre nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hamaxpêr o:

—E paj Jejus ã mẽ kuma nẽ kãm inhũre. Mẽ piitã mẽ kãm kapêr mar prãm nhũm mẽõ patre krãhtũmjaja pix kot mẽ hkôt kamã gryk nẽ ã ixwỳr o mrrar anhỹr kênã. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Nà kot paj mẽ amã hõm inhũre. Kwa xà kot pa mẽ amã mẽ anhõ “pahihti” jarênhja mã inhũre nà? Anẽ.

¹¹ Hãmri nhũm patre krãhtũmjaja tee ri kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ kãm anẽ kê Parapas mã mãn ure. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Pirat mã kãm:

—Nà Jejus mã anhũrer kêt nẽ. Parapas mã mãn anhũre. Anẽ.

¹² Hãmri nhũm mẽ kãm:

—No mẽ ate mẽ anhõ pahi hã harênh xwỳnhnta? Tanhmã kot paj ho? Anẽ.

¹³ Hãmri nhũm mẽ àmra kamã kãm hã amỹnê nẽ kãm:

—Kwa pĩ kahpa hã anhõ kê ty. Anẽ.

14 Hāmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã kot pa ã hipêx anẽ.

Anhỹr tã nhũm mẽ xatã anhĩpê kãm kapêr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Kwa pĩ kahpa hã mãn anhô kê ty. Tokyx ã mẽ inhmã hipêx anẽ.

Anhỹr o kuhê. Kàx pê kãm anhỹr o kuhê.

15 Nhũm tee ri mẽ kuma hãmri nẽ mẽ kãm hprãm xà hkôt mẽ kãm Parapas mã ure. Nẽ pôristi hkwỳjê mã Jejus ã amỹnê nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Mẽ mamrĩ hwỳr tẽ nẽ htak hãmri nẽ kapôt ã mẽ hpar xà hã pika hwỳr o tẽ nẽ pĩ kahpa hã anhô. Anẽ.

Mẽ kot Jejus tak ã mẽ harênh

Matêwre 27.27-32; Juãw 19.2-3

16 Tã nhũm pôristijaja akupỹm ixkreja wỳr Jejus o axà nẽ amnhĩ wỳr hkwỳjê hã karõ nhũm mẽ hwỳr agjê nẽ Jejus ã akuprõ. 17 Hãmri nẽ kêp pahi hã hpêr o pikênh kaxyw kãm pahi hã mẽ ahkà nhĩpêx nẽ hkrãm haxà. Nom axtem nẽ akunĩ kamã mẽmo mrô nhĩ te kot ronh kanêre pyræk xwỳnhja nhũm mẽ kãm hikãx nẽ hkrãm haxà. Hãmri nẽ kêp ê kapa nẽ pahi hã mẽ ê kamrêk ô py nẽ kãm haxà. 18 Hãmri nẽ kãm:

—E apê Ijaewjê nhõ pahi na ka. Anẽ.

19 Hãmri nẽ xatã axpên pãnhã hwỳr mra nẽ pĩ ho hkrãx pê htak nẽ hkuk kuhtô nẽ hã hpêr o pikênh pê hã hpijaàm pyrà nẽ kutã hkôn krã ho hkrĩ. 20 Hãmri nẽ kêp pahi xê kapa nẽ akupỹm kãm ê jaxà nẽ pĩ kahpa hã nhôr kaxyw ma o kato nẽ o tẽ.

²¹ Nom nhũm ra hiro tỳx nẽ nhũm mẽ tee ri omu hãmri nẽ mễhõ kot ho ajuta kaxyw mẽ kot hkôt omunh o mỗr xwỳnhjê kapi ho xa. Hãmri nẽ Sirẽn nhõ xwỳnh Simãw hkà htykreja pumu. Aresãn mẽ Rupti wa hipêêxà na pre. Nhũm htỳx hamakêtkati nẽ mẽ kutã krĩm tẽ. Hãmri nhũm mẽ haê nẽ unê nẽ kãm Jejus o ajuta kaxyw hã karõ nhũm kãm pĩ kahpaja mỳ nẽ mẽ hkôt o tẽ.

Mẽ kot pĩ kahpa hã Jejus nhôr ã mẽ harẽnh

Matêwre 27.33-44; Rukre 23.33-43; Juãw 19.17-27

²² Nhũm mẽ ra kẽn nhĩxê t te kot mẽ hkrã hi pyrãk xwỳnhja wỳr Jejus o pỏj. Mẽ kot kãm “Korkot” anhỳr xwỳnhja wỳr. Mẽ pakapêr kãm na htem Korkotja jarẽnh o: “Mẽ hkrã hi xà” anê. Jakamã nhũm mẽ ra hwỳr o pỏj. ²³ Hãmri nẽ kot pĩ kahpa hã nhôr kaxyw wĩhti hkwy ho mẽ mẽmo mẽhkanexà pê mĩa ho ahkà. Kot ho kôm nẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak kêt kaxyw hipêx nẽ kãm kugõ nom nhũm hkaga nẽ ho hkôm kêt nẽ. ²⁴⁻²⁶ Hãmri nhũm myt kaxkwa nhĩpỏk wỳr tẽ nhũm mẽ pĩ kahpata ã Jejus xi nẽ prek o ãhkra ho htỳx nẽ hpar o htỳx. Nẽ hpãnhã kaxyw kakwỳ nẽ kànhmã pĩ kahpa jarĩ nẽ kre kamã ãm nẽ hity hpa. Nhũm Jejus kỳx pê amnhĩ xà htỳx kumrêx kamã hamak o ajê t. Nhũm pỏristi hỏja tẽ nẽ tapti hỏ py nẽ hã kagà ho:

IJA EWJÊ NHỎ PAHI NA JA

Hãmri nẽ Jejus wỳr ho api nẽ mỳ ri kunhõ. Hãmri nhũm hparpê pỏristi hkwyja axpẽn mã ê hkwy ho hpigrãnh kaxyw hã kẽnre ho jỏka ho hkrĩ.

²⁷⁻²⁸ Tã nhũm mẽ wa kot amnhĩ tomnuj xwỳnh wa ho axkrut nẽ mã wa ho anê nẽ. Nẽ pĩ kahpa hã

prek o wa ïhkra ho htỳx nẽ wa hpar o htỳx hãmri nẽ akutã ho Jejus nhĩjẽ nhũm wa ajêt.

²⁹ Hãmri nhũm mẽ kot omunh mã mrar xwỳnhjaja Jejus pumu nẽ hã hpër o pikẽnh punuj nẽ hkrã ho apê nẽ kãm:

—Kwa na ka pre ate Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre grành par nẽ atã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx par ã amnhĩ jarẽnh o apa. Nẽ axàhpumunh o axàhpumunh ã amnhĩ jarẽnh o apa.

³⁰ Jakamã e kwa amnhĩ kapa nẽ wrỳ pa mẽ ja hã apumu. E kwa tokyx. Anẽ.

³¹ Nẽ patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapër tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja piitã hwỳr mra nẽ hã hpër o pikẽnh o kuhẽ. Nẽ axpẽn mã kapër o:

—E jahti na xep pre mẽ kamã ukaprĩ ho pa nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa. Tã tãm tanhmã amnhĩ to nẽ wrỳk kêt nẽ. ³² Kwa pu mẽ arĩ pakuhẽ nẽ kot amnhĩ kaxàr nẽ wrỳk kãm omu. Koja wrỳ pu mẽ omu nẽ kêp mẽ panhõ pahihti hã hkôt pajamaxpër kurê kumrẽx. E tokyx wrỳ Jejus pa mẽ awrỳk kãm apumu. Nà kot kaj awrỳk rax nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm akutã wa kot hijê nẽ jêt xwỳnh wa haxwỳja kãm kapër punuj o ajêt.

Jejus htyk ã harẽnh

Matêwre 27.45-46; Rukre 23.44-49; Juãw 19.28-30

³³ Tã nhũm ra kaxkwa nhĩpòk ri myt nhỳr mẽ nhũm te kamàt pyràk. Nhũm kamàt kô rax kumrẽx o ra hã awry mẽ nhũm akupỹm myt katêr o mỗ.

³⁴ Hãmri nhũm Jejus àmra kamã Tĩrtũm mã kapër nẽ kãm:

—Inhõ Tĩrtũm inhõ Tĩrtũm. Kwa mon ka ixkaga? Anẽ.

Nom kapër kãm kapër o:

—Eri Eri rãmã sapatani. Anẽ.

³⁵ Hãmri nhũm mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjaja kot Eri hã harẽnh ma nẽ htỳx ho finat Eris mã kapêr ã hkamnhĩx. ³⁶ Hãmri nhũm ja hprôt nẽ mẽmo rereeti py nẽ pĩ ho hkanhwỳ nẽ o tẽ nẽ ho wĩhti nhek nẽ Jejus wỳr o tẽ nẽ kot hkaôr kaxyw kãm kupẽ. Hãmri nẽ hkwyjê mã kãm:

—E hãmri pu mẽ jar hkàx ã pakuhê nẽ Eris jamã mãn. Koja kuma nẽ hwỳr tẽ nẽ o wrỳ nà? Anẽ.

³⁷ Nom nhũm Jejus ra htyk kaxyw nẽ àmra htỳx nẽ ty.

³⁸ Hãmri nhũm Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã hakwakre hã kupêxêja axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽnh kurê kumrẽx. Utĩ rax tã kỳj rũm ahpar mã axkjê nẽ amnhĩ kahê xà mẽ. Te Jejus htyk o mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê mã Tĩrtũm wỳr pry jakwa kre kahê xà mẽnh pyràk o ã amnhĩ kaxôn anẽ. ³⁹ Nhũm pôristi krãhtũmjê hõja Jejus parpê kutã htyk kãm omunh o xa. Hãmri nẽ tee ri omu nẽ hamaxpêr o:

—Hêxta waa nẽ. ãm hãmri na pre hte kêp Tĩrtũm Kra hã amnhĩ jarẽnh o pa. Tã pa mẽ amarĩ kupĩ. Anẽ.

⁴⁰⁻⁴¹ Rôm nhũm mẽni kwỳjaja amỳm htyk kãm omunh o kuhê. Na pre htem Garirej kamã Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã mẽ apkur xà hã àpênh o mẽ hkôt pa nẽ mẽ hkôt Jerujarẽ hwỳr mỗ. Marir Matarẽn nẽ Xiakre mẽ Jojes wa katorxà Marirja. Nẽ Sarome. Nẽ mããnẽn mẽni hkwyjaja nhũm mẽ amỳm Jejus htyk kãm omunh o kuhê.

Mẽ kot Jejus jaxàr ã harẽnh

Matêwre 27.57-61; Rukre 23.50-56; Juãw 19.38-42

⁴² Nhũm prem arĩgro pê sêsta hã Jejus pĩ nhũm ra amỹkry htỹx nê. Sap kukamã na pre htem Ijaewjaja amnhĩm apkur xà hã mẽõ nhĩpêx pa nhũm sap kato nhũm mẽmoj to anhỹr kêt nê. ⁴³ Jakamã nhũm Juje hõ pê Arimatej nhõ xwỹnhja. Kêp Ijaewjê nhõ juisti hõ na pre. Nhũm mẽ piitã kãm hkĩnh nê axpẽn mã mex o mex ã harênh o pa. Na pre Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr Jejus mẽnh kôt hamaxpêr o pa. Tã Jejus htyk ã omu hãmri nê hamaxpêr o:

—E pa ma pahi Pirat wỳr tẽ nê Jejus nhĩ hã kuwỳ. Inhmã uma htã kot paj ma hwỳr tẽ nê hã kuwỳ kê inhmã kugõ pa ma o tẽ nê tokyx haxà. Kot paj ho anhỹr tokyx anhỹr kêt nhũm mẽ panhõ arĩgromnu pê sapja wỳr ra myt axà hãmri pa haxàr kêt nê.

Anhỹr o hamaxpêr nê ma Pirat wỳr tẽ nê hã kuwỳ. ⁴⁴ Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pê ra htyk ã harênh ma nê amnhĩ wỳr pôristi krãhtũmjê hõ hã karõ nê hã hkukja nê kãm:

—Kwa xà na ra Jejus ty? Anê.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ na ra ty. Anê.

⁴⁵ Hãmri nhũm kuma nê Juje mã kãm:

—Tôe. Mamrĩ ma o tẽ nê haxà. Anê.

⁴⁶ Hãmri nhũm kuma nê akupỹm Jejus wỳr tẽ nê pôristi mã anê nhũm mẽ kãm ho wrỳ. Nhũm kumỳ nê kupêxê ho hkupu hpa nê o tẽ nê kẽn kre kakwỹnh kãm haxà. Hãmri nê kẽn rax o hitom mex nê ma akupỹm krĩm tẽ. ⁴⁷ Nhũm Marir Matarên mẽ Juje katorxà Marir ôja wa ma hkôt tẽ nê kot haxàr kãm omunh o xa. Kot mẽ hkuxwa xà ho gregrer kêt rãhã haxàr kãm omu.

16

Jejus akupÿm htĩr ã harẽnh

Matêwre 28.1-10; Rukre 24.1-12; Juãw 20.1-10

1-2 Tã nhũm apkati. Nom nhũm ra mẽ inhõ arĩgromnu pê sap kator jakamã nhũm mẽ kormã akupÿm kẽnkreta wÿr mrrar kêt nẽ. Hãmri arĩgro mex jamãr pê kòkòt o hkrĩ. Hãmri nhũm axte apkati nhũm tòmĩk nhũm ra mẽ inhõ arĩgromnu hapêx nhũm Marir Matarẽn mẽ Sarome mẽ Xiakre katorxà Marirja mẽ ma akupÿm kẽnkreta wÿr mra. Kormã kwÿhtãã. Kormã myt kator o mõi mẽ nhũm mẽ kànhmã hkrĩ hãmri nẽ mẽ kot Jejus gregrer kaxyw mẽ hkuxwa xà hkwy jamy nẽ ma hwÿr o mra. ³Hãmri nẽ kormã mõi ri tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nẽ axpên mã:

—Xê gĩa nẽ. Mẽhõ koja mẽ pamã nhãm kẽnkre nẽ hitom raxta xãm pu mẽ Jejus wÿr agjê nẽ gregrer? Utĩ rax kumrêx kênã. Anẽ.

⁴Hãmri nẽ hwÿr pøj nẽ omu nhũm ra hitom xàja kàx ã nõ nhũm mẽ tee ri omu. Utĩ rax tã ra kàx ã nõ. ⁵Hãmri nhũm mẽ kẽnkre hwÿr agjê nẽ upòk rũm mẽhõ nyw pumu. Nhũm ê jakajre kamã nhỹ nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ tee ri hamaxpêr.

⁶Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa mẽ amã ma hkêt nẽ. Mẽ ate Najare nhõ xwÿnh pê Jejus pumunh kaxyw na ka mẽ mra. Mẽ kot pĩ kahpa hã nhõr xwÿnhnta. Nom jar amrakati. Na ra Tĩrtũm akupÿm ho htĩr. E mẽ kam nẽ amnẽ agjê nẽ ano ho nõr xà kaprÿy pumu ⁷nẽ tokyx ma akupÿm mra nẽ hkòt mẽ pa ho pa xwÿnhjê mã harẽ. Koja ma Jejus mẽ akukamã akupÿm Garirej wÿr mõi. Garirej kamã kot kaj mẽ axte axpên pumu. Ra kot mẽ amã amnhĩ jarẽnh xà hkòt. Kwa

mě tokyx ma akupÿm mẽ hwÿr mra. Ně kwa kê Simãw Pêtreja harěnh mar mex nẽ. Anẽ.

⁸ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ awjanã nẽ ma akupÿm hprôt. Ně tee ri hamaxpěr nẽ kãm ma xaj htertet tÿx jakamã kormã nhãm mēhõ mã harěnh kêt nẽ.

*Jejus kot Marir Matarěn wÿr kator ã harěnh
Juãw 20.11-18*

⁹ Nhũm semãn nyw mã àr xà hã arĩgro pē tōmĩkja ã nhũm Jejus akupÿm htĩr. Hãmri nẽ Marir Matarěn kumrěx wÿr kato. Kot nẽ mẽkarōmnuti ho 7 nẽ nẽ hanor xwÿnh ta kumrěx wÿr kato. ¹⁰ Hãmri nhũm akupÿm htĩr kãm omu nẽ hkĩnh tÿx kumrěx. Ně ma akupÿm tẽ nẽ Jejus kràmnhwÿjê mã harě. Nhũm mẽ hkaprĩ nẽ mÿr o hkrĩ nhũm mẽ hwÿr axà nẽ mẽ omu nẽ mẽ kãm:

¹¹ —Xê mẽ amÿr kêt nẽ. Na ra Jejus akupÿm htĩr nẽ ham ixwÿr kato pa inhno ho omu. Xê mẽ hãmri axte amÿr kêt nẽ.

Anhÿr tã nom nhũm mẽ htÿx ho amnhĩ krã hkôt kot ri ã harěnh anhÿr ã hkamnhĩx jakamã kuma nẽ ãm kuma.

*Jejus kot hkwÿjê hwÿr kator ã harěnh
Rukre 24.13-35*

¹² Tã nhũm Jejus axte ja wa hwÿr kato. Kôt mẽ pa ho pa xwÿnh wa ho axkrut nẽ wa hwÿr kato. Na pre wa Jerujarě rũm kato nẽ akupÿm wa õ krĩ hwÿr mōr mẽ nhũm wa hwÿr kato. Nom axtem tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ wa hwÿr kator jakamã nhũm wa tokyx hprĩ hã kēp Jejus ã omunh kêt nẽ.

¹³ Tã kēp Jejus ã omu hãmri nẽ akupÿm Jerujarě hwÿr mō nẽ hkwÿjê mã harěnh kurê kumrěx. Nom

nhũm mẽ wa kuma nẽ ãm wa kuma nẽ akupỹm htĩr kôt hamaxpěr kêt nẽ.

*Jejus kot hkwỳjê mã mẽmoj tã karõ hã harẽnh
Matêwre 28.18-20; Rukre 24.44-49; Juãw 20.19-23; mããnẽn Atre 1.6-8*

¹⁴ Tã nhũm Jejus tã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pẽ 11 wỳr kato nhũm mẽ kamã no pyma nẽ hkĩnh tỳx nẽ omunh o kuhê. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa hêxta waa nẽ. Marir Matarẽn mẽ akwỳta mẽ kot akupỹm ixtĩr kãm ixpumunh nẽ mẽ amã ijarẽn tã ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Pěr ãm mẽ akrã hihtỳx jakamã na ka mẽ ama nẽ mẽ hkôt ajamaxpěr kêt nẽ. Anẽ.

¹⁵ Hãmri nẽ mẽ kot tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã mẽ kãm karõ nẽ mẽ kãm:

—E kêt ka mẽ ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm ijarẽn o ri mẽ hkôt apa. Ixte tanhmã mẽ nê amnhĩ nhĩpêx toja ka mẽ aprĩ hã mẽ kãm ijarẽn o ri mẽ hkôt apa. ¹⁶ Nẽ mẽ kot mẽ akapěr mar nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpěr xwỳnhjaja kêt ka mẽ hkrã kumrã nhũm mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ mex rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpěr kêt xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ nê mẽ hano nhũm mẽ ma kuwy hwỳr pa.

¹⁷ —Nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt mẽ ajamaxpěr xwỳnhjaja kot kaj mẽ inhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anẽ nẽ inhỹ hã inhĩxi jarẽn kôt mẽ nê mẽkarõmnuti janor o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ ate nhãm mẽ kapěr mar kêt tã inhỹ hã ho akapěr mex o apa. Mẽ ate mar kêt tã ra ho akapěr nhũm mẽ kot mẽ kapěrta mar xwỳnhjaja hprĩ hã mẽ amar mex

ně. ¹⁸ Ně kot kaj mẽ nhỹri atỳx kagã xoprê hõ hpyr tã no nhũm tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Rỳ atỳx mẽmoj to mẽ hpar xà hkwỳ ho akõm tã no nhũm tanhmã mẽ ato hkêt nẽ. Nẽ inhỹ hã mẽ à xwỳnhjê hã mẽ anhĩhkra jaxwỳ nhũm mẽ akupỹm mex. Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw ixkõt mẽ ajamaxpěr xwỳnhjaja ã inhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

*Jejus kot akupỹm kaxkwa hwỳr àpir ã harẽnh
Rukre 24.50-53; mããnẽn Atre 1.6-11*

¹⁹ Tã nhũm mẽ panhõ Pahihti Jejusja hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapěr pa hãmri nhũm Tĩrtũm ma akupỹm amnhĩ wỳr kaxkwa hwỳr ho api. Hãmri nhũm kaxkwa kamã Tĩrtũm nhĩhkõ hã upòk rũm nhỹ. Kot ìhkõ hã mẽmoj piitã ho amnhĩptàr kaxyw hkrĩ ho hkrĩ. ²⁰ Hãmri nhũm hkõt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja ma akupỹm àpir kãm omu hãmri nẽ anhgrà nẽ ma krĩ piitã hkõt mẽ kãm Tĩrtũm kapěr jarẽnh o pa nhũm Pahihti Jejus mẽ ìhkõ hã pa ho pa. Nhũm mẽ ma ỹ hã hkwỳjê mã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkõt pa nhũm mẽ ja hã mẽ omu nẽ axpẽn mã mẽ harẽnh o:

—Nà ãm hãmri na mẽ pamã Tĩrtũm kapěr jarẽnh o pa nẽ ho hêx kêt nẽ. ỹ hã mẽ kot aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa kênã. Nà ãm hãmri na ã mẽ pamã kapěr jarẽnh anhỹr o pa. Anẽ.

Ja kõt na Makre kot Jejus jarẽnhja hapêx.

Tĩrtũm kapēr ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f